

**YABANCI
DİLİM
TÜRKÇE**

5

Zeki SÖZER

Hakan YILMAZ

Dilmer Yayınları

İÇİNDEKİLER

ÜNİTE 1 “Genel Tekrar”	4
ÜNİTE 2 Dönüştürme Eylemi	10
ÜNİTE 3 İşletme Eylemi	17
ÜNİTE 4 “-mE ile yan cümleler”	22
Nasrettin Hoca ile Timur	34
ÜNİTE 5 “-Dik ve -EcEk ile yan cümleler”	36
Aile İçi Şiddet	50
ÜNİTE 6 “Şimdiki Zamanın Hikayesi”	53
Sultanlar Ve Hocalar	58
ÜNİTE 7 “Geniş Zamanın Hikayesi”	60
Büyü	70
ÜNİTE 8 “Gelecek Zamanın Hikayesi”	72
Fedakarlık	80
ÜNİTE 9 “Belirsiz Geçmiş Zamanın Hikayesi”	83
Belirli Geçmiş Zamanın Hikayesi	89
Ortaklar	94
ÜNİTE 10 “Gereklilik Kipinin Hikayesi”	96
Para Hırsı	99
Kız Kaçırma	100
ÜNİTE 11 “İken ulaç eki”	103
İlk Aşk	108
ÜNİTE 12 “Dilek-Şart Kipinin Hikayesi”	110
Sınav	112
İstek Kipinin Hikayesi	114
Deli Dumrul	118
ÜNİTE 13 “Dilek-Şart Kipi”	120
Cervantes’in Türkleri Ve Yüce Sultan	126
ÜNİTE 14 “Şimdiki Zamanın Şartı”	129
Güneş İmparatorluğunun Çocukları Hititler	132
ÜNİTE 15 “Gelecek Zamanın Şartı”	137
Kavuşmanın Günü : Şeb-i Arus	142
ÜNİTE 16 “Belirli Geçmiş Zamanın Şartı”	146
Bir Dedikodu	150
ÜNİTE 17 “Genel Tekrar”	153
Yunus Emre	156
Listeler	158

ÜNİTE 1

GENEL TEKRAR

Lütfen cümleleri uygun şekilde tamamlayınız.

- 1- Lütfen sigaranızı söndürünüz. Burası sigara iç..... bölüm.
- 2- Senin en sev..... Türk yemeği hangisi?
- 3- Tatilde git..... yerlerin listesini yaptım.
- 4- Olayı ilk duy..... zaman kulaklarıma inanamadım.
- 5- Bir şey de..... zaman elinizi kaldırın.
- 6- İstanbul'a gel..... gel..... beni ara.
- 7- İstanbul'a gel..... gel..... sinemaya gitmedim.
- 8- Çocuklar gül..... oyna..... okulun bahçesine çıktılar.
- 9- Ayşe doğum gününü unut..... için bana küsmüş.
- 10- Yarın annemi gör..... için çok heyecanlıyım.
- 11- Evde iç..... hiçbir şey kalmamış.
- 12- Altuğ'un _____ ucuz bir kiralık ev bulabildim.
- 13- Bölüm birincisi olursam, babam bana araba al..... söyledi.
- 14- Kazayı gör..... beri gözüme uyku girmiyor.
- 15- Parası ol..... halde herkesten borç istiyor.
- 16- Konuş..... konuş..... İngilizce'yi unuttum.
- 17- Duyduğuma göre Fatmalar geçen ay Etiler'e taş.....
- 18- Sen gel..... kadar soğuktan donduk.
- 19- Tansu, bana ayakkabılarımı çıkar..... söyledi.
- 20- Ben, ona Fatih'in ne zaman gel..... sordum.

GENEL TEKRAR

Lütfen cümleleri uygun şekilde tamamlayınız.

- 1- Çok konuş..... çok hata yapar.
- 2- O kadar kar yağ..... halde yollar kapanmadı.
- 3- On saat uyu..... rağmen hala uykum var.
- 4- Yap..... başka iş yoksa, çıkabilir miyim?
- 5- Yarın gel..... zaman beni ara.
- 6- Evden çık..... zaman bana haber ver.
- 7- Ben eve gel..... Mine ders çalışıyordu.
- 8- Sular kesil..... banyoda köpüklü kaldım.
- 9- Amcamın _____ iş bulabildim.
- 10- Senin _____ işimden oldum.
- 11- Sınav bit..... kadar herkes yerinde otursun.
- 12- Sen gel..... beri işyerinde huzur kalmadı.
- 13- Ali sınava hazırlan..... için tam beş ay çalıştı.
- 14- Tarık üniversiteyi kazan..... için bir haftadır çok üzgün.
- 15- Macit üniversite sınavına gir..... için bir aydır çok heyecanlı.
- 16- İyice düşün..... için sana bir hafta mühlet veriyorum.
- 17- Hesabı ben ödeyeyim, sonra aramızda hesapla.....
- 18- Senin en beğen..... şarkıcı kim?
- 19- Ömer yarın okula gel..... söyledi.
- 20- Onlara Hasan'ın çok hasta ol..... söyledim.

Lütfen cümleleri “-EcEk”, “-Dİk”, “mE” ekleriyle dolaylı anlatıma çeviriniz.

1- Oğlum “Seni çok özledim.”dedi.

2- Mahmut, bana “Duyduklarım doğru mu?” diye sordu.

3- Hakan Şükür “Onun olduğu takımda ben oynamam.” demiş.

4- Vitali “Ben geldiğimde sınıfta kimse yoktu.” dedi.

5- Ayşe, bana “Sana küstüm.” deyip gitti.

6- Hamit, karısına “Kırmızı gömleğimi yıkadın mı?” diye sormuş.

7- Başkan, bana “Çekinme, düşündüklerini rahatça söyleyebilirsin.” dedi.

8- Timur, Yıldırım’a “Beni kızdırma, sonra çok fena olur.” demiş.

9- O, bize “Ne olursa olsun, sakın olmalısınız.” dedi.

10- Ben, sana “Mahmut böyle bir şey yapmaz.” demedim mi?

11- Telefona çıkan kişi “Yanlış numara.” deyip kapattı.

12- Ben, ona “Bundan sonra seni tanımıyorum.” dedim.

13- Müdür, bana “Ağustosta bir yere gitmeyi düşünüyor musun?” diye sordu.

14- Yanımda oturan adam “Ateşiniz var mı?” diye sordu.

15- Öğretmen, öğrencilere “Bu kitabı okuyan var mı?” diye sordu.

Lütfen cümleleri “-EcEk”, “-Dİk”, “-mE” ekleriyle dolaylı anlatıma çeviriniz.

- 1- Ben, ona “Kendinden utanmalısın.” diyeceğim.
.....
- 2- O, sana “Bu sana gerekiyor mu?” diye sordu, duymadın mı?
.....
- 3- O, bana “Ne olur beni terk etme, sensiz yaşayamam.” diyor.
.....
- 4- Ben, onlara “Bir sonraki otobüs yarım saat sonra.” dedim.
.....
- 5- O, bize “Sakın geç kalmayın, erken gelin.” dedi.
.....
- 6- Orhan, bana “O günden sonra bir daha onu görmedim.” dedi.
.....
- 7- Ben, ona “Kendini ne sanıyorsun?” diye sordum.
.....
- 8- Müdür, bize “İşe zamanında gelin!” dedi.
.....
- 9- Kenan, bana “Korkuyorsan, seyretme.” dedi.
.....
- 10- Eşime “İstemiyorsan, toplantıya katılmam.” dedim.
.....
- 11- Ona “Ne söylediğimi anlıyor musun?” diye sordum.
.....
- 12- Size “Bana inanmıyorsanız, Ahmet’e sorun.” dedim.
.....
- 13- Genel müdür “Bu işi İbrahim yapsın.” demiş.
.....
- 14- Ben, sana “Beni asla kandıramazsın.” dedim, değil mi?
.....
- 15- Hikmet bey, bana “Seni gördüğüme çok memnun oldum.” dedi.
.....

edilgen fiil + dik + iyelik

Benim	çağrıldığım yer	Benim	çağrılmadığım yer
Senin	çağrıldığın yer	Senin	çağrılmadığın yer
Onun	çağrıldığı yer	Onun	çağrılmadığı yer
Bizim	çağrıldığımız yer	Bizim	çağrılmadığımız yer
Sizin	çağrıldığınız yer	Sizin	çağrılmadığınız yer
Onların	çağrıldıkları yer	Onların	çağrılmadıkları yer

Lütfen fiilleri edilgen yapıp “-Dik” eki ile tamamlayınız.

- 1- Hayvanların tanrılara kurban et..... yer burasıymış.
- 2- Ben iste..... yerde asla durmam.
- 3- Ahmet kov..... işyerinin önünde oturma eylemi yapıyor.
- 4- İlk UFO’nun gör..... yere büyük bir park yapılmış.
- 5- Çanakkale Savaşı’nın yap..... yerde büyük bir anıt vardır.
- 6- Sınavın yap..... sınıfta klima çalışmıyor.
- 7- Bu oyunun sahnele..... tiyatrodaki bilet bulmak imkansızmış.
- 8- Ben davet et..... bir yere gitmem.
- 9- Yiyeceklerin koy..... yerin ısısı değişmemeli.
- 10- Burası eskiden padişah fermanlarının oku..... yermiş.
- 11- İnsanların açlıktan ölüme terk et..... bir dünyada yaşıyoruz.
- 12- Öğleden sonra kitabın bas..... matbaaya gideceğim.
- 13- Maçın oyna..... sahanın zemini bozulmuş.
- 14- Otomobillerimizin üret..... fabrikayı görmek ister misiniz?
- 15- Ürünlerimizin sat..... mağazaların satışları artmış.

Lütfen boşlukları “-mİş” veya “-En” ortaç ekleriyle doldurunuz.

- 1- Doktor sadece haşlan..... patates yememi söyledi.
- 2- Kızıma konuş..... oyuncak bir bebek aldım.
- 3- Oku..... insanın hali başka oluyor.
- 4- Halit gün gör..... bir insandır.
- 5- Annem asla yürü..... merdivenlere binmez.
- 6- Film seyrederken patla..... mısır yemeyi severim.
- 7- Evde karısına kız..... gelip bana bağılıyor.
- 8- Ezil..... domatesleri ne yapayım?
- 9- Bu arabayı park et..... adamı gördünüz mü?
- 10- Çürü..... soğanların hepsini attım.
- 11- Bayatla..... ekmekleri köfte harcında kullanacağım.
- 12- Sorumluluk almayı sev..... insanlarla çalışmayı severim.
- 13- Bu margarinde doy..... yağ oranı çok yüksek.
- 14- Beni düşün..... ben hiç düşünmem.
- 15- Dondurul..... gıdaları pek sevmiyorum.
- 16- I. Dünya Savaşı’nda eli silah tut..... herkesi askere almışlar.
- 17- Çiğ köfte piş..... etten, yani çiğ etten yapılır.
- 18- Bilmen gerek..... her şeyi sana anlattım.
- 19- Balıkçı kok..... balıkları sana satmış.
- 20- Kuzey Amerika’da 3500 yıllık don..... bir insan bulunmuş.

ÜNİTE 2

DÖNÜŞLÜ EYLEM

aldanmak	korunmak
alınmak	kurulanmak
aranmak	kuşanmak
bakınmak	mırıldanmak
beslenmek	övünmek
bilenmek	sabunlanmak
boyanmak	saklanmak
çekinmek	sallanmak
didinmek	sızlanmak
dövünmek	soyunmak
edinmek	söylenmek
gerinmek	sürünmek
giyinmek	süslenmek
gizlenmek	takınmak
gücenmek	taranmak
hazırlanmak	taşınmak
homurdanmak	toparlanmak
ıslanmak	toplanmak
incinmek	uzanmak
kaşınmak	yıpranmak
keselenmek	yüklenmek
kımıldanmak	zorlanmak

Lütfen fiilleri dönüşlü yapıp, cümleleri tamamlayınız.

- 1- Şeftali yersem, hemen kaşı.....
- 2- Hadi salla....., çabuk ol.
- 3- Uygun bir ev bulabilirsek, Emirgan'a taşı.....
- 4- Olaydan sonra Ayşe bana karşı sert bir tutum tak.....
- 5- Ayşe kendisine yaptığımız şakaya çok al.....
- 6- Dinlenmek için kanepeye uza..... . Uyumuş, kalmışım.
- 7- Babam öldükten sonra ailemizin sorumluluğunu abim yükle.....
- 8- Soruları cevaplarken oldukça zorla.....
- 9- Formumu koruyabilmek için dengeli besle.....
- 10- Kendin ettin, kendin buldun. Niye homurda.....?
- 11- Patron biraz sinirli galiba odasında söyle.....
- 12- Seni beklerken oyala..... için dergilere göz attım.
- 13- Son gelişmeleri görüşmek için acilen topla.....
- 14- Evden kaçtığı sanılan çocuk, meğer çatıya gizle.....
- 15- AIDS'ten koru..... için neler yapmalıyız.
- 16- Tiyatroya geç kalacağız, çabuk hazırla.....
- 17- Çok asabi olduğu için herkes ondan çek.....
- 18- Şu aptal aptal etrafına bak..... adam kim?
- 19- Kendi kendine ne mırılda.....?
- 20- Her tren geçtiğinde ev zangır zangır salla.....

Lütfen fiilleri dönüşlü yapıp, uygun şekilde tamamlayınız.

- 1- Sızla..... bırak da normal hayatına dön artık.
- 2- Ben biraz uza..... gidiyorum.
- 3- Ayşe süsle..... için babasından azar işitmiş.
- 4- Şeftali yer yemez kaşı..... başladım.
- 5- Yusuf son günlerde herşeye al..... başladı.
- 6- Herkes ondan çek..... için yüzüne karşı konuşamaz.
- 7- Ayşe biraz önce giy..... evden çıktı.
- 8- Banyoda sabunla..... sular kesildi.
- 9- Merdiven çıkarken bile zorla..... başladım.
- 10- Hazırla..... için fazla zamanımız yok.
- 11- Cengiz saha içinde çok iyi sakla..... için markajı çok zor.
- 12- Halteri kaldırırken zorla..... zorla..... bıraktım.
- 13- Eve gider gitmez soy..... banyoya girdim.
- 14- Taşı..... için, şimdiden topla..... başladık.
- 15- Banyodan sonra kurula..... hemen evden çıktım.

Lütfen aşağıdaki dönüşlü fiilleri uygun cümlelere yerleştiriniz.

incinmek, gücenmek, kuşanmak, aldanmak, yıpranmak

- 1- 35 yıldır durmadan çalışıyorum, artık _____
- 2- Hakkında söylediklerim yüzünden Ali, bana çok _____
- 3- Saliha partiye gideceği için giyinip _____
- 4- Yaptığımız şakadan dolayı galiba Mehmet biraz _____
- 5- Keşke evlenmeseydim. Maalesef onun güzelliğine _____

Lütfen eşleştiriniz.

1- Meclis açılırken İstiklal Marşı	A- hazırlandı mı?
2- Ali üniversite sınavına hazırlanabilmek için eve	B- okundu.
3- Ayşe kendisini de pikniğe çağırmadığımız için, bize	C- övünüyorum.
4- Ameliyata girecek böbrek hastası ameliyata	D- zorlandın.
5- Senin gibi bir kızım olduğu için	E- gücenmiş.
6- Arkadaşlar, farkındaysanız çok zor bir işe	F- kapanmış.
7- Bu işi istemeden yaptığını biliyorum, bu işi yapmaya	G- bileniyor.
8- Araban çalınalı tam bir ay geçti, ama sen hâlâ	H- soyunduk.
9- Eve gelirken yağmura yakalandım, sırlıslıkla	İ- sızlanıyorsun.
10- Biliyorsunuz, rakip takım günlerdir bize karşı	J- ıslandım.

Lütfen harflerle sıralanan yukarıdaki fiilleri dönüşlü ve edilgen olarak ayırınız.

DÖNÜŞLÜ

EDİLGEN

--	--

Okuma Metni

Dönüşlü Eylem

A-

Fatoş sabah kalktı. Kızını kaldırdı. Kızını giydirdi ve kendi de giyindi. Kahvaltıyı hazırladı. Kızına kahvaltısını yaptırdı. Kendi de bir şeyler yiyip kızının çantasını hazırladı, içine biraz kek ve bir peynirli sandviç koydu. Aynanın karşısında süslendi. Kızı gerinerek esnedi, daha uykusu vardı. En sonunda Fatoş aynanın karşısında taranıp mantosunu giydi. Kızına da ceketini giydirdi. Birlikte evden çıktılar. Sokakta gördükleri sahipsiz köpekten korunmak için, sokağın karşısına geçtiler. Sokaktan büyük bir kamyon geçince köpek korkup çöp bidonunun arkasına saklandı. Fatoş'un kızı buna güldü çünkü köpek onu korkutmuştu.

B-

Ali akşam eve geldi. Çok yorgundu. Hemen yatağa uzanıp televizyonu açtı. Biraz dinlendikten sonra duş almak istedi. Banyoya girdiğinde suların akmadığını gördü. Sinirlenip kendi kendine söylenmeye başladı. Sonra hemen hamama gitmeye karar verdi. Evden çıktı iki sokak arkadaki hamama girdi. İçerisi sıcak olduğu için hemen soyundu. Bir kurnanın başına oturdu önce sabunlandı sonra keselendi. Ama sırtını keseleyemeyince tellağı çağırdı. Sırtını keseletti. Sonra giyinip tarandı. Hamamdan çıktığında etrafına bakındı. Hiçkimse yoktu. Saatine bakıp içeride iki saat kaldığını gördü ve şaşırdı.

Lütfen metindeki dönüşlü eylemleri ve ettirgen eylemleri bulup yazınız.

Dönüşlü eylem

Ettirgen eylem

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Lütfen doğru cevabı işaretletiniz.

1- **Para _____ senin olmuş, _____ benim. Evli değil miyiz !**

- a) ha ha
- b) ne ne
- c) hem hem
- d) hiç biri

2- **Ben gelene kadar _____ sokağa çıkma !**

- a) muhakkak
- b) mutlaka
- c) sakın
- d) hepsi

3- **Şu İngilizce'yi öğrenemedim _____ .**

- a) hele
- b) hatta
- c) bile
- d) gitti

4- **Bulutlar simsiyah oldu. _____ yağmur yağacak.**

- a) belki
- b) acaba
- c) galiba
- d) a ve c

5- **Niçin bilet almıyorsun? _____ büyük ikramiye sana çıkar.**

- a) belki
- b) bakarsın
- c) acaba
- d) a ve b

6- **Engin'in işten ayrılmasına hepimizden _____ Sanem üzüldü.**

- a) daha
- b) bile
- c) üstelik
- d) ziyade

7- **_____ aldığım hediye beğenecek misin?**

- a) hani
- b) mutlaka
- c) herhalde
- d) bakalım

8- **Ben ona Türkçe öğreteceğim. Buna _____ o, bana Japonca öğretecek.**

- a) rağmen
- b) karşılık
- c) mukâbil
- d) b ve c

9- **_____ zaman seni hiç anlamıyorum.**

- a) bazen
- b) ara sıra
- c) ara ara
- d) kimi

10- **_____ kıymayı kedi yemiş.**

- a) meğer
- b) eğer
- c) madem
- d) hiçbir

11- **Çocuk iyileşebilir, _____ ameliyat için tam 20 bin lira lazım.**

- a) fakat
- b) lâkin
- c) ne var ki
- d) hepsi

12- **Kimse aramaz ama, _____ biri ararsa saat üçte döneceğimi söyle.**

- a) belki
- b) ola ki
- c) acaba
- d) galiba

13- **_____ her şey istediğin gibi olur.!**

- a) hani
- b) sanki
- c) madem
- d) inşallah

14- **Herkes tenis oynayabilir, _____ çocuklar bile!**

- a) dahi
- b) hatta
- c) ancak
- d) hele

YÖS'E HAZIRLIK

1- Aşağıdaki cümlelerin hangisinde “acı” kelimesi “Çektiğim acıları kimseye anlatamadım.” cümlesindekiyle aynı anlamda kullanılmıştır?

- A) Yediğim acı biber midemi mahvetmişti.
- B) Geceleri Ankara’nın acı bir soğuğu vardı.
- C) Babamdan yediğim tokatın acısı hala yanağımdaydı.
- D) Ameliyattan çıkan hastalar birkaç saat sonra büyük bir acıyla uyanıyorlardı.
- E) Seninle acı tatlı birçok anımız oldu.

2- Aşağıdaki cümlelerin hangisinde “acımak” kelimesi “Ameliyattan on gün sonra bile ameliyat yerim acıyordu.” cümlesindekiyle aynı anlamda kullanılmıştır?

- A) Son anda acıyıp onu işten çıkarmadım.
- B) Bilgisayarın bozulmasına değil, emeğimin silinip gitmesine acıdım.
- C) Sünnet olurken çok acıdı mı?
- D) Sel felaketinde evsiz kalanlara çok acıdık.
- E) Tereyağının tadı acıdı.

3- Aşağıdaki cümlelerin hangisinde “aç” kelimesi “Afrika’daki açlara kayıtsız kalamayız.” cümlesindekiyle aynı anlamda kullanılmıştır?

- A) Tok, açın halinden anlamaz.
- B) Bilgiye aç bu gençlere yardımcı olmalıyız.
- C) Onun, yetim hakkı yiyecek kadar aç olduğunu bilmiyordum.
- D) Teşekkür ederim, aç değilim.
- E) Öğrenmeye aç öğrencileri gördükçe “İyi ki bu mesleği seçmişim.” diyorum.

4- Aşağıdaki cümlelerin hangisinde “açık” kelimesi “Yol açık olduğu için kısa sürede gelebildik.” cümlesindekiyle aynı anlamda kullanılmıştır?

- A) Dün akşam pencereyi açık unutmuşum.
- B) Hala bir genç kız gibi açık elbiseler giymesi mahallede yadırganıyordu.
- C) Pazar günü olduğu için açık bir dükkân bulmak çok zordu.
- D) Ahmet çok çalışıp diğer öğrencilerle arasındaki açığı kapattı.
- E) Bahtın açık olsun evladım.

5- Aşağıdaki cümlelerin hangisinde “açık” kelimesi “Her türlü eleştiriye açık bir insandı.” cümlesindekiyle aynı anlamda kullanılmıştır?

- A) Her şeyi çok açık konuşan bir insandı.
- B) Kadın açık mavi bir bluz giyiyordu.
- C) Yeniliklere açık bir müdürdü.
- D) Tren yolu şehrin epey açığından geçiyordu.
- E) Bodrum açıklarında batan tekne hala bulunamadı.

6- Aşağıdaki cümlelerin hangisinde “açıklık” kelimesi “Bu konu henüz açıklığa kavuşmuş değil.” cümlesindekiyle aynı anlamda kullanılmıştır?

- A) Binaların ortasında çocukların oynayabileceği bir açıklık bırakılmıştı.
- B) Yazarımızın anlatımında açıklık vardır.
- C) İki bina arasında oluşan açıklığı kapatmalıyız.
- D) Bu konuya bir açıklık getirebilir misiniz?
- E) Ağaçların arasındaki açıklıkta voleybol oynayarak eğleniyorduk.

ÜNİTE 3

İŞTEŞ EYLEM

anlaşmak	dertleşmek	küşüşmek	sürtüşmek
atışmak	dövüşmek	mektuplaşmak	şakalaşmak
ayrışmak	el sıkışmak	oynaşmak	takışmak
bakışmak	görüşmek	ödeşmek	tanışmak
bağrışmak	gülüşmek	öpüşmek	tartışmak
bekleşmek	hesaplaşmak	örtüşmek	telefonlaşmak
birleşmek	itişmek	ötüşmek	tokalaşmak
bozuşmak	kaçışmak	randevulaşmak	uçuşmak
bölüşmek	kapışmak	rastlaşmak	uyuşmak
buluşmak	karşılaşmak	restleşmek	vuruşmak
çarpişmak	koklaşmak	selamlaşmak	yazışmak
çekişmek	kucaklaşmak	sevişmek	yumruklaşmak
dayanışmak	küfürleşmek	sözleşmek	zıtlaşmak

Lütfen aşağıdaki cümleleri uygun şekilde tamamlayınız.

- 1- Çocuklarım her zaman döv.....
- 2- Yazın tanıştığım kişiyle hâlâ yaz.....
- 3- Arkadaşlarla cumartesi saat beşte bul..... için sözle.....
- 4- Eski bir arkadaşımın Dilmer’de karşıla.....
- 5- TEM karayolunun Bolu çıkışında iki otobüs çarp.....
- 6- Ben hesabı ödeyeyim, daha sonra hesapla.....
- 7- Bu sabah bahçemizde kuşlar öt.....
- 8- Yangını farkedenler panik halinde kaç.....
- 9- Eşimle bütün fikirlerimiz uy.....
- 10- Türkiye’yle Yunanistan nihayet Kıbrıs konusunda anla.....
- 11- İki saat boyunca onunla bak....., sonra yanına gidip onunla tanı.....
- 12- Hava muhalefeti dolayısıyla uçaklar kalkmayınca saatlerce bekle.....

Lütfen cümleleri işteş eylemle tamamlayınız.

- 1- A) Sen yanlış söyleyince ne oldu?
B) Bütün öğrenciler gül.....
- 2- A) O şirketle kontrat imzaladınız mı?
B) Evet, anla..... ve kontratı imzaladık.
- 3- A) Dün kafede yakışıklı bir adam gördüm.
B) Eee... tanıştınız mı?
A) Hayır, sadece bak..... .
- 4- A) Murat beyle Ayla hanım birbirini çok seviyor.
B) Nerden biliyorsun?
A) Her sabah kapıda öp.....
- 5- A) Köpek, kediye yaklaştı.
B) Kedi kaçmadı mı?
A) Yok. Önce kokla....., sonra oynamaya başladılar.
- 6- A) Havaalanına gidip Suzan'ı karşıladın mı?
B) Karşıladım.
A) Memnun oldu mu?
B) Çok memnun oldu, önce kucakla..... sonra oturup biraz sohbet ettik.
- 7- A) Sizin sokağınızda çocuk var mı?
B) Var, hem de çok fazla, akşama kadar bağır.....

Lütfen işteş eylemle doldurunuz.

İlkbahar gelince insanlar değişir. Mutlu olurlar. Daha az çalışmak daha çok gezmek isterler. İlkbahar gelince kuşlar ağaçların dallarında öt..... Çiçekler açar. Kelebekler sıcak havada uç..... . Güneşin altında kuzular oyna..... . Her yer yeşil olur. İnsanlar birbirleriyle daha sık gör..... . İlkbahar en çok gençleri etkiler. Onlar kafelerde bul..... , orada randevu..... . Sinemaya, parklara giderler. İnsanlar birbirleriyle telefon ve mektup bırakır. Çünkü yüz yüze gör..... daha samimidir. Erkekler açık havada arkadaşlarıyla gör..... için ellerinde çiçeklerle bekle..... Sokaklarda birbirleriyle şaka.....an ve gül.....en gençler görürüz. Eski dostlar gezerken daha sık karşıla..... ve dert..... . Hep eskiyi konuşup hasret giderirler. Sokaklar her zamankinden daha hareketlidir. Genelde evden çıkmayan ev kadınları bile camdan cama selam.....arak sohbet ederler. Ara sokaklarda çocuklar futbol oynarken bağır..... . Çocuklar bazen döv..... . Sonra da boz..... . Bir abileri gelip onları barıştırır. Onlar da kucakla..... öp..... ve oyunlarına devam ederler.

İşteş Eylem kullanarak 12 tane cümle kurun.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

GENEL TEKRAR

Lütfen cümleleri uygun şekilde tamamlayınız.

- 1- Herkes seni gör..... çok sevindi.
- 2- Müdür odaya gir..... gir..... herkes ayağa kalktı.
- 3- Babamdan hala çek.....
- 4- Ofiste işi uzun sür..... için geç kalmış.
- 5- Piknikten dön..... oldukça yorgun, ama bir o kadar da mutlu görünüyordı.
- 6- Soruları cevaplarken zorla.....?
- 7- Yan binada otur..... kahkahaları bizim evden rahatlıkla duyuluyordu.
- 8- Esra, her oku..... değerlendirmesini bilir.
- 9- Ali, kendisine acındır..... bir kişidir.
- 10- Geçen gün üniversiteden bir arkadaşım ile karşıla.....
- 11- Ferit'in, çocukları için yap..... fedakarlık kalmadı.
- 12- Piş..... şeyleri nasıl yiyebiliyorsun?
- 13- Biraz yaklaş..... onu hemen tanıdım.
- 14- Herkes, oku..... kitapta biraz da kendini bulur.
- 15- Geçen yaz tanıştığım kişiyle hala yaz.....
- 16- İnsanların içinden geç..... anlamak çok zordur.
- 17- Az ye..... halde kilo alıyorum.
- 18- Yıllardır İstanbul'da otur..... rağmen hala Edirneli gibi konuşur.
- 19- Kedi arabanın altına gizle.....
- 20- Onunla hala mesajla.....?

YÖS'E HAZIRLIK

1- Aşağıdaki cümlelerin hangisinde boş bırakılan yere “dek” sözcüğü getirilemez?

- A) Bugüne ---- böyle güzel yemek bir hiç yemedim.
- B) Akşama ---- onunla beraberdim.
- C) Bu ---- kötü bir film seyretmemiştim.
- D) Bu yılın sonuna ---- yeni bir zam olmayacak.

2- Aşağıdaki cümlelerin hangisinde boş bırakılan yere “denli” sözcüğü getirilemez?

- A) O ---- güzel konuşuyor ki şaşarsın.
- B) Bu ---- sinirlenmen sağlığını bozabilir.
- C) Ne ---- yalancı olduğunu bilemezsin!
- D) Şu ana ---- yeni bir gelişme yok.

3- Aşağıdaki cümlelerin hangisinde boş bırakılan yere “değin” sözcüğü getirilemez?

- A) O ---- beğendim ki anlatamam.
- B) Bu iş nereye ---- böyle gidecek?
- C) O ana ---- hiçbir yanlışını görmedim.
- D) Bu işin sonuna ---- gideceğim.

4- Aşağıdaki cümlelerin hangisinde boş bırakılan yere “beri” sözcüğü getirilemez?

- A) 1993'ten ---- Özbekistan'a gitmedim.
- B) Üniversiteye gideli ---- bizi küçümsüyor.
- C) Babası gittiğinden ---- yüzü gülmüyor.
- D) Sabah ---- yağmur yağıyor.

5- Aşağıdaki cümlelerin hangisinde boş bırakılan yere “böyle” sözcüğü getirilemez?

- A) ---- giderse iflas ederiz.
- B) Bundan ---- sana para vermeyeceğim
- C) Daha önce ---- demiyordun ama.
- D) ---- kadar büyük bir şey olmalı.

6- Aşağıdaki cümlelerin hangisinde boş bırakılan yere “çeşit” sözcüğü getirilemez?

- A) Bu ---- şeylere hazırlıklı olmalıyız.
- B) Bunun ---- şeyleri pek beğenmem.
- C) Ne ---- şeyler seversin.
- D) Mağazanızda fazla ---- yok.

7- Aşağıdaki cümlelerin hangisinde boş bırakılan yere “dâir” sözcüğü getirilemez?

- A) İstanbul'a ---- bir çok efsane vardır.
- B) Geleceğe ---- endişelerim var.
- C) Toplantının gündemi ---- sorular sordu.
- D) Aşkımıza ---- ne varsa kafamdan sildim.

8- Aşağıdaki cümlelerin hangisinde boş bırakılan yere “dolayı” sözcüğü getirilemez?

- A) Size yapılanlardan ---- özür dileriz.
- B) Sen ---- bana da kızgın.
- C) Yaptıklarından ---- utanmalısın.
- D) Oğlum işimden ---- benden utanıyor.

9- Aşağıdaki cümlelerin hangisinde boş bırakılan yere “gibi” sözcüğü getirilemez?

- A) Arabayı gelin ---- süslemişsiniz.
- B) Ana ---- yar olmaz, Bağdat ---- diyar olmaz.
- C) Herkesi kendin ---- sanma.
- D) Bu ---- kötü konuşma.

10- Aşağıdaki cümlelerin hangisinde boş bırakılan yere “nazaran” sözcüğü getirilemez?

- A) Düne ---- bugün daha iyiyim
- B) Ona ---- sen daha sakınsın.
- C) Biraz okudum, buna ---- çok iyi anladım.
- D) Biz Avrupa'ya ---- gerideyiz.

11- Aşağıdaki cümlelerin hangisinde boş bırakılan yere “ötürü” sözcüğü getirilemez?

- A) Hatalıyım, bundan ---- utanıyorum.
- B) Bayramda dedeme gidemedim, bundan ---- dedem bana alınmıştır.
- C) İki gündür hiçbir şey yemedim, bu ---- hala aç değilim.
- D) İki haftadır arayıp sormuyor, bundan ---- ona kızgınlım.

12- Aşağıdaki cümlelerin hangisinde boş bırakılan yere “rağmen” sözcüğü getirilemez?

- A) Çok çalışmasına ---- hala zar zor geçiniyor.
- B) Hiç okula gitmediği ---- kendini yetiştirmeyi başarmış.
- C) Her şeye ---- onu çok seviyorum.
- D) Hava çok soğuk, buna ---- üşümediğini söylüyor.

ÜNİTE 4

-mE ile YAN CÜMLELER

fiil + mE + iyelik + akuzatif

Benim	yapmamı	Benim	yapmamamı
Senin	yapmanı	Senin	yapmamamı
Onun	yapmasını	Onun	yapmamamasını
Bizim	yapmamızı	Bizim	yapmamamızı
Sizin	yapmanızı	Sizin	yapmamamanızı
Onların	yapmalarını	Onların	yapmamalarını

Lütfen boşlukları uygun şekilde doldurunuz.

- 1- Babam bir iş bulup çalış..... istiyor.
- 2- Cüneyt'ten beni anla..... rica ettim.
- 3- Rakip firma fiyat kırarak bizim ihaleyi al..... engelledi.
- 4- Cafer beye bizim firmada çalış..... teklif ettik.
- 5- Annem yabancılardan hediye al..... tembih etti.
- 6- Engin, bana biraz daha erken kalk..... söyledi.
- 7- Adam, kendisine "Aptal" denil..... hiç umursamadı.
- 8- Ali beni ders çalıştırarak üniversite sınavını kazan..... sağladı.
- 9- Doktorum tatile gidip dinlen..... salık verdi.
- 10- Gülten tatilde Abant'a git..... tavsiye etti.
- 11- Aldığım ilaçlar ateşimin yüksel..... önledi.
- 12- Patronum, kendi işimi kur..... destekledi.
- 13- Eşim maça git..... yasakladı.
- 14- Onun bu kötü hastalığı yenip iyileş..... ümit ediyoruz.
- 15- Tam bir haftadır senin telefon et..... bekliyorum.

Lütfen sorulara cevap veriniz.

1- Ahmet 1.65 cm. boyunda ve 95 kg. Zayıflamak istiyor. Ona ne yapmasını tavsiye edersin?

.....

.....

2- Karım bana kızıp üç çocuğumuzu da alıp ailesinin yanına gitti. Ona kendimi affettirmek istiyorum. Bana ne yapmamı tavsiye edersin?

.....

.....

3- Bizim bir elbise mağazamız var. Fakat işlerimiz pek iyi gitmiyor. İşlerimizi düzeltmemiz için bize ne yapmamızı tavsiye edersin?

.....

.....

4- Ben İstanbul Belediye Başkanıyım. Benden neler yapmamı istiyorsunuz?

.....

.....

5- Çok yaramaz bir çocuğun var. Sürekli arkadaşlarıyla kavga ediyor, ödevlerini yapmıyor, bazen okuldan kaçıyor, okulda öğretmenlerini rahatsız ediyor, kardeşinin oyuncaklarını kırıyor, sigara içiyor, pek yemek yemiyor, Ona ne söylersin?

.....

.....

.....

Lütfen sorulara örnekteki cevap veriniz.

1- Kızın 16 yaşında. İngilizce öğrenmek için iki aylığına Newyork'a gidecek.

Gitmeden önce ona neler tembih edersin?

.....

.....

2- Bir arkadaşın var. Çok kötü şeyler yapıyor. Mesela kumar oynuyor, çok içki içiyor, karısını ve çocuklarını dövüyor, çok küfürlü konuşuyor, bazen karısını aldatıyor, bazen de eve gitmiyor. Ona ne söylersin?

.....

.....

.....

3- Biz Türkler Avrupa Birliği'ne girmeyi çok istiyoruz. Bize neler yapmamızı tavsiye edersin?

.....

.....

.....

4- Ahmet utangaç bir genç, pek yakışıklı da değil. Mahallenin en güzel kızını içten içe seviyor. Fakat duygularını ona hiç söylemedi. Ona ne yapmasını tavsiye edersin?

.....

.....

.....

5- Ayşe ve arkadaşları senin ülkeneye gezmeye gidecekler. Onlara neler tavsiye edersin?

.....

.....

.....

fiil + mE + iyelik + datif

Benim	yapmama	Benim	yapmamama
Senin	yapmana	Senin	yapmamana
Onun	yapmasına	Onun	yapmamasına
Bizim	yapmamıza	Bizim	yapmamamız
Sizin	yapmanıza	Sizin	yapmamanıza
Onların	yapmalarına	Onların	yapmamalarına

Lütfen boşlukları uygun şekilde doldurunuz.

- 1- Patron, işler yoğunken tatile çık..... izin vermez.
- 2- Eşim evlilik yıldönümümüzü unut..... çok kızdı.
- 3- Eşimin bana kız..... bir anlam veremedim.
- 4- Eski öğrencimin beni unut..... çok sevindim.
- 5- Babam ev al..... yardımcı olacak.
- 6- Annem saçlarımı kestirmek iste..... karşı çıktı.
- 7- Sen, benim kariyer yap..... mani oldun.
- 8- Onun, beni suçlayarak konuş..... çok sinirleniyorum.
- 9- Hüseyin'in işten çıkarıl..... çok üzüldük.
- 10- Gazetelere göre mahkumun kaç..... bir gardiyan yardım etmiş.
- 11- Enflasyonun yükselmesi, halkın dövize yönel..... yol açıyor.
- 12- Sayın belediye başkanımız bu vakfı kur..... ön ayak oldu.
- 13- Onun ukala ukala konuş..... gıcık oluyorum.
- 14- Onun her konuda beni suçla..... alıştım artık.
- 15- Sizin kapıcınız apartmana gir..... engel oldu.
- 16- Müdür işe geç kal..... çok kızdı.
- 17- Ben, senin evlen..... karşı değilim.
- 18- Derdimi anlat..... imkan vermediniz ki.
- 19- Hiç kimse benim konuş..... itiraz edemedi.
- 20- Onun kendi işini kur..... hepimiz destek olduk.

fiil + mE + iyelik + ablatif

Benim	yapmamdan	Benim	yapmamamdan
Senin	yapmandan	Senin	yapmamamandan
Onun	yapmasından	Onun	yapmamamasından
Bizim	yapmamızdan	Bizim	yapmamamamızdan
Sizin	yapmanızdan	Sizin	yapmamamanızdan
Onların	yapmalarından	Onların	yapmamamalarından

Lütfen boşlukları uygun şekilde tamamlayınız.

- 1- Senin her şeye burnunu sok..... bıktım artık.
- 2- Onun kendisine kötü bir şey yap..... korkuyoruz.
- 3- Umut'un benim hakkımda iyi şeyler söyle..... hoşlandım.
- 4- Onun her ortamda iğrenç konuş..... tiksiniyorum.
- 5- Oğlumuzun böyle başına buyruk ol..... sen sorumlusun.
- 6- İnsanların küçücük çıkarları için yalan söyle..... nefret ediyorum.
- 7- Aramızdaki sorun onun, beni yanlış anla..... kaynaklandı.
- 8- Bana ne yapıp, ne yapmayacağımı söyle..... bıktım, usandım.
- 9- Sık sık bana telefon et..... sıkıldım.
- 10- Senin her şeyeime karış..... bezdim.
- 11- Yusuf'un bana bağır..... bıktım artık.
- 12- Onun çok bayağı konuş..... tiksindim.
- 13- İnsanların, beni beklet..... nefret ederim.
- 14- Hasan, senin kendisine şaka yap..... usanmış.
- 15- Senin, herkesi küçümse..... nefret ediyorum.
- 16- Senin, ona kötü bir şey yap..... korkuyoruz.
- 17- Ayşe, benim kendisine iltifat et..... hoşlanmış.
- 18- Karım yemek yerken ağzımı şapırdat..... iğreniyor.
- 19- Senin, beni yanlış anla..... ben sorumlu değilim.
- 20- Ahmet'in, beni doğum gününe davet et..... rahatsız oldum.

Lütfen boşlukları uygun şekilde tamamlayınız.

- 1- Yeni hükümet memurların sendika kur..... destekliyor.
- 2- Muhalefet hükümetin anayasayı değiştirmek iste..... karşı çıkıyor.
- 3- Ben kızımın o adamla evlen..... tasvip etmiyorum.
- 4- Devlet nesli tükenmekte olan saksakların vurul..... yasaklamış.
- 5- Belediyeler gençlerin spor yap..... imkan sağlamalı.
- 6- Gülşah kendisine yardım et..... kabul etmedi.
- 7- Onun, beni suçlayan konuş..... itiraz ettim.
- 8- Mehmet'in her yerde askerlik anılarını anlat..... sıkıldım.
- 9- Eşime eski flörtleriyle görüş..... söyledim.
- 10- Senden bir şey yap..... rica edebilir miyim?
- 11- Söz ver bana, hiç kimsenin bunu duy..... istemiyorum.
- 12- Senin terfi et..... hepimiz çok sevindik.
- 13- Memurlar mitingde maaşlarının artırıl..... talep ettiler.
- 14- Başhekim, hastalara dışarıdan yiyecek getiril..... yasaklamış.
- 15- Bütün gazeteciler başkanı taşıyan uçağın alana in..... bekliyorlar.
- 16- Doktorlar futbol oyna..... hiçbir sakınca görmüyorlar.
- 17- Onun, olur olmaz her yerde bana "Ne haber şişko?" de..... nefret ediyorum.
- 18- Korkularının hayatını mahvet..... engel olmalısın.
- 19- Ayşe, arkadaşlarının doğum gününü unut..... müthiş üzülmüş.
- 20- Oğlum, benim kendisine bağır..... çok içerlemiş. İki gündür bana küs.

Lütfen boşlukları uygun şekilde tamamlayınız.

- 1- Müdür personelin iş saatlerinde çay ve sigara iç..... yasakladı.
- 2- Onun insanlarla bu şekilde konuş..... çok kızıyorum.
- 3- Polis gençlerin kavga et..... engelledi.
- 4- Çocukların iyi yetiş..... imkan sağlamalıyız.
- 5- Babam yanında sigara iç..... hiddetlendi.
- 6- Her gün senin aynı şeyleri tekrar tekrar sor..... bıktım.
- 7- Senin eşimle tanış..... çok istiyorum.
- 8- Enflasyonun düş..... çok arzu ediyorum.
- 9- Nihayet patronum tatile çık..... izin verdi.
- 10- Senin bu kadar küçük yaşta yalnız yurtdışına git..... izin veremem.
- 11- Annem her hafta kendisine mektup yaz..... istiyor.
- 12- Keiko bana Japon arabası al..... tavsiye etti.
- 13- Ayla'dan kitabımı getir..... rica ettim.
- 14- Ona hiç kimse hakkında dedikodu yap..... söyledim.
- 15- Annem en sonunda ayrı eve taşın..... razı oldu.
- 16- Onun bağırarak konuş..... nefret ediyorum.
- 17- Yarım saattir senin gel..... bekliyoruz.
- 18- Kazım kardeşinin üniversiteyi kazan..... çok istiyor.
- 19- Bu aptalca yalanına inan..... beklemiyorsun herhalde.
- 20- Senin bana aptalmışım gibi davran..... bıktım artık.

Lütfen boşlukları uygun şekilde doldurunuz.

- 1- Murat’a bizimle diskoya gel..... teklif ettik.
- 2- Ali’nin işten ayrıl..... hiç kimse önemsemedi.
- 3- Hükümet enflasyonun yüksel..... önlemeye çalışıyor.
- 4- Korumaları başbakana yaklaş..... engel oldular.
- 5- Oğlumun kötü arkadaşlarına uyup serseri ol..... korkuyorum.
- 6- Doktorum, bana “Günde üç sigara iç..... sakınca yok.” dedi.
- 7- Patron benim Paris bürosunda çalış..... karar vermiş.
- 8- Şirketimizin zarar et..... siz sorumlusunuz. Bu sebeple işinize son verdik.
- 9- Öğrencilerin anla..... kolaylaştırmak için tahtaya resimler çizdim.
- 10- Onun iyileş..... ümit etmekten başka bir şey yapamazsınız.
- 11- Liranın değer kazanması bizim ihracat yap..... zorlaştırdı.
- 12- Karım eski kız arkadaşım ile tatile git..... uygun görmedi.
- 13- Her gün bana telefon et..... bıktım. Lütfen artık beni arama!
- 14- Babam kendisine sormadan evlen..... çok kızdı.
- 15- Herkes Yusuf’un işe geç gel..... alıştı.
- 16- Babam benim fotomodel ol..... istemiyor.
- 17- Ayşe benden valizlerini taşı..... yardım et..... rica etti.
- 18- Ben ona hırsızlara çok dikkat et..... tembih ettim.
- 19- Doktorum kaplıcalara git..... tavsiye ediyor.
- 20- Dikkatsiz şoför iki kişinin ağır yaralan..... neden oldu.

GENEL TEKRAR

Lütfen boşlukları uygun şekilde doldurunuz.

- 1- Arabaların sokağa park edil..... yasaklanmış.
- 2- Dinle..... şarkı beni yıllar öncesine götürdü.
- 3- Ver..... evlenme kararı ailemi çok sevindirdi.
- 4- Son yapı..... girişimlerden olumlu sonuçlar aldım.
- 5- Ona al..... pastanın çoğunu ben yedim.
- 6- Türkiye’de en çok tartışıl..... konulardan biri de dindir.
- 7- Ali’nin hazırla..... taslağı henüz incelemedim.
- 8- İşim bit..... ben seni ararım.
- 9- Babam gece çık..... müsaade etmez.
- 10- Senin yalan söyle..... bıktım, usandım.
- 11- Buluş..... zaman hep sinemadan konuşurlar.
- 12- İnsan yaşlan..... eğriyi doğruyu daha kolay seçebiliyor.
- 13- Yap..... toplantıda şirketin son durumunu anlattı.
- 14- Tahlil sonuçlarını aldım. Kork..... gibi çıkmadı.
- 15- Ondan iş iste..... kadar onursuz değilim.
- 16- Çocuk ağla..... ağla..... okula gitti.
- 17- Kurs bit..... bit..... tatile çıkacağım.
- 18- Hayret! Yağmur yağ..... halde trafik sıkışmadı.
- 19- Sahaflar Çarşısı’nda Ermeni alfabesiyle yazıl..... Türkçe bir kitap buldum.
- 20- Ahmet İstanbul’a alış..... çok yardım etti.

GENEL TEKRAR

Lütfen boşlukları uygun şekilde doldurunuz.

- 1- Eve gel..... beri bilgisayarla çalışıyorum.
- 2- Sevgilim, tanış..... günü hatırlıyor musun?
- 3- Sevgilimin babası, evlen..... karşı çıktı.
- 4- Onu birden karşımda gör..... sevinçten dilim tutuldu.
- 5- Rahmetli dedem, benim oku..... çok arzu ediyordu.
- 6- Babam hiç okula git..... için okumanın önemini bilmez.
- 7- Senin git..... hiç kimse istemiyor.
- 8- Gelecek hafta işe başla..... için çok mutluyum.
- 9- Köyüme git..... epey oldu. Bu yıl gidebilirim.
- 10- Git..... git..... tiyatroyu unuttuk.
- 11- Senin her gün ahlanıp vahlan..... bıktım.
- 12- Ayşe'nin beni yılbaşı partisine davet et..... üzüldüm.
- 13- Sana de..... söz bulamıyorum.
- 14- Opera bit..... Rüstem hala uyuyordu.
- 15- İstanbul'a gel..... bir hafta önce arabamı sattım.
- 16- Sigaranın zararlarını bil..... halde hala nasıl içiyorsun?
- 17- Ankara'daki işlerimi bitir..... bitir..... döneceğim.
- 18- Üniversiteyi bitir..... bitir..... İzmir'e gitmiyorum.
- 19- Senden beni koru..... isteyen yok!
- 20- Özellikle senin, beni yanlış tanı..... üzüldüm.

Verilen duruma en uygun cümleyi veya kelimeyi işaretleyiniz.

1- **Ahmet inşallah çabuk iyileşir.**

- a) İnşallah
- b) Maşallah
- c) Olabilir
- d) Hiçbiri

2- **Ya yarın bineceğimiz otobüs kaza yaparsa!**

- a) Ağzını hayra aç!
- b) Allah göstermesin.
- c) Allah korusun.
- d) Hepsi

3- **Duydun mu? Üst kattaki komşumuz Taner'in babası ölmüş!**

- a) Hayırdır inşallah!
- b) Yapma ya!
- c) Allah beterinden korusun.
- d) Geçmiş olsun.

4- **Sana önemli bir haberim var!**

- a) Neymiş; anlat bakalım.
- b) Hayırdır inşallah.
- c) a ve b
- d) Hiçbiri

5- **Hafta sonu Avustralya'dan kız arkadaşım geliyor!**

- a) Bana ne!
- b) Gözün aydın.
- c) Emin misin?
- d) Ben de önemli bir şey diyeceksin sandım.

6- **Yeni bir araba aldım.**

- a) Bizi de gezdirirsin artık.
- b) Kaça aldın?
- c) Hayırlı olsun.
- d) Sende para çok herhalde.

7- **Geçen hafta annemi kaybettim.**

- a) Üzgünüm.
- b) Boş ver; takma kafana.
- c) Üzülme, bu da geçer.
- d) Başın sağ olsun.

8- **Bugün çok önemli bir sınavım var.**

- a) Allah zihin açıklığı versin.
- b) Bol şans.
- c) İnşallah geçersin.
- d) Hepsi

9- **Patron taktı beni kafasına; Azrail gibi tepemde.**

- a) Sen de işini ciddi yap.
- b) Niye, ne oldu ki?
- c) Allah göstermesin.
- d) Yapma ya! Bana karşı çok iyi.

10- **300 lira maaşla ailemi bakmaya çalışıyorum.**

- a) Borç vereyim mi?
- b) Niçin ikinci bir iş yapmıyorsun?
- c) Karın niçin çalışmıyor?
- d) Allah yardımcın olsun.

11- **Başımda bu tip bir sürü dert var.**

- a) Allah sabır versin.
- b) Takma kafana, hepsi geçer.
- c) Boş ver; üzülmediğin şeye bak.
- d) Hepsi

12- **Duyduğuma göre krizde 10 milyon kaybetmişsin.**

- a) Canım sağ olsun. Gene kazanırım.
- b) Ah benim akılsız kafam.
- c) Sana ne!
- d) Seni ilgilendirmez.

13- **Eşinle kavgalı olduğunu duydum; doğru mu?**

- a) Olabilir.
- b) Olabilir de olmayabilir de.
- c) Kim çıkarıyor böyle dedikoduları?
- d) Yanlış düşünüyorsun.

14- **Ay sonuna kadar 50 lira borç verebilir misin?**

- a) Kusura bakma; maalesef bende de para yok.
- b) Ne yapacaksın 50 lirayı?
- c) Niçin başkasından istemiyorsun?
- d) Çok mu lazım?

YÖS'E HAZIRLIK

1- Aşağıdaki cümlelerin hangisinde “kendi” kelimesinin çıkarılması, anlatımda bozukluğa yol açmaz?

- A) Kendi için olduğu kadar, ailesi için de çalışıyordu.
- B) Kendi gibi dengesiz birini bulmuş sonunda.
- C) Burada herkes kendi fikrini söyleyebilir.
- D) Kendi de bizim gibi yokluk görmüş biri.

2- Aşağıdaki cümlelerin hangisinden “onu” kelimesi çıkarılırsa cümlelerin anlatımı bozulur?

- A) Herkes Ayşe’yi çok seviyor, onu görebilmek için balkona çıkmasını bekliyordu.
- B) Kediler bulunduğu evi sahiplenir, onu kendi evi olarak görürler.
- C) Belki o bunu bilmiyordu, ama hepimiz onu çok seviyorduk.
- D) Adam arabasını çok seviyor, onu hiç kimseye kullanması için vermiyordu.

3- Aşağıda altı çizili kelimelerin hangisinden yazım yanlışı yoktur?

- A) Başını hafifce kaldırdı.
- B) Adam yavaşca kapıyı açıp içeri girdi.
- C) Bütün fikirlerini açıkca beyan etti.
- D) Bütçesine uygun ucuzca bir ev buldu.

4- Aşağıdaki cümlelerin hangisinde “ise” kelimesine gerek yoktur?

- A) “Gelirim” dedi ise gelir.
- B) Hep o konuşacak ise biz neden buradayız?
- C) Bugün gelmemesi ise onun ne kadar tembel olduğunu gösterir.
- D) Bunu söyleyen o ise gidip ona sor.

5- Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir anlatım bozukluğu vardır?

- A) Fakir gençler, zenginlerin hayatlarına ilgilenmeleri onları depresyona sokabilir.
- B) İyi bir patron işçileri ile yakından ilgilenmelidir.
- C) İbrahim işinden arta kalan zamanlarda müzikle ilgileniyor.
- D) Özur dileriz, bu tip işlerle ilgilenmiyoruz.

6- Aşağıdaki cümlelerden hangisinde bir yazım yanlışı vardır?

- A) Duydum ki evini satmak zorunda kalmışsın.
- B) Bunları buraya sen mi koydun?
- C) Hoplaya zıplaya maça gittiler.
- D) Herkes gibi bende lüks içinde yaşamak isterim.

7- Aşağıdaki cümlelerden hangisinde bir yazım yanlışı vardır?

- A) Elimdeki bütün parayı babama verdim.
- B) İstanbul’dan başka İzmir’de de evi var.
- C) Anladım ki ondan bana fayda yok.
- D) Onun söylediklerinin hiç birini duymadım ki!

8- Aşağıdaki cümlelerden hangisinde “böyle” kelimesi farklı bir görevde kullanılmıştır?

- A) Böyle konuşarak beni üzüyorsun.
- B) Böyle davranarak arkadaş kaybediyorsun.
- C) Beni böyle havalar mahvetti.
- D) Acısıyla, tatlısıyla bir yıl böyle geçti.

9- Aşağıdaki cümlelerin hangisinde boş bırakılan yere “ne olur” sözü getirilemez?

- A) - - - - bana yardım et.
- B) - - - - beni biraz dinlemenı istiyorum.
- C) Yalvarırım sana, - - - - beni terk etme.
- D) Arkadaşlar, - - - - yüksek sesle konuşmayalım.

10- Aşağıdaki cümlelerin hangisinde boş bırakılan yere “ancak” sözü getirilemez?

- A) Çok ders çalıştı, - - - - sınıf birincisi oldu.
- B) Seni - - - - on dakika daha beklerim.
- C) - - - - bir şartla seni affedebilirim.
- D) Çalışıp didiniyor, - - - - kazandığı parayla geçinemiyordu.

NASRETTİN HOCA ile EMİR TİMUR

Aslında Nasrettin Hoca ile Emir Timur aynı yıllarda, hatta aynı asırda bile yaşamamıştır. Nasrettin Hoca, Timur'dan yaklaşık 200 yıl önce yaşamıştır. Fakat buna rağmen Anadolu insanı Timur ile Hoca'yı fıkralarda karşı karşıya getirmiştir. Elbette ki bunun sebebini tam olarak bilemeyiz. Fakat bu konuda tahmin yürütmek, hiç de zor değil:

Yıldırım Beyazıt komutasındaki Osmanlı Ordusu ile Emir Timur komutasındaki Türk-Moğol Ordusu Ankara civarında 1402 yılında savaşırlar. Dünyanın en güçlü iki hükümdarını karşı karşıya getiren Ankara Savaşı'nı Timur kazanır. Bu yenilgiyi içine sindiremeyen Anadolu insanı, Hoca ile Timur'u fıkralara konu edip Hoca'nın zekasının, Timur'a karşı üstün gelmesini sağlamıştır.

Bu fıkralardan biri şöyledir: Bir gün Timur, Hoca'ya “Eşekle aranda ne fark var?” diye sormuş ve Hoca'nın bir şey söylemesine fırsat vermeden “Tek bir fark var. Senin elbisen var, eşeğin yok.” demiş. Bunun üzerine çok kızdığı halde, bir sultana, özellikle de Emir Timur'a karşı gelemeyeceğini çok iyi biliyormuş. Her şeye rağmen Timur'a bir şey söylemesi gerektiğini düşünmüş ve kendisine sorulan soruyu Timur'a sormuş. Sorar sormaz da çıkıp gitmiş. Timur tam bir hafta boyunca sorunun cevabının ne olduğunu düşünmüş. Ama bir türlü cevabı bulamayınca Hoca'yı çağırtmış. Hoca'ya “Söyle bakalım, benimle eşek arasında ne fark var? Bir haftadır düşünmekten kafam patladı.” demiş. Bunun üzerine Hoca “Ben de çok düşündüm, ama seninle eşek arasında ben de bir fark bulamadım.” demiş.

SORULAR

Lütfen cevap veriniz.

- 1- Anadolu insanı, Emir Timur’la Nasrettin Hoca’yı niçin fıkralarda karşı karşıya getirmiştir?
- 2- Nasrettin Hoca, Timur’a neden kızmış?
- 3- Hoca, Timur’a ne sormuş?
- 4- Timur, Hoca’yı neden çağırtmış?

Doğru mu, yanlış mı?

- 5- Timur, Hoca’dan yaklaşık 200 yıl sonra yaşamıştır. ()
- 6- Timur’la Hoca fıkralarının neden çıktığı bugün kesin olarak bilinmektedir. ()
- 7- Savaş Ankara civarında olduğundan dolayı savaşa, “Ankara Savaşı” denmektedir. ()
- 8- Hoca, Osmanlı Ordusu’nu yendiği için Timur’u sevmiyor. ()
- 9- Hoca, Timur’a “Eşekle aranda ne fark var?” diye sormuş. ()

ÜNİTE 5

"-Dık" ve "-EcEk" İle Yan Cümleler

Lütfen aşağıdaki sorulara "bilmek" fiiliyle örnekteki gibi cevap verin.

A- Ahmet nereye gitti?
B- Ahmet'in nereye gittiğini bilmiyorum.

1- A : Yusuf niçin böyle yaptı?

Sen :

2- A : Ne zaman döneceksin?

Sen :

3- A : Bedri askerden döndü mü?

Sen :

4- A : Bugün dolar ne kadar?

Sen :

5- A : Juan nereli?

Sen :

6- A : Ali geldi mi?

Sen :

7- A : Momoko niçin gelmedi?

Sen :

8- A : Bu camiyi kim yaptırmış?

Sen :

9- Yeni medeni kanun meclisten çıktı mı?

Sen :

10- Emel geziye gelecek mi?

Sen :

Lütfen aşağıdaki sorulara “hatırlamak” fiiliyle cevap verin.

1- A : Eşinle ne zaman tanıştın?

Sen :

2- A : Elektrik faturasını ödedin mi?

Sen :

3- A : İstanbul’a ilk geldiğin gün neler yaptın?

Sen :

4- A : Bu filmi seyrettin mi?

Sen :

5- A : Film nasıl bitiyor?

Sen :

Lütfen aşağıdaki sorulara “karar vermek” fiiliyle cevap verin.

6- A : Kurstan sonra ne yapacaksın?

Sen :

7- A : Tatilde nereye gideceksin?

Sen :

8- Üniversiteyi bitirdikten sonra ne iş yapacaksın?

Sen :

9- A : Hangisiyle evleneceksin?

Sen :

10-A : Partiye kimle gideceksin?

Sen :

Lütfen boşlukları “-dik” veya “-ecek” kullanarak doldurunuz.

- 1- Turizm Bakanlığı gelecek yıl turist sayısının %20 art..... açıkladı.
- 2- Bu işi İsmail’in yap..... daha başından anlamalıydım.
- 3- Onu sev..... çok belli ediyorum, ama o buna rağmen anlamıyor.
- 4- Bilim adamları kelaynak kuşlarının hangi ortamlarda çiftleş..... araştırıyor.
- 5- Osman toplantıda şirketin krizden nasıl çık..... dile getirecek.
- 6- Senin yakında Etiler’e taşın..... duydum, doğru mu?
- 7- Emniyet Müdürlüğü soygunu kimin veya kimlerin yap..... bulmaya çalışıyor.
- 8- Sus bir dakika, ne yapmam gerek..... düşünüyorum.
- 9- Dün Ayşe’nin nasıl dans et..... gördün mü?
- 10- Bugün size, neler yap..... göster..... sanıyorum.
- 11- Bu hafta bazı hisse senetlerinin yüksel..... haber aldım.
- 12- Televizyonlar bankanın nasıl boşaltıl..... duyurdu.
- 13- Tatilde hangi otelde kal..... hatırlıyor musun?
- 14- Mustafa, bana kredi kartı borcumu yatırmam gerek..... hatırlattı.
- 15- Şirketimizin iflas durumunda ol..... daha fazla saklayamayız.
- 16- Bazı bilim adamları gelecekte insanların çok uzun yaşa..... iddia ediyorlar.
- 17- Murat, kuşların nasıl yaşa..... inceliyor.
- 18- Çalışma Bakanı asgari ücretin bu ay %10 oranında art..... kaydetti.
- 19- Bu işi benim yap..... ispat ederseniz, kendimi asarım.
- 20- Gazete dünkü kazada iki kişinin öl....., üç kişinin yaralan..... yazıyor.

Lütfen boşlukları “-dik” veya “-ecek” kullanarak doldurunuz.

- 1- Irk, din, dil ayrımı gözetmeden bütün hastalarla ilgilen..... ant içerim.
- 2- Fatma'nın böyle söyle..... emin misin?
- 3- Bu seminerle çevremizin hızla kirlen..... dikkat çekmek istiyoruz.
- 4- Benim, senin hakkında kötü bir şey söyle..... nasıl inanabilirsin?
- 5- Bundan sonra sana bir daha yalan söyle..... yemin ederim.
- 6- Müfettişler geri dönmeyen krediler konusunda senin suçlu ol..... karar vermişler.
- 7- Seninle evlen..... bin pişman oldum.
- 8- O yanlış nasıl yap..... hala şaşıyorum.
- 9- Ayla'nın git..... en çok Kerim üzüldü.
- 10- Benim dön..... sevinmedin mi?
- 11- Yeni buluntulara göre Konya'da çok eski bir uygarlığın yaşa..... ortaya çıktı.
- 12- İnceleme sonucunda bu işi benim yap..... açıklığa kavuştu.
- 13- Senin hamile ol..... haberini aldım, doğru mu?
- 14- Bu olayda birkaç memurun zimmetine para geçir..... açığa çıktı.
- 15- Böylece benim masum ol..... anlaşıldı.
- 16- Hasan, sana borcu ol..... kabul etmiyor.
- 17- Adam komisyon al..... reddediyor.
- 18- Yemeklerimi beğen..... ümit ederim.
- 19- Ben, ona Türk yemeklerini çok sev..... söyledim.
- 20- Bütün gazeteler olayın nasıl ol..... yazmış.

Lütfen cümleleri “-Dİk” veya “-EcEk” ile örnekteki gibi yeniden kurunuz.

Ahmet sonunda anlamış ki bu iş kendisine göre değil.

Ahmet sonunda bu işin kendisine göre olmadığını anlamış.

1- Düşündüm ki belki sen de bizimle ortak olmak istersin.

2- Herkese gösterdim, ben nasıl bir adamım.

3- Biz zannettik ki bu işi siz yapacaksınız.

4- Bu olay gösterdi ki çalışırsanız, başarılı olabilirsiniz.

5- Ancak bu yaşımda öğrendim ki insanın ailesinden başka dostu yokmuş.

6- İtiraf etmem gerekir ki bu konuda sen benden iyisin.

7- Duydum ki yakında yeni bir şube açacakmışsınız.

8- İddia ediyorum, bu işi benden daha ucuza kimse yapamaz.

9- Anlaşıldı, bu işte bize artık ekmek yok.

10- Söz verdim, arabamı Mehmet’e satacağım.

11- Ali yemin etmiş, bir daha çapkınlık yapmayacakmış.

12- Biz karar verdik, bu konuda sen haksızsın.

13- Apaçık belli oldu ki sizinle anlaşamayacağız.

14- Merak ettim; kim, kime ne demiş?

Lütfen iki cümleyi “-DİK” ile örnekteki gibi birleştiriniz.

Ahmet geldi. Bunu gördüm.

Ahmet’in geldiğini gördüm.

1- Ayşe güldü. Bunu görmedim.

2- Ben onunla konuştum. Bunu gördün mü?

3- Antalya’da tatil yaptım. Bunu herkese söyledim.

4- Ben şarkı söyledim. Bunu sen duydun mu?

5- O iyi bir insan. Bunu dün anladım.

6- Ona kötü şeyler söyledim. Buna pişman oldum.

7- Ben paraşütle atladım. Buna kimse inanmıyor.

8- Annen öldü. Buna çok üzüldüm.

9- Sen Türkiye’ye geldin. Buna çok sevindim.

10- Seninle tanıştık. Buna çok memnun oldum.

11- O 53 yaşında. Buna inanmıyorum.

12- Sizi gördüm. Buna çok sevindim.

13- Sen çok güzelsin. Bunu herkes biliyor.

14- Babam hasta. Bunu kimseye söylemiyorum.

Lütfen cümleleri örnekteki gibi “-Dİk” veya “-EcEk” ile birleştiriniz.

Ben çok mutluyum. Bunu herkese söylüyorum.

Ben çok mutlu olduğumu herkese söylüyorum.

1- Siz ders çalışıyorsunuz. Bunu görüyorum.

2- Ahmet geliyor. Bunu görüyorum.

3- Antalya’da tatil yapıyorum.. Bunu herkese söyledim.

4- Siz şarkı söylüyorsunuz. Bunu duyuyorum.

5- Siz kitap okuyorsunuz. Bunu anladım.

6- Her sabah 10 km koşarsın. Buna inanıyorum.

7- Sizinle dans ediyorum. Buna pişmanım.

8- Sizi görüyorum. Buna çok seviniyorum.

9- Sizinle konuşuyoruz. Buna çok memnun oldum.

10- Gelecek hafta evleneceğim. Bunu kimseye söylemedim.

11- Ne yapacağım? Bunu düşünüyorum.

12- O ülkesine dönecek. Bunu sanmıyorum.

13- Beni tekrar göreceksiniz. Bunu sanmıyorum.

14- Bir gün öleceksin. Bunu düşündün mü?

Lütfen boşlukları “-mE”, “-EcEk” veya “-Dİk” ile doldurunuz.

- 1- Oğlumun bir iş bulup çalış..... istiyorum.
- 2- O, benim kendi işimi kur..... ön ayak oldu.
- 3- Aylin, bize üniversite sınavını kazan..... söyledi.
- 4- Arkadaşım, kendisine yardım edip et..... sordu.
- 5- Kızımın eve dön..... ümit etmekten başka ne yapabilirim?
- 6- Onun, bana karşı kaba davran..... alıştım, artık.
- 7- Doktor bizim hastayı gör..... karşı çıktı.
- 8- Tuğrul, aç ol....., sonra ye..... söyledi.
- 9- Ayşe'ye bir süre görüşmememizin iyi ol..... söyledim.
- 10- Can, banka müdürüne telefon edip benim kredi al..... sağladı.
- 11- Düşünmeden konuşarak Aynur'un beni yanlış anla..... sebep oldum.
- 12- Otobüste yanımda oturan adam ne iş yap..... sordu.
- 13- Adam, eşinin kendisini terk et..... hiç umursamadı.
- 14- Ali bey nereye git..... size söyledi mi?
- 15- Arayan kişi kim ol..... söylemedi mi?
- 16- Yarın ülkene dön..... söylediler, doğru mu?
- 17- Senden, bana biraz olsun güven..... rica ediyorum.
- 18- Sen, bana ne yapmam gerek..... söyle, ben yaparım.
- 19- Annem ceza olarak evi temizle..... söyledi.
- 20- Kız arkadaşımın beni eleştir..... bıktım.

Lütfen boşlukları “-mE”, “-EcEk” veya “-Dİk” ile doldurunuz.

- 1- Bir milletvekilinin, partisine usulsüz bağış al..... ortaya çıktı.
- 2- Senin geçen yıl Özbekistan’a git..... duydum; doğru mu?
- 3- Yarın akşamki partide ne giy..... hala karar veremedim.
- 4- Patronum kızıyla evlen..... itiraz etti.
- 5- Arkadaşlarım patronumun kızıyla evlen..... inanamadı.
- 6- Gazeteciler bakanın rüşvet al..... iddia ettiler.
- 7- Bakan yaptığı basın toplantısında rüşvet al..... ispatladı.
- 8- Petrol fiyatlarındaki anormal artış enflasyonun yüksel..... sebep oldu.
- 9- Annem yabancılardan bir şey al..... tembih etti.
- 10- O gün seninle ne konuşı..... tam olarak hatırlamıyorum.
- 11- Senin beni gerçekten sev..... inan..... beklemiyorsun, umarım.
- 12- Senin de bizimle tatile gel..... sanıyordum.
- 13- Televizyonlar banka soyguncularının yakalan..... duyurdu.
- 14- Tamam karıcığım, bir daha sana yalan söyle..... söz veriyorum.
- 15- Hükümet fiyatları sabitleyerek enflasyonun yüksel..... engellemek istiyor.
- 16- Senden aramızda geçen tatsız konuşmaları unut..... rica ediyorum.
- 17- Oğlum bir daha ne olursa, olsun yalan söyle..... söz verdi.
- 18- Antalya’daki oteller fiyatları yarı yarıya düşür..... ilan ettiler.
- 19- Ahmet en sonunda beni kıskan..... itiraf etti.
- 20- Hazine müsteşarlığı bundan sonra dövizle hiç müdahale et..... açıkladı.

Lütfen boşlukları “-mE”, “-EcEk” veya “-Dİk” ile doldurunuz.

- 1- Dünkü partide o kadar sarhoş oldum ki ne yap..... hatırlamıyorum.
- 2- Özür dilerim, kafam o kadar meşgul ki seninle buluş..... unuttum.
- 3- Ayşe’den bana yardım et..... rica ettim.
- 4- Geçen günkü sözlerim yüzünden bana kız..... düşündüm.
- 5- Öğretmenimiz bize her zaman Türkçe konuş..... tavsiye etti.
- 6- Hükümet geçen yıl enflasyonun %5 düş..... belirtti.
- 7- Babam ressam olmak iste..... karşı çıktı.
- 8- Gelecek haftadan itibaren işe kravatsız gelin..... yasaklayacağım.
- 9- Senin gelecek ay Moskova’ya git..... duydum; doğru mu?
- 10- Hanginizin doğru söyle..... anlayamadım.
- 11- Hükümetin yanlış politikaları enflasyonun yüksel..... neden oldu.
- 12- Ayşe’nin bana küs..... bir anlam veremedim.
- 13- Televizyonlar iki kişinin katilinin yakalan..... duyurdu.
- 14- Doktorum yağlı yemekler ye..... herhangi bir sakınca görmedi.
- 15- Onun bir daha buraya gel..... sanmıyorum.
- 16- Orhan’ın kötü bir şey yap..... inanmıyorum.
- 17- O sözleri benim söyle..... nasıl inanırsın?
- 18- Bugün senin gel..... beklemiyorduk.
- 19- Babam bana sormadan benim Deniz’le evlen..... karar vermiş.
- 20- Oğlum üniversite son sınıfta, ama hala ne iş yap..... karar vermiş değil.

Lütfen fiilleri edilgen yapıp “-mE”, “-EcEk” veya “-Dİk” ile doldurunuz.

- 1- Her şeyin titiz bir şekilde yapılmasını..... istiyorum.
- 2- Ben yokken toplantıda neler konuş..... çok merak ediyorum.
- 3- Sizin evin yanındaki boş araziye park yap..... duydum.
- 4- Sev..... biliyorum ve ona göre davranıyorum.
- 5- Sokağımızdaki ağaçların kes..... karşı çıkıyoruz.
- 6- Sana karşı bu şekilde davran..... rahatsız olmuyor musun?
- 7- Bu olayın duy..... istemiyorum.
- 8- Benim burada maalesef sev..... geç de olsa anladım.
- 9- Bu yanlışın ileride bir daha yap..... emin misin?
- 10- Faaliyetlerimizle ağaçlarımızın nasıl yok et..... dikkat çekmek istiyoruz.
- 11- Medya, müdürün ihaleye fesat karıştır..... ortaya çıkardı.
- 12- Bu yemeğin nasıl yap..... tarif eder misin?
- 13- Valilik Taksim Meydanı'nda gösteri yap..... müsaade etmemiş.
- 14- Patron işin bugün bitir..... emretti.
- 15- Yarın akşamki partiye kimlerin gel..... öğrenebildin mi?
- 16- Bu binanın yedi ayda inşa et..... inanabiliyor musun?
- 17- Mahkeme yolsuzluk yap..... karar vermiş.
- 18- Bana yalan söyle..... nefret ederim.
- 19- Patron işyerinde sigara ve çay iç..... yasakladı.
- 20- Gazeteler kayıp çocuğun bul..... yazıyor.

Lütfen boşlukları “-mE”, “-EcEk” veya “-Dİk” ile doldurunuz.

- 1- Senin git..... hiç kimse istemiyor.
- 2- Antrenör maçta taktiksel hatalar yap..... itiraf etti.
- 3- Mehmet e-mailinde yarın saat onda gel..... yazıyor.
- 4- Herkes senin, babana yardım et..... gerek..... düşünüyor.
- 5- Senin onu düşün..... kadar, onun seni düşün..... sanmıyorum.
- 6- İki gündür ona ne söyle..... düşünüyorum.
- 7- Bakırköy’e nasıl git..... biliyor musunuz?
- 8- Dün Ahmet’in ne yap..... gördün mü?
- 9- Trabzon’u mutlaka gör..... tavsiye ederim.
- 10- Babam, bıyıklarını kes..... çok kızdı.
- 11- Ayşe’nin nerede otur..... biliyor musun?
- 12- Yarın akşam arkadaşlarla nerede buluş..... unuttum.
- 13- Annem, kendisine haber vermeden evlen..... çok içlerim.
- 14- Babamın, bana hâlâ bir çocukmuşum gibi davran..... alıştım.
- 15- Ayşe’yle Ahmet’in tanış..... ben vesile oldum.
- 16- Şu anda onun, beni düşünüp düşün..... bilemem.
- 17- Sen ne de..... bilmiyorsun.
- 18- Belediye, sivrisineklere karşı şehri ilaçla..... duyurdu.
- 19- Sana karşı neler hisset..... hiç anlamadın.
- 20- Pardon, ne de..... tam olarak duyamadım.
- 21- Benim koltuğuma otur..... kim izin verdi!
- 22- Yoğun sis vapur seferlerinin dur..... neden oldu.
- 23- Onun niçin sigara iç..... bilmiyorum.
- 24- Seni sev..... biliyor musun?
- 25- Ben dün ne ye..... hatırlamıyorum, 20 yıl önceki şeyi nasıl hatırlayayım!

GENEL TEKRAR

Lütfen cümleleri uygun şekilde tamamlayınız.

- 1- Bu olayın duyul..... istemiyorum.
- 2- Sizden müşterinin ilgisini çek..... modeller tasarlamam..... istiyorum.
- 3- Benden al..... şeyleri geri istiyorum.
- 4- Eski günlerin daha anlamlı ol..... düşünüyorum.
- 5- Geliş..... Ülkeler Zirvesi, yarın Roma'da yapılacak.
- 6- Afrika'daki geliş..... ülkeler için yardım çağrısı yapıldı.
- 7- Gelişmekte ol..... ülkelerin en büyük sorunu dış ticaret açığıdır.
- 8- Görüşüne başvur..... herkes bana onun hakkında olumlu şeyler söyledi.
- 9- Her şeyin en iyisini bil..... inanınız.
- 10- Çok küçüktüm, o zamanlar ne yap..... hatırlamıyorum.
- 11- Kısa sürede hırsızın kim ol..... ortaya çıktı.
- 12- Onun böyle bir cevap ver..... bekliyordum.
- 13- Sana, insanlara olumlu bir gözle bak..... tavsiye ediyorum.
- 14- Haşım, lotodan bir milyon kazan..... beri mahalleye uğramıyor.
- 15- Yabancı ol..... için her yerde fazla fiyat söylüyorlar.
- 16- Şeref listesinde adımlı gör..... şok oldu.
- 17- Kendine bir iş bul artık, yat..... yat..... karpuz büyür ancak!
- 18- Suratına bakıp bir problemi ol..... anladım.
- 19- Haftaya ülkene dön..... duydum, doğru mu?
- 20- Kork..... şey, başıma geldi.

Lütfen doğru cevabı işaretleyiniz.

1- *Bir düğüne gittiniz. Düğünde gelini ve damadı kutlamak için ne söylersiniz?*

- a) Allah bir yastıkta kocatsın.
- b) Birbirinize çok yakışyorsunuz.
- c) Nice mutlu yıllara.
- d) Mutlu yıllar.

2- *Yaptığı şeyin yanlış olduğunu o kişiyi kızdırmadan veya kırmadan nasıl söylersiniz?*

- a) Yaptığın şeyler çok yanlış.
- b) Yaptıklarına dikkat et.
- c) Bu yaptıklarına söyleyecek söz bulamıyorum.
- d) Yaptığın şeyler pek hoş değil.

3- *Sizin telefonunuzu arayan bir kişi Hüsam beyi aradığını söylüyor. Ona ne söylersiniz?*

- a) Bir dakika çağırayım.
- b) Yanlış numara efendim; burada öyle biri yok.
- c) Hüsam bey diye birini tanımıyorum.
- d) Hüsam beyin soyadı ne?

4- *Konuşmakta olan bir arkadaşınıza bir şey söyleyebilmek için ne dersiniz?*

- a) Sözünü kesiyorum ama bir şey söyleyeceğim.
- b) Lafını unutma, burada bir şey söylemek istiyorum.
- c) Lafını balla keseceğim.
- d) Hepsi

5- *Arkadaşınız Ayşe'ye mektup yazacaksınız. Mektuba hangi cümleyle başlarsınız?*

- a) Sevgili Ayşe
- b) Merhaba Ayşe
- c) Değerli Arkadaşım Ayşe
- d) Hepsi

6- *Bir şirkete veya resmî bir yere mektup yazacaksınız. Mektuba hangi cümleyle başlarsınız?*

- a) Sayın Yetkili
- b) Sayın Bay / Bayan
- c) Sayın Cem Yılmaz
- d) Hepsi

7- *Ahmet iyi biridir. Onu çok severim. Onun arkadaşlarına yaptığı iyilikler saymakla bitmez. Ancak _____ onun hiç yanlışı yok.*

- a) şüphesiz
- b) aslında
- c) bu demek değildir ki
- d) kısaca söylemem gerekirse

8- *Firmamız aklınıza gelebilecek her alanda faaliyet gösteriyor. Ancak _____ tekstil alanında Avrupa'da bir numarayız.*

- a) özellikle
- b) aslında
- c) gerçekte
- d) gerçekten

9- *Konuyu size ayrıntılı bir şekilde anlattım. Ancak konuyu _____ ülkemizdeki çölleşmeye karşı acil önlemler almalıyız.*

- a) kısaca özetleyecek olursak
- b) bir kaç kelimeyle özetlersek
- c) kısaca özetlersek
- d) hepsi

10- *Türkiye'de kişi başına düşen bilgisayar oranı oldukça düşük seviyede. _____ Türkiye henüz 21. Yüzyıla hazır değil.*

- a) galiba
- b) bu da gösteriyor ki
- c) herhalde
- d) belki de

11- *Türkiye; jeopolitik, turistik, coğrafi, kültürel, politik; yani _____ önemli bir ülke.*

- a) her bakımdan
- b) kısaca
- c) hülasa
- d) şüphesiz

12- _____ ben _____ Yusuf bu projede gece gündüz demeden özveriyle çalıştık.

- a) hem / hem de
- b) ne / ne de
- c) gerek / gerekse
- d) a ve c

AİLE İÇİ ŞİDDET¹

**ARAŞTIRMANIN TÜRÜ : UYGULAMALI
ARAŞTIRMA**

**ARAŞTIRMANIN KAPSAMI : TÜRKİYE
GENELİ**

**YÖNTEM : ALAN ARAŞTIRMASI ve VAK'A
ANALİZİ**

BAŞLAMA TARİHİ: 1993

BİTİŞ TARİHİ : 1994

Araştırmanın konusu Türkiye'de kent ve kır ayrımında aile içi şiddetin; sebep ve sonuçlarının yaygınlığının, düzeyinin, görülme biçim ve sıklığının, şiddete uğrayanlarla şiddet uygulayanların şiddet kavramından ne anladıklarının ortaya çıkarılmasıdır.

Araştırmada metodolojik olarak birbirini tamamlayan üç teknik kullanılmıştır. Bunlar yaygın anket çalışması, vaka analizi ve medya taraması olarak belirlenmiştir. Yaygın saha çalışması Türkiye'yi temsil etmek üzere seçilen bir örnekleme modeli tekelinde toplam 4287 görüşmenin verilerine dayanmaktadır. Örnekleme modelinde yer alan değişkenler, coğrafi bölgeler, kent-kır ayrımı ve hanelerin sosyo-ekonomik statü grupları olarak ele alınmaktadır. Vaka analizinde de 525 hane ile yapılan derinlemesine görüşmeler yer almaktadır. Medya taramasında ise dört aylık bir süre boyunca günlük gazetelerin taraması yapılmıştır.

Araştırmada eşe karşı fiziksel şiddet, sözlü ve davranışsal şiddet ve çocuklara yönelik fiziksel şiddet olmak üzere üç konudaki şiddet yaygınlığı ölçülmeye çalışılmıştır.

Araştırma sonuçlarına göre, bütün utangaçlığa ve gizliliğe rağmen, aile içi şiddet yaygın bir olaydır. Fiziksel şiddete ailelerin %34'ünde, sözlü şiddete ise %53'ünde rastlanmaktadır. Çocuklara yönelik fiziksel şiddete rastlanma oranı da %46'dır. Anne babaların geçmişteki dayak deneyimi (%70) şiddeti bugüne taşımaktadır. Dayağın şiddeti ve sıklığından çok varlığının önem taşıdığı görülmektedir. Aile büyüdükçe şiddet artmaktadır. Özellikle kayınvalide ile anlaşmazlıklardan doğan sorunlar geleneksel gelin-kaynana ikilemini yaratırken, eşler arasında da çatışmaya yol açmaktadır. Hamilelik döneminde de fiziksel ve sözlü şiddetin sürdüğü, sıklığının da azalmadığı anlaşılmaktadır. Bu dönemde cinsel şiddetin de devam ettiği görülmektedir. Ailelerde cinsel şiddet ve tacize rastlanma oranı %9'dur. Şiddete maruz kalanların %80'i yapacak fazla bir şey olmadığına inanmaktadırlar. Bu durum çaresizliğin kabulü anlamına gelmekte ve şiddete maruz kalanın pasif tutumuna yol açmaktadır. Eşlerden birinin alkol kullanıyor olması, aile içi şiddeti artırmaktadır. Eşlerin daha iyi eğitim görmüş olması ise aile içindeki şiddeti azaltmaktadır.

Araştırmanın genel bulgularından biri de şiddetin kuşaktan kuşağa sorun çözme biçimi olarak aktarılması ve yaşam pratikleri içerisinde bunun pekiştirilmesi ile şiddet davranışının hem devamının hem de alanının genişlemesinin sağlandığıdır.

¹ www.aile.gov.tr

Doğru mu, yanlış mı?

- 1- Araştırmada birbirinden bağımsız üç teknik kullanılmıştır. ()
- 2- Araştırma boyunca 4287 kişi ile anket yapılmıştır. ()
- 3- Rasgele seçilen 525 evde görüşmeler yapılmıştır. ()
- 4- Aile içi şiddetin, araştırma sonucunda elde edilen verilerden yüksek olduğu tahmin edilmektedir. ()
- 5- Araştırma sonucunda çekirdek ailelerde şiddete daha sık başvurulduğu saptanmıştır()
- 6- Şiddete maruz kalanların büyük çoğunluğu, şiddetten kurtulmak için pek bir şey yapmamaktadır. ()
- 7- Araştırma sonucunda aile içi cinsel şiddetin oranı düşük çıkmıştır. ()
- 8- Toplumda rastlanan her tür şiddet araştırmada ele alınmıştır. ()
- 9- Araştırmaya göre şiddet uygulayan kişilerin çoğunluğu, şiddeti ailedeki sorunları çözmeye biçimi olarak görmekteler. ()

Lütfen cevap veriniz.

- 10- Sizce ülkenizde aile içi şiddet yaygın mı?
- 11- Sizce aile içi şiddetin sebepleri nelerdir?
- 12- Ülkenizde kadın sığınma evleri var mı, varsa bu yerler ne tür hizmetler vermektedir?
- 13- Ülkenizde devlet aile içi şiddeti önlemek için ne gibi tedbirler almıştır?
- 14- Feminist dernekler aile içi şiddete karşı neler yapmaktadır?
- 15- Sizce toplumun eğitim düzeyinin yükselmesi aile içi şiddeti ortadan kalkmasını sağlar mı, niçin?

DOĞRU MU, YANLIŞ MI?

- 1- Kardeşim doğunca ben on yaşımdaydım.
- 2- Benimle senli benli konuşmana kim izin verdi?
- 3- Ayşe, bana doktora gitmeme tavsiye etti.
- 4- Ayşe yanlış yaptığını itiraf etti.
- 5- Bu sözleri Ahmet'in söylediğini inanmıyorum.
- 6- Türkçe öğrenip Türkiye'de çalışmamı istiyorum.
- 7- Meğer Bülent çok yalancı bir insanmış.
- 8- Babam Noel'de İstanbul'a gelmesini çok istiyor.
- 9- Müdür bizim işyerinde sigara içmemizi yasakladı.
- 10- Göz göre göre yalan söylüyor.

ÜNİTE 6

ŞİMDİKİ ZAMANIN HİKAYESİ

Ben	Geliyordum	Gelmiyordum	Geliyor muydum?
Sen	Geliyordun	Gelmiyordun	Geliyor muydun?
O	Geliyordu	Gelmiyordu	Geliyor muydu?
Biz	Geliyorduk	Gelmiyorduk	Geliyor muyduk?
Siz	Geliyordunuz	Gelmiyordunuz	Geliyor muydunuz?
Onlar	Geliyordular (Geliyorlardı)	Gelmiyordular (Gelmiyorlardı)	Geliyor muydular? (Geliyorlar mıydı?)

Lütfen uygun şekilde tamamlayınız.

- 1- Salona girdiğimde herkes dans et.....
- 2- Sen gelirken biz dön.....
- 3- Dün akşam saat dokuzda ne yap.....?
- 4- Dün sabah banyo yap....., sular kesildi.
- 5- Eskiden haftada iki gün koş....., şimdi hiç koşmuyorum.
- 6- Almanya'dayken her hafta sonu sinemaya git.....
- 7- Çocuklar biraz önce kavga et....., şimdi oynuyorlar.
- 8- Bir saattir sus....., şimdi konuşuyor.
- 9- Ben sınıfa girdiğimde herkes sınav yap.....
- 10- Dün akşam eve dön....., yolda Ali'yi gördüm.
- 11- Canım sıkıl....., evden çıkıp alışverişe gittim.
- 12- Adam az kalsın vapurdan düş.....
- 13- Türkiye'ye geldiğinizde Türkçe bil.....?
- 14- Affedersiniz, unuttum; sigara iç.....?
- 15- Özür dilerim, özel bir şey mi konuş.....

Lütfen cümleleri şimdiki zamanın hikayesi ile tamamlayınız.

- 1- Ben film seyrederken o uyu.....
- 2- Eskiden biz sık sık havuzda yüz.....
- 3- Sen eskiden çok konuş....., şimdi hiç konuşmuyorsun.
- 4- Siz gençken her hafta tenis oyna.....
- 5- Ayşe öğrenciyken resim yap.....
- 6- Baban eskiden TV seyret....., şimdi her gün seyrediyor.
- 7- Ben öğrenciyken her tatilde fotoğraf çek....., şimdi hiç çekmiyorum.
- 8- Öğrenciyken tarihi kitaplar oku....., şimdi ekonomi kitapları okuyorum.
- 9- Sen önceleri hep gül....., şimdi niçin üzgünsün?
- 10- Çöp arabası eskiden her gün gel....., şimdi iki günde bir geliyor.
- 11- Eskiden Türk Lirası'nda yedi sıfır bulun.....
- 12- Önceleri herkes size kız....., şimdi sizinle çalışmak istiyorlar, bu iyi.
- 13- Biz öğrenciyken hep politika hakkında konuş..... artık yaşlandık, artık dinliyoruz.
- 14- Salih Bey eskiden daha çok şaka yap.....
- 15- Fenerbahçe geçen sezon kötü oyna..... bu sezon daha disiplinli.
- 16- Osmanlılar akıl hastalarını müzikle tedavi et.....
- 17- Yakup Bey her şeye itiraz et....., bunun boş olduğunu şimdi anladı.
- 18- Eskiden bu ırmakta gürül gürül su ak....., şimdi ip gibi su akıyor.
- 19- Çok eskiden Doğu Anadolu'da dünyanın en iyi üzümleri yetiş.....
- 20- Bu adam aktif sporcuymken 100 metreyi 10 saniyenin altında koş.....

Lütfen cümleleri şimdiki, geçmiş veya şimdiki zamanın hikayesi ile tamamlayınız.

- 1- a) İstanbul'a geldiğimde iki gün hiç bir şey yap.....
b) Şimdi haftada beş gün çalış.....
c) Belçika'dayken cumartesi günleri de çalış.....
- 2- a) Dün izin alıp işe git.....
b) Ama bugün Pazar ve ben çalış.....
c) Öğrenciyken her akşam ders çalış.....
- 3- a) Sağol ben istemiyorum, iki saat önce çok ye.....
b) Kahvaltıda genellikle çok ye.....
c) Gençken çok ye....., şimdi yiyemiyorum.
- 4- a) Biz dün Ayşe'yi gör.....
b) Her sabah Ayşe'yi durakta gör.....
c) Eskiden Ayşe'yi sık sık gör..... beş aydan beri görmüyoruz, nerede acaba?
- 5- a) Biz Barbara'ya dün e-mail yaz.....
b) Biz Barbara'ya her doğum günü e-mail yaz.....
c) Barbara bize 5 yıldan beri cevap yaz..... artık yazmıyor, ne oldu acaba?

BENZER ÜÇ CÜMLE KURUNUZ.

- 6- a)
b)
c)
- 7- a)
b)
c)

GENEL TEKRAR

Lütfen cümleleri uygun şekilde tamamlayınız.

- 1- O zamparayla evlen..... kadar deli değilim.
- 2- Her şeyi benim söyle..... şekilde yapın.
- 3- Yanına harca..... kadar para al.
- 4- Ben dur de..... kadar devam et.
- 5- Sen aradığında, araba kullan.....
- 6- Dün bu saatlerde Emirgan'da çay iç.....
- 7- Ben, kimsenin kötü ol..... arzu etmem.
- 8- Onlara repo yap..... önerdim.
- 9- Genel müdür yeni yılda şirketin daha iyi ol..... belirtti.
- 10- Ondan borç iste..... bin pişman oldum.
- 11- Az önce ağzını bıçak aç....., şimdi ise susturamıyoruz.
- 12- Dün gel....., bugün gelmiyorsun! Bir karar ver artık.
- 13- Evden çık..... beş dakika önce beni aradı.
- 14- İki yıl önce bu şirkette çalış.....
- 15- Onun ne düşün..... çok merak ediyorum.
- 16- Feridun toplantıda gör..... eksikleri dile getirdi.
- 17- Genelkurmay Başkanı ülke bütünlüğünün korun..... büyük önem veriyor.
- 18- Başbakan, bakanlarından dış ilişkilerin artırıl..... talep etmiş.
- 19- Birçok devlet Irak'ın bölün..... karşı çıkıyor.
- 20- Sabah gel....., ama uçağı kaçırdım.

YÖS'E HAZIRLIK

- A. Kimi zaman ona çok kızıyorum.
B. Çoğu zaman ona, ben telefon ederim.
C. Zaman zaman buraya gelir.
D. Zamanlı zamansız gelmeden bıktım.

1. Yukarıdaki cümlelerin hangilerindeki altı çizili sözler anlamca birbirine yakındır?

- A) A ve B B) A ve C C) B ve C
D) C ve D E) B ve D

2. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde boş bırakılan yere "acaba" sözcüğü getirilebilir?

- A) _____ buraya daha önce gelmişiniz, değil mi?
B) _____ Mustafa şu anda nerede?
C) Ahmet yarın gelecek _____
D) Hasan çok iyi çalışıyor _____
E) Ben de _____ gelmek istiyorum.

3. Yarın çok güzel bir yere gideceğiz.
O yeri hepiniz çok beğeneceksin.

Bu iki cümlelin anlamını değiştirmeden tek cümleye dönüştürülmüş biçimi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yarın hepinizin beğeneceği çok güzel yere ben daha önce gittim.
B) Yarın hepinizin çok beğeneceği yere ben gideceğim.
C) Çok beğeneceğiniz yere yarın hepimiz gideceğiz.
D) Yarın gideceğimiz yeri hepiniz çok beğeneceksiniz.
E) Hiçbiri

4. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir anlatım bozukluğu vardır?

- A) Sakın bu kelimeyi her yerde kullanmıyorsun, tamam mı?
B) Lütfen her şeyi olduğu gibi anlat.
C) Meğer Oğuz düşündüğünden farklı bir kişiymiş.
D) Herhalde uçak Atina'ya varmıştır.
E) Hiçbir şey düşündüğün gibi olmadı.

5. I. Ne alırsınız?
II. Kahve
I. _____?
II. Sade

Yukarıdaki karşılıklı konuşmada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisinin getirilmesi uygun değildir?

- A) Nasıl olsun? B) Nasıl içersiniz?
C) Hangi tip içersiniz? D) Nasıl alırsınız?
E) Kahvenizi nasıl arzu edersiniz?

6. Yola çıkmadan önce _____ telefon etmeyi unutma!

Yukarıda boş bırakılan yere hangi kelime getirilirse cümlelin anlamı bozulmaz?

- A) meğer B) güya C) velev ki D) kuşkusuz E) sakın

- I. Sen gelene kadar el işi ördüm.
II. Bu şekilde çalışırsan çabuk terfi edersin.
III. Güya be onu tehdit etmişim.
IV. Türk devleti sonsuza dek payidar kalacaktır.

7. Yukarıdaki cümlelerin hangilerindeki altı çizili sözler anlamca birbirine yakındır?

- A) I. ve II B) I. ve III. C) II. ve III.
D) II. ve IV. E) I. ve IV.

- I. Velev ki teklifini kabul etmedi, ne yapacaksın?
II. Farzedelim, o da seni seviyor; evlenecek misin?
III. Dediyini yaparsam, o takdirde bana yardım edecek misin?
IV. Şüphesiz ki sen bana yardım edersen, ben de sana edeceğim.

8. Yukarıdaki cümlelerin hangilerindeki altı çizili sözler anlamca birbirine yakındır?

- A) I. ve II B) I. ve III. C) II. ve III.
D) II. ve IV. E) I. ve IV.

9. I. Mehmet beyle görüşecektim.
II. _____?
I. Evet.
II. Buyurun, oturun. Ben kendisine haber vereyim.

Yukarıdaki karşılıklı konuşmada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisinin getirilmesi uygun değildir?

- A) Randevunuz var mıydı?
B) Sizi bekliyorlar mıydı?
C) Gazetede ki ilanımız için miydi?
D) Mehmet beye haber versem mi acaba?
E) Şengül hanım mı?

10. O kadar meşgul ki _____ numarayı düşüremedim.

Yukarıda boş bırakılan yere hangi kelime getirilirse cümlelin anlamı bozulmaz?

- A) ancak B) bir türlü C) tesadüfen
D) mutlaka E) değin

11. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir anlatım bozukluğu vardır?

- A) Yağmur yağıp hemen şemsiyemi açtım.
B) Sen geldiğinden beri her şey dört dörtlük.
C) Meğer beni kandırıp paramı almak istiyormuş.
D) Bir türlü ona olan sevgimi söyleyemedim.
E) Osman hala doğduğu evde oturuyormuş.

FATİH SULTAN MEHMET

SULTANLAR ve HOCALAR

Osmanlı sultanları bilime, dolayısıyla bilim adamlarına ve öğretmenlere büyük önem verirdi. Onların bu özelliklerini ortaya koyan birçok olay vardır. Bu olaylardan biri Sultan II. Mehmet, nam-ı diğer Fatih Sultan Mehmet'in çocuklarının, hocasıyla ilgili olanıdır: Fatih'in şehzadeleri, kendilerine ders veren hocadan rahatsızdır. Zira hoca, şehzadeler ödev yapmadığı, ders çalışmadığı veya dersi kaynatmak istedikleri zaman onlara çeşitli cezalar verir. Hocanın bu cezalarından bıkan şehzadeler, bu durumu babalarına anlatıp onu şikayet ederler. Babalarına, hocanın

kendilerine verdiği cezaları bire bin katarak anlatıp ağlaya ağlaya dert yanarlar. Sultan, çocuklarını dinlerken bir yandan da "Bak sen, demek öyle, ben gösteririm o hocaya!" der. Ertesi gün şehzadeler dersteyken sultan kapıyı çalıp içeri girmek için hocadan izin ister. Hoca izin verdikten sonra sultan ilk önce gidip hocanın elini öper. Hoca, sultana bir sorun olup olmadığını sorar. Sultan da affını isteyerek, çocuklarına bir daha ceza vermemesini rica eder. Sultanın konuşması biter bitmez hoca elindeki cetveli havaya kaldırıp, sultana işine karışmamasını söyler. Sultan da özür dileyerek, sınıftan çıkarken rolünü iyi yaptığı için tebessüm ederek hocayı kutlar. Hocayla sultan babalarının yaptığı oyundan habersiz olan şehzadeler, sultana karşı böyle davranan bir hocanın kendilerine neler yapabileceğini düşünüp çalışmaktan başka çarelerinin olmadığını fark ederler. Sultan, hocayla planladığı bu oyun sayesinde şehzadelerinin ders çalışmasını sağladığı için çok mutlu olur.

Osmanlı sultanlarının hocalara verdiği değeri gösteren bir başka hikaye ise sertliğiyle ve yapılan en küçük bir hatayı bile affetmemesiyle meşhur Yavuz Sultan Selim'le hocası arasında geçen olaydır: Yavuz Sultan Selim Mısır seferine giderken en önde at sürüyordu ve yanında hocaları vardı. At üstünde çamurlu bir araziden geçerlerken, sultanın en sevdiği hocanın atı huysuzlanıp şaha kalkar. Atın ayaklarından sıçrayan çamurlar da Yavuz Sultan Selim'in kaftanını kirletir. Bu durum karşısında hoca ve diğerleri korkudan donakalır. Herkes sultanın, hocayı idam ettireceğini düşünürken, sultan kaftanını çıkarıp hizmetkarına verir ve yanında bulunanlara "Bu kaftanı iyi saklayın. Hocamın atının ayağından sıçrayan bir çamur bile benim için şereftir. Ben öldüğümde beni kefen yerine bu kaftanla gömün." der.

SORULAR

- 1- Şehzadeler, hocayı niçin şikayet ederler?
- 2- II. Mehmet'in ricası karşısında hoca ne yapar?
- 3- II. Mehmet, hocayı nasıl kutlar?
- 4- Şehzadeler niçin ciddi bir şekilde ders çalışmaya karar verirler?
- 5- Herkes Yavuz Sultan Selim'in, hocayı neden idam ettireceğini düşünür?
- 6- Yavuz Sultan Selim'in bilinen en meşhur özelliği nedir?
- 7- Bu olayları göz önünde bulundurarak yukarıda adı geçen sultanların bilime değer verdiğini söyleyebilir miyiz?

Doğru mu, Yanlış mı?

- 8- II. Mehmet'in diğer adı Fatih Sultan Mehmet'tir. ()
- 9- Şehzadeler, hocaların verdiği cezaları olduğu gibi babalarına anlatırlar. ()
- 10- II. Mehmet, hocayı azarlamaktan vazgeçer. ()
- 11- Yavuz Sultan Selim, hocasının atının kirlettiği çamurlu kaftanla gömülmeyi vasiyet eder. ()

ÜNİTE 7

GENİŞ ZAMANIN HİKAYESİ

Ben	Gelirdim	Gelmezdim	Gelir miydim?
Sen	Gelirdin	Gelmezdin	Gelir miydin?
O	Gelirdi	Gelmezdi	Gelir miydi?
Biz	Gelirdik	Gelmezdik	Gelir miydik?
Siz	Gelirdiniz	Gelmezdiniz	Gelir miydiniz?
Onlar	Gelirdiler	Gelmezdiler	Gelir miydiler?
	(Gelirlerdi)	(Gelmezlerdi)	(Gelirler miydi?)

Lütfen uygun şekilde tamamlayınız.

- 1- Eskiden çok sigara iç....., şimdi içmiyorum.
- 2- Çocukken dedem bize her akşam masallar anlat.....
- 3- Bamya yemeğini hiç sev....., şimdi çok seviyorum.
- 4- Bilseydim, sana yardım et.....
- 5- Sen olsaydın, ne yap.....?
- 6- Bir çay daha al.....?
- 7- Eskiden çok kitap oku....., şimdi pek okumuyorum.
- 8- Kemal eskiden böyle her şeye kız.....
- 9- Ali eskiden de çok yalan söyle.....
- 10- Lisedeyken de her hafta tenis oyna.....
- 11- Eskiden gezmeyi çok sev....., şimdi pek gezmiyorum.
- 12- Üniversitedeyken haftada üç-dört gün futbol oyna.....
- 13- Bayramlarda babam bizi lunaparka götür.....
- 14- Çocukken de pek fazla konuş.....
- 15- Ben olsam ona yardım et.....

Lütfen cümleleri geniş zamanın hikayesi ile tamamlayınız.

- 1- Lisedeyken gazeteci olmak iste..... ve şimdi bir gazeteciyim.
- 2- Biz onu çok sev....., ama artık burada değil.
- 3- Sevgilim ilk aylarda hergün telefon et....., şimdi haftada bir arıyor.
- 4- O çok horla..... burnundaki eti aldırdıktan sonra horlamıyor.
- 5- Sana yardım et....., ama zamanım yok, maalesef.
- 6- Sen hiç bu kadar çok konuş....., ne oldu.
- 7- Merdivenleri çıkarken hiç yorul....., şimdi yaşlandım.
- 8- Biz çocukken sabah 07:00'de kalk..... ve annem çok kızardı.
- 9- Hafta içi erken kalkmak iste..... ve annem çıldırırdı.
- 10- Rahmetli babam “Doğru çalışırsan kazanırsın” de....., her zaman.
- 11- On yıl önce İstanbul'da trafik bu kadar çok sıkış.....
- 12- Bu gölde 300 kuş türü yaşa....., şimdi ise yalnız 10 tür yaşa.....
- 13- İnsanlar İspanyol paça pantolon giy....., şimdi bu moda değil.
- 14- Biz çocukken 23 Nisan Bayramı'nda şiirler oku.....
- 15- Dedem son bir yıla kadar her sabah haberleri dinle....., şimdi dinlemiyor,
her zaman her şey aynıymış.
- 16- Ayla her espriye gül....., şimdi boş boş bakıyor.
- 17- Ahmet Bey hiç saçını tara....., son günlerde briyantin kullanıyor.
- 18- Eskiden ayakkabımı kendim boya....., artık boyacıya boyatıyorum.
- 19- Yıllar önce siyah beyaz televizyon seyret.....
- 20- Karıcığım, senle çok sık konuş..... artık pek konuşmuyoruz, konular
bitti galiba.

Lütfen cümleleri geniş zamanın hikayesi(olumlu) ile tamamlayınız.

- 1- O her konuda mutlaka bir fikir söyle....., bu alışkanlığından vazgeçti.
- 2- “Yaa.. ben yapamam” de....., iş bozulunca her şeyi yapmaya başladı.
- 3- İşsizken sabahtan akşama kadar T.V. seyret....., artık çalışıyor.
- 4- Eskiden siz bu kadar kız....., size ne oldu, Müdür Bey?
- 5- Ben eskiden araba kullanmayı sev....., şimdi bu trafik beni çıldırtıyor.

-Olumsuz-

- 1- Eskiden insanlar birbirini ihmal et....., şimdi herkes çok yoğun.
- 2- Ben politikadan hiç anla....., şimdi bir politikacıdan daha çok ilgileniyorum.
- 3- O kedileri hiç sev....., şimdi iki kedisi var.
- 4- Siz eskiden bu kadar heyecanlı konuş..... ne oldu, çok heyecanlı ve neşelisiniz.
- 5- Onlar daha önce hiç konuş....., şimdi çok ukalaca konuşuyorlar.

-Olumlu soru-

- 1- Baban şaka yap.....?
Evet, yap.....
- 2- Eski karını çok seviyorsun, sana güzel yemekler pişir.....?
- 3- Siz çocukken de bu kadar çok konuş.....?
- 4- Sen zengin olsaydın ona yardım et.....?
- 5- Eğer müdür bey yorgun olmasaydı bizi kabul et.....?

-Olumsuz soru-

- 1- Sen hasta olsaydın doktora git.....?
- 2- Siz eskiden bu yemeği sev.....?
- 3- Eskiden İstanbul’da trafik sıkış.....?
- 4- Siz benim yerimde olsaydınız bağır.....?
- 5- O olsa gül.....? Çok komikti ama.

Lütfen geniş zamanın hikayesi ile cevap veriniz.

- 1- Erkek / kadın olsaydınız nasıl bir hayatınız olurdu, neler yapardınız?
- 2- Görünmez olsaydınız, neler yapardınız?
- 3- On milyon dolarınız olsaydı ne yapardınız?
- 4- Tarihte bir yolculuk mümkün olsaydı, hangi zamana giderdiniz, neler yapardınız?
- 5- Dünyada son bir haftanız kalsaydı, neler yapardınız?
- 6- Yeniden dünyaya gelseniz ne olmak isterdiniz, neler yapardınız?
- 7- En sevdiğiniz kişi doğum gününüzü unutsaydı ne yapardınız?
- 8- Televizyon olmasaydı, hayatımız nasıl olurdu?
- 9- Hangi hayvan olmak isterdiniz, niçin?
- 10- Dilini bilmediğiniz bir ülkede paranızı ve pasaportunuzu çaldırsaydınız ne yapardınız?

Lütfen cümleleri şimdiki veya geniş zamanın hikayesi ile tamamlayınız.

- 1- Erken gelseydin bile bul.....
- 2- Dün saat dörtte ne yap.....?
- 3- Türkiye'ye gelmeden önce Türkçe bil.....?
- 4- Adam az önce kızıp bağırdı....., şimdi ise çok sakin.
- 5- Çocukken her gün ağabeyimle saklambaç oynadık.....
- 6- Sabah otobüse binerken az kalsın düş.....
- 7- Kızmadım, kızsaydım anla.....
- 8- Haluk nerede? Az önce fotokopi çek....., şimdi yok.
- 9- Dün akşam tam eve gir....., cepten patron aradı.
- 10- Ayşe hanım, biraz daha pasta al.....?
- 11- Dün bu saatlerde sınav ol.....
- 12- Ben de sizinle gelmek isteyordum....., ama uçaktan korkuyorum.
- 13- Ben de partiye gelmek isteyordum....., ama işim çıktı.
- 14- Eskiden diş doktoruna gitmeye çok kork.....
- 15- Ben olsam, karar vermeden önce iki defa düşün.....
- 16- Telefonun yirmi dakikadır meşguldü, kimle konuş.....?
- 17- Pardon, çık.....?
- 18- Senin gibi popüler bir insan olmayı ne kadar çok isteyordum.....
- 19- Çocuğum küçükken yanında hiç sigara iç.....
- 20- Eskiden gelecek hakkında hiç düşün.....

Lütfen cümleleri şimdiki veya geniş zamanın hikayesi ile tamamlayınız.

- 1- Eskiden bütün aile her yılbaşı tombala oyna..... ama çocuklar evlendiklerinden beri bazı yılbaşları oynuyoruz.
- 2- Gençken her kış kuş avla....., ama şimdi o günleri düşününce üzülüyorum.
- 3- Biz çocukken annem bize her bayram yeni şeyler dik.....
- 4- Dün akşam tam trenden in....., arkadan biri adımı söyledi.
- 5- Köyde ben çocukken her yıl bu ay ihtiyar ağaçlar kesil..... ve yeni ağaçlar dik.....
- 6- Dün gelirken az kalsın arabamla bir kediyi ez.....
- 7- Ali eskiden bu kadar çok alkol al....., ama eşinin ölümü onu çok sarstı.
- 8- Kırk yıl önce bu topraklarda fındıktan ve çaydan başka hiçbir şey yetiş.....
- 9- Ben çocukken annem öğretmenlik yap....., ama kardeşim doğduktan sonra işi bıraktı.
- 10- Kardeşlerimin arasında en çok ablamı severim, çocukken her şeyimizi paylaş..... ve dertleş.....
- 11- Eğer sana rastlamasaydım, mutlaka nikahıma gelmen için bir davetiye gönder.....
- 12- Dün akşam salondaki çiçekleri sula....., telefon çaldı.
- 13- Eskiden eşim bu kadar iyi Türkçe konuş..... ama kursa gitmeye başladıktan sonra konuşması iyileşti.
- 14- Ben çok kinciyim, eğer bir arkadaşım bana bu kötülüğü yapsaydı, bunu asla unut.....
- 15- Kadın otobüste heyecanlı heyecanlı bir şeyler anlat....., ama o kadar yorgundum ki, hiç dinlemedim.
- 16- Yüzyıllar önce İngiltere Arthur adlı bir kral tarafından yönetil.....
- 17- Affedersiniz, söylediğinizi anlayamadım; rica etsem, tekrarla.....?
- 18- Dün akşam gençliğimi düşün....., ne kadar sorumsuzmuşum o zamanlar.
- 19- Anne, ben doğmadan önce babamla çok gez.....?
- 20- Dün caddeden karşıya geçerken az kalsın otobüs bana çarp.....

Lütfen cümleleri şimdiki veya geniş zamanın hikayesi ile tamamlayınız.

- 1- Ben geldiğimde o yemek ye.....
- 2- O eskiden pek yemek ye.....
- 3- Telefonun çaldığını duydum, ama aç....., zira o sırada banyo yap.....
- 4- Çok ucuzdu, ama yine de al....., zira o sıralarda hiç param yoktu.
- 5- Yalan söyleme! Seni gördüm, o kıza nasıl bak....., öyle?
- 6- Babam her zaman insanlarla iyi geçinmemi söyle.....
- 7- Daha önce böyle de..... ama! Fikrini değiştirdin mi?
- 8- Merdivenlerden in....., ayağımı burktum.
- 9- Eskiden köpeklerden çok kork.....
- 10- Hediye için ben de para ver....., ama hiç haberim olmadı.
- 11- Dün bu saatlerde Viyana’da bir kafede kahve iç.....
- 12- Geçen yıl bu zamanlarda tezimi bitirmeye çalış.....
- 13- Yusuf’u birden karşımda maskeyle görünce az kalsın korkudan öl.....
- 14- Bizim gençliğimizde gençler, büyüklerinin yanında asla konuş.....
- 15- Gel, otur. Biz de şimdi seninle ilgili konuş.....
- 16- İyi ki ben burada yoktum, yoksa ağzıma geleni söyle.....
- 17- Demek ki parası yoktu, yoksa mutlaka sana borç ver.....
- 18- Işıkları kapatmış korku filmi seyret....., birden pencere açılınca ödüm patladı.
- 19- Kalp kalbe karşıymış. Şimdi ben de seni düşün.....
- 20- Dua et ki baban burada değil, yoksa seni çok kötü azarla.....

GENEL TEKRAR

Lütfen cümleleri uygun şekilde tamamlayınız.

- 1- Bir dilim daha al.....?
- 2- Onu gördüğümde Taksim'e doğru yürü.....
- 3- Yarın paramı getir..... nereden bileyim?
- 4- Belediye çatı katı yap..... izin vermedi.
- 5- Bir çocuğun bile rahatlıkla kullan..... kadar basit yapılmış.
- 6- Babam, bizim yalan söyle..... çok kızardı.
- 7- Rahmetli dedem sadece işine gelen şeyleri duy.....
- 8- Rahmetli ninem torunları içinde en çok beni sev.....
- 9- Atatürk yaşasaydı, bugünkü Türkiye için ne düşün..... acaba?
- 10- Bir saat önce kar yağ....., şimdi ise hava günlük güneşlik.
- 11- Öyle şeyler söyledi ki beni özür dile..... pişman etti.
- 12- Aytunç'un askerden dön..... dön..... biliyor musun?
- 13- Kocacığım, muslukların kapalı ol..... ol..... kontrol ettin mi?
- 14- Sor..... sor..... Bağdat bulunur.
- 15- Senin hasta olduğunu duy..... duy..... koşup geldim.
- 16- Haberler başla..... başla..... ağzını bıçak açmıyor.
- 17- Video kamerayı kullanmaya kullanmaya nasıl kullan..... unuttum.
- 18- Doğru düzgün çalış..... halde patrona yalakalık yapıp bizden fazla maaş alıyor.
- 19- Çok parası ol..... rağmen fakirlere hiç yardım etmezdi.
- 20- O bana tokat at..... için ben de ona attım.

GENEL TEKRAR

Lütfen uygun şekilde tamamlayınız.

- 1- Kocacığım, bu e-mailin kimden gel..... sorabilir miyim?
- 2- Eskiden kışları İstanbul'da daha çok kar yağ....., değil mi?
- 3- Büyükbabam gençliğinde ne kadar fakir ol....., üniversiteyi bitirip bir iş bulunca ne kadar mutlu ol..... anlatırdı.
- 4- Arkadaşım mektubunda Antalya'ya yazın değil, sonbaharda gel..... tavsiye ediyor.
- 5- Ali futbolcu olmak istiyordu, ama babası onun bu işi yap..... engelledi.
- 6- Patron ofiste öğle tatili dışında sohbet et..... yasakladı.
- 7- Dünya ne küçük! Seni burada gör..... inanamıyorum.
- 8- Yaz bit..... beri hiç görüşemedik seninle maalesef.
- 9- Yağmurlar başla..... İstanbul'da trafik iyice kötüleşti.
- 10- Kadın konuş..... ağzında çok az dişi olduğunu fark ettim.
- 11- Bu ilacı al..... sabahları midem ağrıyor.
- 12- Eve geç saatlerde dön..... onu çok merak ediyorum.
- 13- Sabah çok geç kalk..... zaman başım ağrıyor.
- 14- Arkadaşım Paris'te mutlaka Eyfel Kulesi'ne çık..... tembihledi.
- 15- Gazetede yazıl..... her şeye inanma!
- 16- Ben eve geldiğimde, annem yemek pişir.....
- 17- Eskiden yolculuklar günlerce sür....., bugün ise sadece saatler.
- 18- Yorgun ol..... halde niçin hala çalışıyorsun?
- 19- Ona çok kız..... rağmen yardım edeceğim.
- 20- Şimdiye kadar pişman ol..... bir şey var mı?

Lütfen doğru cevabı işaretleyiniz.

1- Altan'ı çok yanlış tanımışım. _____ çok yalancı biriymiş.

- a) Herhalde
- b) Belki
- c) Eminim
- d) Meğer

2- Ayşe o adamı benden çok seviyor. _____ ben ondan daha yakışıklıyım.

- a) Zira
- b) Galiba
- c) En azından
- d) Halbuki

3- _____ beni dinlemeyecektin. Neden anlattırdın.

- a) Demek
- b) Galiba
- c) Madem
- d) Sanki

4- Yaptığın resimlerin güzelliğine bakılırsa, _____ sen çok iyi bir ressamısın.

- a) Güya
- b) Kuşkusuz
- c) Umarım
- d) İnşallah

5- Sen başka şey söylüyorsun, ben başka şey; _____ biz ortak bir karar veremeyeceğiz.

- a) Maazallah
- b) Acaba
- c) Galiba
- d) Sanki

6- Pervin'in evleneceği adam çok çirkinmiş. Duyduğuma göre _____ işsizmiş.

- a) Oysaki
- b) Kısacası
- c) Şüphesiz
- d) Üstelik

7- Aynur'a bir paket geldi. _____ içinde ne var?

- a) Acaba
- b) Galiba
- c) Sanırım
- d) Eminim

8- Havalar o kadar ısındı ki, _____ kış ayında değiliz de yaz ayındayız.

- a) Nitekim
- b) Gerçekte
- c) Aslında
- d) Sanki

9- Onu hayatımda hiç görmedim. Sadece bir kaç defa adını duydum; yani onu _____ tanıyorum.

- a) Biraz
- b) Az
- c) Gıyaben
- d) İsmen

10- Onlara fikirlerinin çok yanlış olduğunu söyledim; _____ sonunda bana hak verdiler.

- a) Madem
- b) İnşallah
- c) Nitekim
- d) Umarım

11- Ona bizimle çalışması için bir çok cazip öneriler götürdüm, ama _____ onu ikna edemedim.

- a) Acaba
- b) Bir türlü
- c) Nihayet
- d) Gerçekte

12- _____ her şeyi çok çabuk unutuyorum.

- a) Geçenlerde
- b) Geçen gün
- c) Son zamanlarda
- d) Hepsi

ASYALI ŞAMANLAR

BÜYÜ²

Büyü, kısaca doğaüstü güçlerle doğanın etkilenebileceği inancı olarak tanımlanabilir. İlk insan toplulukları doğaüstü güç tasarımlarını yine doğadan çıkarmışlardı. En basit bir doğa bilgisinden dahi yoksun olan insanoğlu doğayı korkunç bir güç olarak görmüş; yaşamın her alanında hissedilen bu güç, doğadan soyutlanarak ayrı bir tasarım konusu olmuştur. İlk insanlar bu güç yüklü olduğunu düşündükleri bütün nesnelere sakınmak, korunmak gerektiğine inanmışlar, sakınılması gerekli bu nesnelere ise tabu adını vermişlerdir. Tabuya yakalanan kişinin ise bundan

kurtuluşunun tek yolunun büyü olduğuna inanmışlardır. İlk büyülerde yine bu esrarlı bilinmez güçten kurtulmak için yine o esrarlı güçten yararlanma düşüncesi bulunmaktadır. Bu akıl yürütme şekline ilk insan topluluklarının nedensellik (aynı nedenlerin aynı sonuçları doğurduğunu) önsezisini de eklemiştir. Bu düşünce sistemi parçaya yapılanın bütüne, bütüne yapılanın ise parçaya yapıldığını çıkarsamıştır. Bu anlayış analoji büyüünü doğurmuştur. Bundan dolayı büyü yapılmak istenen kişinin kullandığı bir eşyaya yapılan büyüün kişinin kendisini de etkileyeceği, toprağa dökülen suyun yağmur yağdıracağı düşünülmüştür. Eziyet edilmek ya da öldürülmek istenen kişinin mumyası yapılarak örneğe yapılan davranışın o kişiyi de etkileyeceğine inanılmıştır. Bu anlayış, giderek, kişiyle simgesi arasında bir özdeşlik bulunduğu inancına varmıştır. Bu nedenle eski Türkler kutsal olarak adlandırdıkları "Kurt" un adını asla söylemez ve böcü, börü, canavar gibi kelimelerle dile getirirlerdi. Bunun gibi hala Anadolu'da zararlı hayvanlardan korunmak amacıyla yaşam alanlarını çevresi dua okunmuş malzemelerle (efsun) çizilmekte ve çevreye çizilen bu daire ile duvar özdeşleştirilmektedir. Büyü çeşitli biçimler göstermekle birlikte ak büyü ve kara büyü şeklinde iki kısma ayrılabilir. Ak büyü iyilik gösterilerek yapılan büyüler, kara büyüler ise kötülük amacıyla yapılan büyüler için, kullanılmaktadır. Ülkemizde büyü genellikle evine bağlı olmayan kocayı karısına bağlamak, karısına ve çocuklarına karşı sert davranan kocayı yumuşatmak, bir kadını bir erkeğe ve ya bir erkeği bir kadına sevdirmek, gurbete giden birisinin geri dönmelerini sağlamak, kaybolan bir eşyayı geri bulmak, düşmanı yenmek, kısmet çözmek, bir kimseyi birisinden soğutmak; aralarını açmak amacıyla yapılmaktadır. Örnek olarak sevdiği kişinin de kendisini sevmesi için büyü yapacak kişi önce üç Arnavut biberi alır, biberlerin içindeki tohumları her birine Kuran-ı Kerim'den "Tebbet suresi" okunup üflenir. Üç biberin tohumları birbirine karıştırılmaz. Sonra tohumlar biberlerin içerisine doldurulur. Kılıcımı küle gömülür. Bunları yapan kişi ocağı duvarına sağ elini vurarak yapılacak büyüye göre bir şeyler söyledikten sonra arkasına bakmadan yatağa girer. Örnekte görüldüğü gibi büyülerde genellikle Kuran'dan sureler okunmakla birlikte büyü İslamiyet tarafından yasaklanmıştır.

Büyü ister iyilik, ister kötülük amacı gütsün genellikle halkı korkutmaktadır. Bu nedenle büyüden korunma amacıyla halk arasında çeşitli uygulamalar bulunmaktadır. Örneğin büyüden korunma amacıyla değirmen dolabından sıçrayan su ile yıkanıp abdest almak, ırmak, çay, nehir gibi akarsular üzerinden atlamak, büyüden kurtulmak için büyü yaptırmak vs. çeşitli uygulamalar yapılmaktadır.

² www.kultur.gov.tr

SORULAR

Doğru mu, yanlış mı?

- 1- İlk insanlar doğadan faydalanarak büyü yapmışlardır. ()
- 2- Sakınılması gerekli nesnelere yakalanan kişiler, bundan kurtulmak için büyüye başvurmuşlardır. ()
- 3- Parçaya yapılanın bütüne, bütüne yapılanın ise parçaya yapıldığını çıkarsayan düşünce sistemi analogi büyüsunü doğurmuştur. ()
- 4- Anadolu insanı zararlı hayvanlardan korunmak için köylerinin etrafına büyülü duvar örmüştür. ()
- 5- Anadolu'da evine bağlı olmayan kadını, kocasına evine bağlamak için büyü yapılır. ()

Lütfen cevap veriniz.

- 6- Analogi büyüsunü bir örnek veriniz.
- 7- Anadolu insanı kendini büyüden koruyabilmek için neler yapmaktadır?
- 8- Ülkenizde büyüye inanılır mı, siz inanıyor musunuz?
- 9- Ülkenizde genellikle ne amaçla büyü yaptırılır?
- 10- Eğer büyü yaptırmanız mümkün olsaydı, ne için büyü yaptırırdınız?

ÜNİTE 8

GELECEK ZAMANIN HİKAYESİ

Ben	Gelecektim	Gelmeyecektim	Gelecek miydim?
Sen	Gelecektin	Gelmeyecektin	Gelecek miydin?
O	Gelecekti	Gelmeyecekti	Gelecek miydi?
Biz	Gelecektik	Gelmeyecektik	Gelecek miydik?
Siz	Gelecektiniz	Gelmeyecektiniz	Gelecek miydiniz?
Onlar	Gelecektiler	Gelmeyecektiler	Gelecek miydiler?
	(Geleceklerdi)	(Gelmeyeceklerdi)	(Gelecekler miydi?)

Lütfen uygun şekilde tamamlayınız.

- 1- Dün akşam size gel....., ama çocuk hastalandı.
- 2- Ahmet dün İzmir'e git....., ama gidip gitmediğini bilmiyorum.
- 3- Bunu sana daha sonra söyle....., ama dayanamayacağım.
- 4- Sen rica etmesen, gel.....
- 5- Sen almasaydın, ben al.....
- 6- Az daha önümüzdeki arabaya çarp.....
- 7- Yanlış yapmışsın, çocuğa bağır.....
- 8- Tam ben de seni ara....., kalp kalbe karşıymış.
- 9- Pardon unuttum, sen de pikniğe gel.....?
- 10- Sen gelecek ay Fransa'ya git....., değil mi?
- 11- İyi ki şemsiyemizi almışsınız, yoksa yağmurdan ıpslak ol.....
- 12- Çocuklar hastalanmasaydı, bu hafta tatile çık.....
- 13- İyi ki taksiye binmişiz, yoksa geç kal.....
- 14- Üniversite sınavını kazanamasaydım, berber ol.....
- 15- Camları sil....., yağmur yağdı.

Lütfen gelecek zamanın hikayesiyle (olumlu) tamamlayınız.

- 1- Hazırlandık, size gel....., ama başka arkadaşlar bize geldi.
- 2- Tam ağaca çarp..... direksiyonu birden sağa kırdım.
- 3- Onlar İstanbul’da daha çok kal....., ama paraları bitti.
- 4- Çamaşır yıka....., ama deterjan yoktu.
- 5- Çocuk ağla....., ama annesi kızınca sustu.

-Olumsuz-

- 1- Onlara hiçbir şey söyle....., ama beni çok kızdırdılar.
- 2- Çok pahalı, bunu al....., ama çok beğendik.
- 3- Yemek pişir....., ama sana acıdım.
- 4- Taksiye bin....., ama geç kalabilirdim.
- 5- Size çok ödev ver....., ama vermem gerekti.

-Olumlu soru-

- 1- Telefonunuz olsaydı beni ara.....?
- 2- Ben söylemeseydim sen söyle.....?
- 3- Şarkıcı parası alsaydı konsere çık.....?
- 4- Türkiye daha çok tasarruf etseydi ekonomisi düzel.....?
- 5- Koşmasaydınız toplantıya yetişe.....?

-Olumsuz soru-

- 1- Daha çok mal satılsaydı bu şirket bat.....?
- 2- Türkçe öğrenmeniz gerekmeseydi İstanbul’a gel.....?
- 3- Sence ben söz vermeseydim sizin davetinize gel.....?
- 4- Doğru söyle, beni tanımasaydın gerçekten evlen.....?
- 5- Bu problem halledilseydi onlar işten ayrıl.....?

Lütfen gelecek zamanın hikayesiyle tamamlayınız.

- 1- Ahmet tam banka otur....., ben yeni boyandığını söyledim.
- 2- Bir saat uyuyamadım, tam uyu..... telefon çaldı; Allah kahretsin!
- 3- Yatla gezdikten sonra tam limana gir..... fırtına koptu.
- 4- Ben tam hesabı öde..... patron “Dur ne yapıyorsun? Ben varken sen veremezsin!” dedi.
- 5- Biz tam gül....., o bize ters ters baktı.
- 6- Ben tam bir soru sor..... ders bitti.
- 7- Ben de tam seni ara....., sen beni aradın. Nasılsın?
- 8- Thomas çakmağını çıkardı, tam sigarasını yak..... öğretmeni “Teneffüs bitti” dedi.
- 9- Biz sana telefon et..... ama karışıklık ve yoğunluktan unuttuk.
- 10- Çok kızdım, küfür et..... ama vazgeçip oradan uzaklaştım.
- 11- Çok istedim, seni ara....., ama işlerden zaman bulamadım.
- 12- Sana bir şey söylemek istedim, söyle..... ama son anda vazgeçtim.
- 13- Plan yaptık, Bozcaada’ya gidip yüz....., ama yağmur yağdı.
- 14- Dün sinemaya git....., gittim ve bütün filmler bana göre değildi, vazgeçtim.
- 15- Sigarayı bırak....., sonra düşündüm, çok sinirli ve olumsuz biri olabilirdim, vazgeçtim.
- 16- Çok şey yap....., ama gücümüzü boş işlere harcadık.
- 17- Ben spora başla....., ama salonlar çok pahalıydı.
- 18- Ona bildiğim her şeyi söyle....., ama sonra vazgeçtim.
- 19- Onu affet....., ama çok yalvardı, ben de affettim.
- 20- Tatile git....., ama hastalandım.

Lütfen gelecek zaman, geçmiş zaman veya gelecek zamanın hikayesi ile tamamlayınız.

- 1- Sana söyle....., ama fırsatım olmadı.
- 2- Sana söyle....., ama herhalde sen, beni anlamadın.
- 3- Sabırsızlanma! Sana her şeyi söyle.....
- 4- Hani dün gel....., niye gelmedin?
- 5- Erken uyanabilseydim, kesinlikle gel.....
- 6- En kısa zamanda sana uğra....., söz!
- 7- Söz! Bir daha asla yalan söyle.....
- 8- Dün dükkanına kadar gel....., ama sen yoktun.
- 9- Tam gül....., kendimi tuttum.
- 10- Bundan sonra seni bir daha burada gör.....!
- 11- Dikkatli olmasaydım, az daha çantamı kaptır.....
- 12- Ona yardım et....., ama haline acıdım.
- 13- Sen gelince Tuğçe partiden ayrıl....., ben vazgeçirdim.
- 14- Ben olmasaydım, köpek seni ısır.....
- 15- Geç kalsaydım, sen beni bekle.....?
- 16- Yarından itibaren hepiniz kravat takıp gel.....
- 17- Sabahtan beri ağzıma tek bir lokma koy.....
- 18- Uçağı kaçırmıyaydım, ben de öl.....
- 19- Hani erken gel.....? Yine geç kaldın.
- 20- Onu başkasıyla görünce sinirden deliye dön.....

Lütfen gelecek zamanın veya geniş zamanın hikayesi ile tamamlayınız.

- 1- Hani sen içki sev....., şimdi niye içiyorsun?
- 2- Hani bu sefer geç kal....., ağaç oldum burada.
- 3- Onun dediğini yapmasaydım, bana kız.....
- 4- İlkokuldayken her sabah bizi okula babam götür.....
- 5- Seni de çağır....., ama gelmezsin diye çağırmadım.
- 6- Aslında daha erken gel....., ama acil bir işim çıktı.
- 7- Eskiden gezmeyi çok sev....., şimdi çok seviyorum.
- 8- İyi ki yanımıza şemsiye almışız, yoksa sıırıslıkla ol.....
- 9- Lisedeki edebiyat öğretmenim kompozisyonlarımı hiç beğen.....
- 10- Bir tabak daha al.....?
- 11- Az kalsın hediyeni vermeden git.....
- 12- Sen hatalısın. Ne olursa olsun, ona bağır.....
- 13- Yanlış yaptım. İşi bitirmeden ona parasını ver.....
- 14- Küçükken çok güzel resim yap.....
- 15- İşe geç kalsaydım, patron çok kız.....
- 16- Hani sen Türk filmi seyret....., bu Türk filmi değil mi?
- 17- Aslında al....., ama çok indirim yapınca dayanamadım.
- 18- Eskiden hiç kalamar ye....., şimdi ise bayılıyorrum.
- 19- Tam ona aşık olduğumu söyle....., annesi onu eve çağırdı.
- 20- Lokantada kalamar ye....., maalesef kalmamış.

Lütfen gelecek zamanın veya geniş zamanın hikayesi ile tamamlayınız.

- 1- Dün akşam erken yat....., ama misafir geldi.
- 2- Maaşımı aldıktan sonra sana borcumu öde....., ama o ayakkabıyı görünce dayanamayıp alınca ödeyemedim.
- 3- Ayşe eğer bunları duysaydı, mutlaka üzül.....
- 4- Eğer burs alsaydı, şimdi Amerika'da ol.....
- 5- Eğer konservatuarı bitirebilseydi, şimdi ünlü bir piyanist olabil....., ama başka bir mesleği tercih etti.
- 6- Tam zamanında dişçiye gittim eğer gitmeseydim, bu dişim çürü.....
- 7- Geçen yıl arkadaşım ile bir dergi çıkarmaya karar verdik, ben röportaj yap....., o da bu işe yatırım yap....., ama maalesef ekonomik kriz yüzünden vazgeçtik.
- 8- Nişanlımla önümüzdeki yıl evlen....., ama iş bulamayınca erteledik.
- 9- Ben öğrenciyken evde her işi annen yap....., evi temizle....., çamaşırları yıka....., ütüle....., çok ama çok yorul.....
- 10- Ben öğrenciyken sınıfta dersleri iyi dinle....., sınavlara iyi çalış.....
- 11- Az kalsın çayı üstüme dök....., lütfen dikkat et!
- 12- Tam senin numaranı çevir....., sen beni aradın.
- 13- Geçen ay köprü'nün yapımına başlan....., ama beklenen kredi maalesef gelmedi.
- 14- Ali Bey mükemmel bir insandı, işe herkesten önce gel....., herkesle iyi anlaş....., hiç kimsenin kalbini kır.....
- 15- Dün akşam eşimle sinemaya git....., oğlumuza annem bak..... ama oğlum hastalanınca bütün planlarımız suya düştü.
- 16- İnanmıyorum, sen hiç annenin sözünü dinle..... ?
- 17- Eskiden hiç balık ye....., ama şimdi çok seviyorum.
- 18- Eskiden hiç çocukları sev....., çocuklu arkadaşlarımla fazla görüş....., ama çocuğum olunca fikirlerim değişti.
- 19- Eskiden faturalarımı bankaya giderek öde....., ama şimdi yeni bankam bunu otomatik yapıyor.
- 20- Final maçına git....., ama patrondan izin alamadım.

GENEL TEKRAR

Lütfen cümleleri uygun şekilde tamamlayınız.

- 1- Normalde maç bugün oyna....., ama yoğun kar yağışı yüzünden ertelendi.
- 2- Yanlış yaptım; oğluma arabayı ver.....
- 3- Az önce baktım; mışıl mışıl uyu.....
- 4- Ben küçükken ablam her zaman beni koru.....
- 5- Annem, kız arkadaşımı yemyeşil saçlarıyla görünce az kaldı bayıla.....
- 6- Aslında Türkiye'ye gel....., Suriye'ye git..... ama iyi ki Türkiye'ye gelmişim.
- 7- Ben de bu arabadan al....., iyi ki almamışım.
- 8- Çocukken pırasayı hiç sev....., şimdi çok seviyorum.
- 9- Mustafa'nın iyileş..... iyileş..... öğrenebildin mi?
- 10- Oğlumun her gün okula git..... git..... kontrol ediyorum.
- 11- Yaptığımız bağışların yerine ulaş..... ulaş..... emin olmak isteriz.
- 12- Adamın doğru söyle..... söyle..... anlamak çok zor.
- 13- Tatilde biz de Maldivler'e git....., son anda kızımız hastalandı, gidemedik.
- 14- Televizyon yaygınlaşmadan önce ailece sinemaya git.....
- 15- Sen hiç bu kadar uyu....., ne oldu sana?
- 16- Onu en son gördüğümde Selma'yla dans et.....
- 17- Sağ olsun Emin amca bu işe gir..... yardım etti.
- 18- Havla..... köpek ısırmaz!
- 19- Kal..... yerin yoksa, bende kalabilirsin.
- 20- Hasan'ın yalan söyle..... hiç duymadım.

YÖS'E HAZIRLIK

7- Aşağıdaki cümlelerin hangisinde “baş” kelimesi “Cumhurbaşkanı Devletin başıdır.” cümlesindekiyle aynı anlamda kullanılmıştır?

- A) Gelecek haftanın başında sınav var.
- B) Her şeyin başı sağlık.
- C) Adam dağın başında ev yapmış.
- D) Bu kurumun başı bensem, benim dediğim olacak.

8- Aşağıdaki cümlelerin hangisinde “baskı” kelimesi “Çocukluğu üvey anne baskısı altında geçmişti.” cümlesindekiyle aynı anlamda kullanılmıştır?

- A) Ahmet Altan’ın son kitabının 10. baskısı çıkmış.
- B) Kitabın baskısı son derece kaliteli oldu.
- C) Bazı kızlar aile baskısından kurtulmak için evleniyorlar.
- D) Küçükken okulda patates baskısı yapardık.

9- Aşağıdaki cümlelerin hangisinde “beslemek” kelimesi “Ona karşı müthiş bir kin besliyordu.” cümlesindekiyle aynı anlamda kullanılmıştır?

- A) Adam, genç karısını yağla balla besliyordu.
- B) Ateş zayıfladıkça, odun atıp besliyorduk.
- C) Onun iyi olacağına dair içimde hep bir ümit besliyordum.
- D) Köydeyken koyun, keçi besliyorduk.

10- Aşağıdaki cümlelerin hangisinde “beylik” kelimesi “Böyle beylik laflarla kimseyi kandıramazsın.” cümlesindekiyle aynı anlamda kullanılmıştır?

- A) Beylik tabancasıyla kendisini aldatan karısını vurmuş.
- B) Bu söylediklerin beylik şeyler.
- C) Babasının parasıyla beylik taşıyor.
- D) Osmanlı Beyliği 1299’da kurulmuştur.

11- Aşağıdaki cümlelerin hangisinde “el” kelimesi “Elimdeki bütün parayı bu işe yatırdım.” cümlesindekiyle aynı anlamda kullanılmıştır?

- A) Bu çocuğu, bu adamın elinden kurtaracak yok mu?
- B) El, elden üstündür.
- C) Elimde avucumda ne varsa o bankaya yatırmıştım.
- D) Adam hırsızın arkasından üç el ateş etmiş.

12- Aşağıdaki cümlelerin hangisinde “eş” kelimesi “Dünyada bir eşi daha yok.” cümlesindekiyle aynı anlamda kullanılmıştır?

- A) Hanım, çorabın eşini bulamıyorum.
- B) Briçte çok iyi bir eşi vardı.
- C) Herkes kendine bir eş seçsin, tangoya başlıyoruz.
- D) Adam kargaşada eşini kaybetmiş.

13- Aşağıdaki cümlelerin hangisinde “garip” kelimesi “Annesiz, babasız garip kalmıştı.” cümlesindekiyle aynı anlamda kullanılmıştır?

- A) Onun sözünü herkes çok garip buldu.
- B) Dün çok garip bir şey oldu.
- C) Zavallı, yabancı bir ülkede garip kalmıştı.
- D) Garip garip şeyler söylüyordu.

14- Aşağıdaki cümlelerin hangisinde “bırakmak” kelimesi “koymak” anlamında kullanılmıştır?

- A) Tiyatroya gitme işini haftaya bıraktık.
- B) Acaba şemsiyemi evde mi bıraktım?
- C) Diğerlerini al, masayı yerinde bırak.
- D) Aldığın şeylerin hepsini masaya bırak

15- Aşağıdaki cümlelerin hangisinde “bilmek” kelimesi “sanmak” anlamında kullanılmıştır?

- A) Ben onu yürüyüşünden bilirim.
- B) Herkes gibi ben de onu iyi biri olarak biliyordum.
- C) İyilik nedir, bilmez o!
- D) İtalyan arkadaşım Türkçe dahil, tam on dil biliyor.

16- Aşağıdaki cümlelerin hangisinde “bir” kelimesi “aynı, benzer” anlamında kullanılmıştır?

- A) Bir adam kapıda sizi bekliyor.
- B) Allah birdir.
- C) Bir yağmur, bir yağmur; sanki gök delindi.
- D) Ha bu, ha şu; benim gözümde hepsi bir.

FEDAKARLIK³

İnsan ilişkileri fedakar olmayı gerektiriyor. İyiliksever ve fedakar kişiler her zaman sevilirler, ama böyle de olsa bu konuda da ölçülü olmak gerekmektedir. Kişinin fedakarlık konusundaki bazı duygu ve düşünce şekilleri psikolojik problemlere yol açabilmektedir. Başka kişileri üzmemek veya onların sevgi ve ilgisini kazanmak için sürekli aşırı fedakar davranması gerektiğini düşünen kişinin, bu davranışının olumsuz sonuçlara yol açabileceğini, kendisinden beklenen fedakarlığın ne kadar önemli ve gerekli olduğunu, böyle bir fedakarlıkta bulunmazsa sonuçlarının neye mal olacağını iyi düşünmesi ve aşırı zorlanma yaşamaması için de yapamayacağı şeyleri, isteklerini ve ihtiyaçlarını karşı tarafa iyi ifade etmesi gerekmektedir. Bazı kişilerde aşırı fedakarlığa yol açan düşünce şekli “kesinlikle bir başkasını üzmemeliyim, kalp kırmamalıyım”dır. Hassasiyet sahibi olmak güzeldir. Fakat bu konuda da aşırı gitmek olumsuz sonuçlar doğurur. Örnek olarak iki kişinin bir konuda farklı düşünce ve beklenti içinde olduğunu düşünelim. Birisi, diğerini memnun edeyim derken diğerinin buna üzülmeye kaçınılmaz olabilir. Bununla beraber duygu ve düşüncelerimizi, hassasiyetimizi dil ile ifade etmek pek çok kalp kırıklığını önleyecektir.

Kişi iyiliksever, fedakar biri olarak bilindiğinde beklentiler de o kadar fazla olmakta ve yardım taleplerini geri çevirmek de o derece zor gelmektedir. Yanlış anlaşılma endişesi de kişinin aşırı fedakarlık yapmasına yol açabilmektedir. Bununla beraber sınırları iyi bilip gerektiğinde “Hayır” diyebilmek aşırı fedakarlığın olumsuz sonuçlarını azaltır. Aşırı fedakar kişiler farkında olmadan başkalarının, sorumluluklarını yerine getirmesine de engel olabilirler. Duyarlı bir kişi, sınırlarını bilirse aşırı fedakar davranmak yerine başkalarına sorumluluğunu hatırlatarak yapılması gerekenin ihmal edilmesine de engel olabilir.

Doğru mu, yanlış mı?

- 1- Aşırı fedakar kişiler, başkalarının sorumluluğundaki işleri onlara hatırlatmak yerine, işi üzerlerine alırlar. ()
- 2- İnsanlar, iyiliksever ve fedakar kişilerden daha fazla şey beklerler. ()
- 3- Duyarlı kişiler fedakar değildir. ()
- 4- Hassas insanlar, hayatları boyunca çeşitli olumsuzluklar yaşamaya mahkumdurlar.()

³ Psikolog Farika Teymur Artır

- 5- Hassas olduğumuz konuları, duygu ve düşüncelerimizi çevremizdekilere söylemek, olabilecek olumsuzlukları önleyecektir. ()
- 6- İhtiyaçlarını erteleyen kişiler psikolojik veya fiziksel sorunlar yaşayabilir. ()
- 7- İnsan ilişkileri, kimi zaman aşırı fedakar olmayı gerektiriyor. ()
- 8- İnsanlar her ne olursa olsun, aşırı fedakarlık yapmamalıdır. ()

9- “**Fedakarlık**” adlı yazıda vurgulanmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Her insanın, diğer insanlar tarafından sevmek, iyi biri olarak bilinmek istemesi doğaldır.
- B) Aşırı fedakar insanlar hem kendilerine, hem de başkalarına zarar verirler.
- C) Sürekli aşırı fedakar davranan kişiler bazı psikolojik problemler yaşayabilirler.
- D) Gerekğinde ölçülü bir şekilde hassas ve fedakar olmak iyidir, ama “Hayır” demeyi de bilmeliyiz.

Lütfen cevap veriniz.

- 1- Aşırı fedakar insanlara normal insan diyebilir miyiz, niçin?
- 2- Aşırı fedakar bir arkadaşınızın olmasını ister miydiniz, niçin?
- 3- Sizce dünyada yapılabilecek en büyük fedakarlık nedir, niçin?
- 4- Bir insan hem aşırı fedakar, hem de aşırı mutlu olabilir mi, nasıl?
- 5- Siz fedakar veya aşırı fedakar sayılabilir misiniz, niçin?

DOĞRU MU, YANLIŞ MI?

- 1- Sana ne yapıp ne yapmamayı gerektiğini söyleyemem.
- 2- Tam üç yıl hiç izin kullanmadan bu şirkette çalışıyordum.
- 3- Ben yapardım, ama patronum buradan ayrılmama izin vermez.
- 4- Hasta olduğunu bilseydim, ziyaretine gelecektim.
- 5- Bir daha yalan söylemediğine söz veriyor musun?
- 6- Arkadaşlarımla yanında bana bağırdığına çok içerledim.
- 7- Senin geleceğini bilseydim, yiyecek bir şeyler hazırlardım.
- 8- Mahkeme sonucunda adamın masum olduğunu ortaya çıktı.
- 9- Şefe açık saçık fıkra anlatacak kadar aptal olduğunu bilmiyordum.
- 10-Ailemle beraber yıllarca bu evde oturdum.

ÜNİTE 9

"-miş"li GEÇMİŞ ZAMANIN HİKAYESİ

Ben	Gelmiştim	Gelmemişim	Gelmiş miydim?
Sen	Gelmiştin	Gelmemiştin	Gelmiş miydin?
O	Gelmişti	Gelmemişti	Gelmiş miydi?
Biz	Gelmiştik	Gelmemiştik	Gelmiş miydik?
Siz	Gelmiştiniz	Gelmemiştiniz	Gelmiş miydiniz?
Onlar	Gelmiştiler	Gelmemişiler	Gelmiş miydiler?
	(Gelmişlerdi)	(Gelmemişlerdi)	(Gelmişler miydi?)

Lütfen uygun şekilde tamamlayınız.

- 1- Sinemaya girdiğimizde film başla.....
- 2- Hatırlayamadım, bunu daha önce anlat.....?
- 3- Sahilde yürümeye git....., iki kilo balık alıp döndüm.
- 4- Tam eve gir..... ki telefon çaldı.
- 5- Unuttum, sana kitabını geri ver.....?
- 6- Ben, sana bağırarak konuşmamamı söyle.....?
- 7- Tam Erzurum'a alış....., tayinim çıktı.
- 8- Sen daha önce Şile'ye git....., değil mi?
- 9- Hatırladığım kadarıyla sınavda en yüksek notu sen al.....
- 10- Başka kanalı aç, ben bu filmi geçen yıl sinemada seyret.....
- 11- Ben, sana söyle....., ona güvenmemeliydin.
- 12- Ben geldiğimde yangın çoktan sön.....
- 13- Sen geldiğinde Ayhan çoktan git.....
- 14- Seni canımdan çok sev....., bana bunu yapmamalıydın.
- 15- Yanlış hatırlamıyorsam, sen Paris'e git....., değil mi?

Lütfen cümleleri belirsiz geçmiş zamanın hikayesi ile tamamlayınız.

- 1- Hatırlar mısın? Ayla hanım bir gün hep beraber bizim köye git.....
- 2- Tamer beyaz takım elbiseyle havuza düş..... biz çok gül.....
- 3- Ben bu filmi on yıl önce seyret.....
- 4- Bu çorabı eski sevgilim al.....
- 5- Biraz önce bilgisayarı kapat....., kim açtı.
- 6- Hatırla bakalım, sen benim partime gel....., ben de senin partine gelmiyorum.
- 7- Hayır efendim, bana söyle....., iyi düşün!
- 8- Senle konuştuğumuzda böyle bir şey söyle....., yanlış hatırlıyorsun.
- 9- Bu konuyu hiç bu açıdan düşün.....
- 10- Yahu, ben böyle olmasını iste.....
- 11- Pardon, size çay ver.....?
- 12- Sizinle daha önce tanış.....?
- 13- Bu konuyu daha önce konuş....., hatırlıyor musun?
- 14- Daha önce Boğaz kadar güzel bir manzara gör.....?
- 15- O daha önce buraya gel.....?
- 16- Sen İngiltere'ye git....., yalan mı söyledin?
- 17- Sen bu romanı oku....., neden kahramanlarının adını hatırlamıyorsun?
- 18- Sevgilim, hani bulaşıkları yıka..... bu kirli tabaklar ne?
- 19- Ooo! Merhaba, siz eve git.....?
- 20- İyi ama, bu iş bit....., tekrar mı yapacağız?

Lütfen belirsiz geçmiş zamanın hikayesi veya belirsiz geçmiş zamanla tamamlayınız.

- 1- Duydun mu? Ayşe'nin projesi yarışmada birinci seçil.....
- 2- Haberin var mı? Ali'nin iş görüşmesi çok kötü geç.....
- 3- Bu operayı Almanya'dayken Almanca olarak dinle....., ama Türkçe dinlemek çok farklı.
- 4- Ali Bey'le bir iş toplantısında tanış....., ama yıllardır ilk defa görüyorum.
- 5- Çocukken ben de senin gibi bademcik ameliyatı ol.....
- 6- Aaa! Telefonu açık bırak.....
- 7- Aaa! Cep telefonum kendi kendine kapan.....
- 8- Eyvah! Doğalgaz faturasını öde..... Şimdi ne yapacağız?
- 9- Meğer ben ne kadar yorul..... Hiç farkında değilim.
- 10- Gençken eşimle bu filmin başka bir versiyonunu seyret.....
- 11- Üniversitede öğrenciyken bu derse çok çalış....., ama başarama.....
- 12- Geçen yıl bu konuyu farklı detaylarla tartış....., hatırlıyor musunuz?
- 13- Biz bu gazeteyi daha önce hiç al....., meğer iyi bir gazete.....
- 14- Orhan Pamuk'un kitaplarını daha önce hiç oku....., ama şimdi severek okuyorsunuz, umarım.
- 15- Sen daha önce bu kadar derine dal.....?
- 16- Siz daha önce paraşütle atla.....? Yoksa bu ilk mi?
- 17- İnanmıyorum, daha önce hiç Çin yemeği ye.....?
- 18- Okuduğuma göre geçen yıl aynı bölgede Muson yağmurları binlerce kişinin ölümüne sebep ol.....
- 19- Güya Ayşe bütün yemekleri kendi pişir....., ama onun bu kadar becerikli olduğuna inanmıyorum, bence annesi yardım et.....
- 20- Eyvah! Musluklar açık kal....., su gelince her yeri su bas.....

Lütfen belirsiz geçmiş zamanın hikayesi, geçmiş zaman veya belirsiz geçmiş zamanla tamamlayınız.

- 1- a) Dün sen geç gel.....
b) Ahmet'in söylediğine göre sen geç gel.....
c) Hatırlıyor musun? Geçen yıl doğum günü partime sen geç gel.....
- 2- a) Sen okulun partisinde Ayşe'yle dans et.....
b) Sen güya partide hiç dans et.....
c) Geçen yılki partide hiç oturmadan dans et....., hatırlıyor musun?
- 3- a) Başbakan geçen hafta çok iyi bir karar al.....
b) Gazetenin yazdığına göre başbakan yeni kararlar al.....
c) Rahmetli başbakan on yıl önce çok iyi kararlar al..... ve uygula.....
- 4- a) Ayşe Teyze bugüne kadar rahat bir hayat yaşa.....
b) Komşularının dediğine göre, Ayşe Teyze rahat bir hayat yaşa.....
c) Ayşe Teyze rahat bir hayat yaşa.....
- 5- a) Bu iş merkezini ünlü mimar Gökhan Taşar yap.....
b) Bu camiyi Mimar Sinan yap.....
c) Bu iş merkezi hakkında gazetelerde çok ilginç haberler çık.....

BENZER BİR CÜMLE KURUNUZ.

- 6- a)
b)
c)
- 7- a)
b)
c)

Lütfen belirsiz geçmiş zamanın hikayesi, geçmiş zaman veya belirsiz geçmiş zamanla tamamlayınız.

- 1- Duyduğuma göre arabayı değiştir.....
- 2- Hatırladığım kadarıyla bu arabayı geçen yıl al.....
- 3- Dün Hasan’la beraber araba almaya git.....
- 4- Duydun mu? Dün iki otobüs çarpış.....
- 5- Güya ben, ona bozuk mal sat.....
- 6- Özür dilerim, unuttum. Adınız ne de.....?
- 7- Özür dilerim, duyamadım. Adınız ne de.....?
- 8- İlk aşkıyı hiçbir zaman unut.....
- 9- Bunu ben, sana daha önce söyle..... Unuttun mu?
- 10- Banyodan daha yeni çık..... ki kapı çaldı.
- 11- Şimdi hatırladım, ben bu kitabı daha önce oku.....
- 12- Duyduğuma göre Ali kurs için İngiltere’ye git.....
- 13- Ben salona girdiğimde balo bit.....
- 14- Ben geldiğimde okul çoktan dağıl.....
- 15- Meğer Ayfer, “Hastayım” deyip tatile git.....
- 16- Eşimi ilk defa okulun kantininde gör.....
- 17- Dün geceki depremi hisset.....?
- 18- Eşim, bana tanıştıktan üç ay sonra çiçek al.....
- 19- Alışverişe git....., sana da bu kazağı aldım.
- 20- Güya ben, ondan kork....., yalan!

Lütfen belirsiz geçmiş zamanın hikayesi, geçmiş zaman veya şimdiki zamanla tamamlayınız.

- 1- a) Çocuklarım bu sabah okula erken git.....
b) Çocukların her sabah erken git.....
c) Oğlum küçükken anneler gününde bir yüzük al.....
- 2- a) Her gün bir yumurta ye.....
b) Bu sabah kahvaltıda yumurta ye.....
c) Hatırlar mısın? Bir köyde çok taze yumurta ye.....
- 3- a) Biz karlı havalarda evde oturup kestane pişir.....
b) Dün akşam kestane pişir.....
c) Geçen yıl Uludağ'da kestane pişir..... ne kadar hoştu.
- 4- a) Sen her zaman çok konuş.....
b) Sen dün toplantıda çok konuş.....
c) Hatırlar mısın, bir gün şoföre kızmıştın ve bütün yol boyunca konuş.....
- 5- a) Dün akşam çok rahat uyu.....
b) Her gün mutlaka sekiz saat uyu.....
c) Şimdi hatırlıyorum, üniversitedeki final sınavlarından sonra 2 gün uyu.....

BENZER CÜMLELER YAZINIZ.

- 6- a)
b)
c)
- 7- a)
b)
c)

BELİRLİ GEÇMİŞ ZAMANIN HİKAYESİ⁴

Ben	Geldiydim	Gelmediydim	Geldi miydim?
Sen	Geldiydin	Gelmediydin	Geldi miydin?
O	Geldiydi	Gelmediydi	Geldi miydi?
Biz	Geldiydik	Gelmediydik	Geldi miydik?
Siz	Geldiydiniz	Gelmediydiniz	Geldi miydiniz?
Onlar	Geldiydiler	Gelmediydiler	Geldi miydiler?
	(Geldilerdi)	(Gelmedilerdi)	Geldiler miydi?

Lütfen cümleleri uygun şekilde tamamlayınız.

- 1- Hatırladığım kadarıyla bunu bana sen ver.....
- 2- Geçen derste nerede kal....., hatırlayan var mı?
- 3- Küçükken yangın çıkardığım için babam bana kız.....
- 4- İzmit depreminden sonra Japon bir öğrencimiz Kızılay'a 200 dolar bağış yap.....
- 5- Şimdi hatırladım, bu yeri daha önce gör.....
- 6- Ben bu kitabı daha önce oku.....
- 7- İyi hatırlıyorum, daha önce de sizinle konuş.....
- 8- Fethiye'ye git....., İbrahim'e de uğradık.
- 9- Tam eve gir..... ki sen aradın.
- 10- Pasta yap....., seni de çağıralım diye düşündük.

⁴ Günümüz Türkçe'sinde hemen hemen hiç kullanılmamaktadır. Buna karşılık bazı Anadolu ağızlarında yaygın olarak kullanılmaya devam etmektedir.

GENEL TEKRAR

Lütfen cümleleri uygun eklerle tamamlayınız.

- 1- Hani bir daha içki iç.....!
- 2- Çocukluğumda her yaz köye git.....
- 3- Telefonun sesini duydum, ama o sırada banyo yap.....
- 4- Beş yıl önce hiç Türkçe bil.....
- 5- Dilmer'e gelmeseydim, tatile çık.....
- 6- Ben olsaydım, ona haddini bildir.....
- 7- Ayşe eskiden hiç kız.....; son zamanlarda her şeye kızar oldu.
- 8- Eskiden olsa bu gibi şeyler için kavga et.....; şimdi ise gülüp geçiyorum.
- 9- Şimdi hatırladım, buraya daha önce bir defa daha gel.....
- 10-Ben geldiğimde yangın sön.....

Lütfen doğru cevabı işaretleyiniz.

- 11-Ben gel..... çocuklar uyuyordu.
A) geldiğimde B) gelince C) gelip D) gelir gelmez
- 12-Yarın ben gel..... her şeyi konuşuruz.
A) geleceğim zaman B) geldiğim zaman C) gelip D) hepsi
- 13-Çocuk sınıfa gir..... gir..... konuşuyor.
A) gire gire B) girer girmez C) girdi gireli D) hiçbiri
- 14-Çocuğumuzun gelecek yıl özel okula git..... karar verdik.
A) gittiğine B) gideceğine C) gitmesine D) gitmeye
- 15-Kardeşim doğ..... ben 8 yaşındaydım.
A) doğunca B) doğar doğmaz C) doğduktan sonra D) doğduğunda
- 16-Dün sana bu işi bitir..... söylemedim mi?
A) bitireceğini B) bitirmeni C) bitirdiğini D) bitirmeyi
- 17-Babam kursa git..... için bana para verdi, ama ben tatile gittim.
A) gittiğim B) gideceğim C) gitmek D) gitmem
- 18-Bodrum'da oteli ol..... bir arkadaşım var.
A) olan B) olduğu C) olacağı D) olarak
- 19-Başka söyle..... bir şeyin yoksa, ben gidiyorum.
A) söyleyen B) söylediğin C) söyleyecek D) hiçbiri
- 20-Sana her şeyi anlattım; daha başka ne anlat..... istiyorsun!
A) anlatmak B) anlattığımı C) anlatacağımı D) anlatmamı

GENEL TEKRAR

Lütfen cümleleri uygun eklerle tamamlayınız.

- 1- Dün gece karşı apartmandan gürültü gel..... duyunca, polise haber verdik.
- 2- Oğlum dün gece uyurken bir şeyler söyle....., ama hiçbir şey anlayamadım.
- 3- Bu kadar kırıncı konuş..... Bak, onu çok üzdün!
- 4- Hayatında seni en çok sevindir..... şey ne?
- 5- Eğer benim yerimde sen olsaydın, ne yap.....?
- 6- Dün akşam aileme telefon et....., ama uyuyunca edemedim.
- 7- Eşim aynı müdürle iki yıl önce de çalış.....
- 8- Onunla nerede tanış..... hatırlayamadım.
- 9- Onu affet..... isteme benden, lütfen!
- 10- Onunla evlenmek iste..... emin misin?
- 11- Bizimle çalış..... pişman olmayacaksınız.
- 12- Bil..... şeyler hakkında konuşmam.
- 13- Tam yeni ürünümüz piyasaya çık....., fabrikamız yandı.
- 14- Yeni yapı..... yasaya göre çalışma izni almak daha zorlaşmış.
- 15- Eğer yakından onu tanısaydın, sen de onu sev.....
- 16- Odaya girdiğimde kardeşim çoktan uyu.....
- 17- Ali'nin pazarlama bölümünde başarılı ol..... biliyordum.
- 18- Hafta sonları gez..... gez..... İstanbul'u öğrendim.
- 19- İsteddiği gibi konuş..... bana kızdı.
- 20- Kork..... bir şey kalmadı; yangın söndü.

GENEL TEKRAR

Lütfen uygun şekilde tamamlayınız

- 1- Dün anlat..... grameri anladınız mı?
- 2- Lütfen soruları cevapla..... önce iyice okuyun.
- 3- Bugün öğleden sonra tam sinemaya git..... arkadaşım geldi.
- 4- Mektubu tam postaya at..... pulsuz ol..... fark ettim.
- 5- Onun yaz..... şiirleri hala saklıyorum.
- 6- Çok yakından televizyon seyret..... için gözleri bozuldu.
- 7- Ahmet gel..... daha önce haber vermiş miydi?
- 8- Ona tatil için Bodrum'a git..... tavsiye ettim.
- 9- Bebek'te bir ev tut....., ama deniz manzaralı ol..... için tutmadım.
- 10- Paltoyu aldığımda indirimli satışlar yeni başla.....
- 11- Gün boyu dur..... yağmur yağdı.
- 12- Ayşe hanım, Tarık bey gel..... gel..... odama yollayın.
- 13- Sınıfa gir..... gir..... konuşmaya başlıyor.
- 14- Teneffüs bit..... kadar ödevimi bitiririm.
- 15- Eskiden kimseyi dinle....., başıma buyruk yaşa.....
- 16- Eskiden diskoya gitmeyi çok sev.....
- 17- Mehmet'in yarın Almanya'ya git..... duydum, doğru mu?
- 18- Çok iyi hatırlıyorum, final maçında sizi 3-1 yen.....
- 19- Az önce bağırdı....., şimdi gülüyor.
- 20- O anda çok korkmuştum, ne yap..... bilemiyordum.

Lütfen doğru şıkkı işaretleyiniz.

1- Hayatımda Ömer _____ iyi bir kişi tanımadım.

- a) kadar
- b) değin
- c) dek
- d) denli

2- Ölünceye _____ onu unutmayacağım.

- a) dek
- b) kadar
- c) değin
- d) hepsi

3- Bana bu _____ kızacağımı tahmin etmedim.

- a) denli
- b) dek
- c) kadar
- d) a ve c

4- Sorunun cevabını hoca _____ bilemedi.

- a) hatta
- b) bile
- c) dahi
- d) b ve c

5- Hemen para bulmalıyım; _____ batarım.

- a) aksi halde
- b) yoksa
- c) bile
- d) a ve b

6- En fazla bir yıl, _____ bir buçuk yılda çok iyi Türkçe öğrenirsin.

- a) hatta
- b) bile
- c) bilemedin
- d) ancak

7- Hasta olduğu _____ işe gitti.

- a) halde
- b) rağmen
- c) bile
- d) a ve b

8- _____ onun anlattığı şeyleri biliyordum, ama yine de dinledim.

- a) bile
- b) gerçi
- c) meğer
- d) hepsi

9- Adam _____ bütün müşteri adreslerini almış. Ancak gittikten sonra fark ettik.

- a) belki
- b) galiba
- c) her halde
- d) giderayak

10- İflas etmezsın ama, _____ iflas ettin. Bu dünyanın sonu demek değil ya !

- a) tut ki
- b) velev ki
- c) farz edelim
- d) hepsi

11- Yardımcı olmak _____ bana bir de zorluk çıkarttılar.

- a) bile
- b) hele
- c) hatta
- d) şöyle dursun

12- A- Bu ay size ödeme yapamayacağız.

B- _____ alacağımın yarısını verin.

- a) hiç değilse
- b) hiç olmazsa
- c) bari
- d) hepsi

13- _____ Allah bütün bunları bilmiyor mu?

- a) demek ki
- b) galiba
- c) hâşâ
- d) belki

14- _____ yemeği ocağın üstünde unuttum.

- a) eyvah
- b) nihayet
- c) aman
- d) sakın

ORTAKLAR

Üç arkadaşlılar. Çalıştıkları işyerlerinden ayrılalı daha üç ay olmuştu. Biriktirdikleri üç beş kuruş parayla bir torna atölyesi açmışlardı. İşleri umduklarından daha iyi gidiyordu. Hepsinin keyfi yerindeydi. Sadece Hasan biraz ortaklarından rahatsızdı. Zira ortakları artık işyeri sahibi olmalarına rağmen bir işçi mantığıyla hareket ediyorlardı. Yetiştirmeleri gereken işler olduğu halde her gün saat beş buçukta işi bırakıyorlardı. Hasan ise ertesi gün teslim edilmesi gereken siparişleri yetiştirebilmek için gece yarısına kadar çalışıyordu. Hafta sonları ise Ali ile Ertan günlerini gün ederek geçirirken Hasan servise gidiyordu ve servisten kazandığı paraları son kuruşuna kadar şirketin hesabına yatırıyorlardı. Hasan ortaklarına ne kadar dil döktüyse de kar etmemişti. Derken Körfez Savaşı patlak vermişti. İşleri bıçak gibi kesilmişti. Hasan şirketi ayakta tutabilmek için kapı kapı dolaşıp sipariş almaya çalışıyordu. Fakat iki ay boyunca hiç sipariş alamamıştı. Ortakları canlarının derdine düşmüşlerdi. Daha önce kazandıkları paraları har vurup harman savurdıkları için krize fazla dayanamamışlardı. Hasan dar günler için biriktirdiği paralarla ortaklarının satmak istedikleri hisseleri de satın almıştı. Daha sonra Hasan çalışıp didinip şirketi krizden çıkarmayı başarmıştı. Şu anda Ali ve Ertan onun yanında birer işçi olarak çalışıyorlar.

DOĞRU MU, YANLIŞ MI?

D Y

1- Çok az bir sermayeyle torna atölyesi açtılar.		
2- İşleri umdukları gibi gitmiyordu.		
3- Siparişleri yetiştirebilmek için geç saatlere kadar çalışıyorlardı.		
4- Ali ve Ertan hafta sonlarında eğleniyorlardı.		
5- Hasan servisten kazandığı paraların küsuratını şirkete veriyordu.		
6- Hasan, ortaklarından defalarca doğru düzgün çalışmalarını rica etti.		
7- Körfez Savaşı'ndan sonra aldıkları bıçak siparişleri kesilmişti.		
8- Savaş sırasında Ali ve Ertan ölmekten korkmaya başlamışlardı.		
9- Hasan şirketi kurtarabilmek için sipariş almaya çalışıyordu.		
10- Ali ve Ertan kazandıkları paraları hesapsızca harcamışlardı.		
11- Hasan ortaklarını, hisselerini satmaya zorlamıştı.		
12- Hasan işler iyiyken zor günler için para biriktirmişti.		

“Ortaklar” adlı metni okuduktan sonra aşağıdaki diyalogu metne uygun şekilde tamamlayınız.

Hasan : Nereye gidiyorsunuz? Saat daha beş buçuk!

Ali : _____

Ertan : Evet, Ali haklı.

Hasan : _____

Ertan : Sen çalış o zaman. Biz gidiyoruz.

Hasan : _____

BİR HAFTA SONU

Hasan : _____

Ertan : Hasan, insaf artık, hafta sonu da çalışılmaz ki!

Hasan : _____

Ali : Sen merak etme, pazartesiye kadar beklerler.

Hasan : _____

Ertan : Sen bilirsın, biz gezmeye gidiyoruz.

KÖRFEZ SAVAŞI'NDAN SONRA

Ali : _____

Hasan : Evet, gazetelerin hepsi yazıyor.

Ertan : Peki ne yapacağız şimdi?

Hasan : _____

Ali : Benim birikmiş hiç param yok. Ben dayanamam.

Ertan : _____

Hasan : _____

Ertan : İnşallah birkaç iş bulabilirsin, yoksa ben böyle giderse ayrılırım.

Ali : _____

Hasan : _____

Ertan : Haklısın. Biz de senin gibi yapsaydık, şimdi bu durumda olmazdık.

Ali : Hasan, ben hisselerimi satmak istiyorum, alır mısın?

Ertan : _____

Hasan : Tamam, ikinizin de hisselerini alırım. Tabii anlaşılabirsek.

ÜNİTE 10

GEREKLİK KİPİNİN HİKAYESİ

Ben	Gelmeliydim	Gelmemeliydim	Gelmeli miydim?
Sen	Gelmeliydin	Gelmemeliydin	Gelmeli miydin?
O	Gelmeliydi	Gelmemeliydi	Gelmeli miydi?
Biz	Gelmeliydik	Gelmemeliydik	Gelmeli miydik?
Siz	Gelmeliydiniz	Gelmemeliydiniz	Gelmeli miydiniz?
Onlar	Gelmeliydiler (Gelmelilerdi)	Gelmemeliydiler (Gelmemelilerdi)	Gelmeli miydiler? (Gelmeliler miydi?)

Lütfen uygun şekilde tamamlayınız.

- 1- O daha çocuk, ona öyle bağır.....
- 2- Sana söylemiştim, benim sözümü dinle.....
- 3- Biliyorum, dün seni ara.....
- 4- İlacı yemekten sonra al....., erken almışsın.
- 5- Çok ıslandık. Evden çıkmadan şemsiye al.....
- 6- Yanlış yaptım. Ona güven.....
- 7- Haklısın, sana daha önce haber ver..... Özür dilerim.
- 8- Elbette biliyorum, sigaraya hiç başla.....
- 9- Haklısın, onun yaptığı yanlıştı, ama yine de görmezden gel.....
- 10- Özür dilerim, geç kaldım, ama oğlumu okula bırak.....
- 11- Hayatımın en büyük hatasıysın, seninle evlen.....
- 12- Çok geç kaldınız beyler; saat onda gel.....
- 13- Bu yerlere gelebilmek için çok çalış....., ben de çalıştım.
- 14- Yemeğe safran katmadım; kat.....?
- 15- Hatalıysın, bayramda gidip amcanla barış.....

Lütfen gereklilik kipinin hikayesi (olumlu) tamamlayınız.

- 1- Bu filmi mutlaka seyret....., harikaydı, kaçırdın.
- 2- Bu işi yapmadan bir bilene sor..... o zaman zarar etmezdik.
- 3- Eğlenip gezmek yerine ödev yap....., o zaman iyi öğrenirdin.
- 4- Botlarınızı giy....., bu dağda daha rahat yürürdünüz.
- 5- Spor yap....., böyle güçsüz olmazdım.

-Olumsuz-

- 1- Bu kadar savurgan ol..... bak şimdi parasız kaldınız.
- 2- Aslında ben bu işe hiç karış..... bak şimdi uğraşıyorum.
- 3- Türkiye tarımı engelle....., geliştirmeliydi, topraklar çok verimli.
- 4- İnce elbiseyle dışarı çık..... bak hasta oldun.
- 5- Bu kadar oyalan....., otobüsü kaçırdık.

-Olumlu soru-

- 1- Sınavda çok kelimeyi anlamadım, biraz kelime öğren.....?
- 2- Onunla üç gün önce kavga ettik, üç gündür konuşmuyorum, sence konuş.....?
- 3- Biz onu beklemeden çıktık, bekle....., sence üzülür mü?
- 4- Doktor Bey eşim hastayken spor yapmaya devam etti, sizce bırak.....?
- 5- Çocukken çok az uyurdular, daha çok uyu.....?

-Olumsuz soru-

- 1- İki saat koştu ve çok yoruldu, bu kadar koş.....?
- 2- Pahalı fiyat söyleyen pazarcıya kızdık, acaba kız.....?
- 3- Ben oturunca müdür çok kızdı, otur.....?
- 4- Burada piknik serbest sanıyorduk, ateş yak..... beyefendi?
- 5- Yahu bu pilav lapa oldu, çok su koy.....?

Lütfen örnekteki gibi cümleler yazınız.

Soruları hızlı okuduğum için çok yanlış yaptım. / Daha yavaş okumalıyım.

- 1- Geç kaldık. /
- 2- Çok kilo aldım. /
- 3- Yanlış otobüse bindim. /
- 4- Biz yokken evi su basmış. /
- 5- Ali bana olan borcunu vermiyor. /
- 6- Tarkan'ın evine hırsız girmiş. /
- 7- Tiyatroda telefonum çaldı. /
- 8- Evliliğimiz boyunca hiç romantik değildin. /
- 9- Melih üniversiteyi kazanamadı. /
- 10- Dedikodulara inanıp eşinden ayrıldı. /
- 11- Bu sabah erken uyanamadım. /
- 12- Park ederken arkadaki arabaya çarptım. /
- 13- Hemzemin geçitte tren bir arabaya çarpmış. /
- 14- Borsada 9000 lira kaybettim. /
- 15- Yediğimiz tavuktan zehirlendik. /

PARA HIRSI

Sevgi büyük bir bankanın İstanbul'daki bir şubesinde müdürdü. Kocası Süleyman hiçbir işte üç aydan fazla çalışmayan, her yıl en az dört-beş ay işsiz gezen biriydi. Bir gün Süleyman karısı Sevgi'ye "Çok güvenilir bir kişiden tüyo aldığımı, bir şirketin hisse senetlerinin bir hafta içinde anormal yükseleceğini söyledi. Sevgi'den sadece bir haftalığına bankadan 5 milyon lira çekip, vermesini rica etti. Sevgi önce şiddetle karşı çıktı. Fakat Süleyman saatler süren yalvarmalarına dayanamayıp, bankanın kasasından 5 milyonu alıp kocasına verdi. Ancak Süleyman'ın aldığı hisse senetleri, değil tavana vurmak, tam tersine dibe vurdu.

SORULAR

- 1- Sizce Sevgi ne yapmalı, ne yapmamalıydı?
- 2- Sizce Süleyman ne yapmalı, ne yapmamalıydı?
- 3- Siz Sevgi'nin yerinde olsaydınız, ne yapardınız?
- 4- Süleyman'ın yerinde siz olsanız, ne yapardınız?
- 5- Sizce hikaye nasıl devam etmiştir?

.....

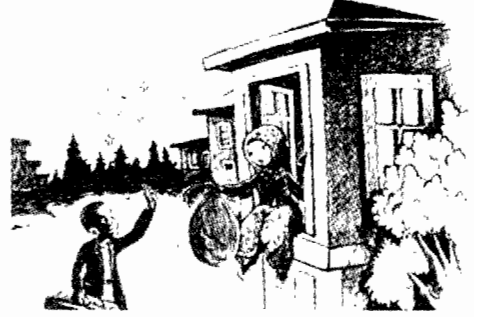
.....

.....

KIZ KAÇIRMA

Mesut'la Tansu birbirlerini çok seviyor ve evlenmek istiyordular. Mesut ve babası Abdullah bey bir akşam gidip Tansu'yu babasından istediler. Fakat Tansu'nun babası Kerim bey, kızının Mesut'la evlenmesine karşı çıktı. Zira Mesut henüz askerliğini yapmamıştı ve üstelik iyi bir işi de yoktu.

Mesut da bir hafta sonra Tansu'yu kaçırıp, Edirne'deki amcasının evine götürdü. Tansu'nun babası ise hemen karakola gidip, Mesut'u şikayet etti. Polis üç gün sonra Mesut'la Tansu'yu Edirne'de buldu. Mesut 18 yaşından küçük bir kızı alıkoymaktan üç ay hapis yattı.

SORULAR

- 1- Sizce Mesut ne yapmalıydı, ne yapmamalıydı?
- 2- Sizce Tansu ne yapmalıydı, ne yapmamalıydı?
- 3- Sizce Kerim bey ne yapmalıydı, ne yapmamalıydı?
- 4- Siz Tansu'nun yerinde olsaydınız, ne yapardınız?
- 5- Mesut'un yerinde siz olsanız, ne yapardınız?
- 6- Kerim beyin yerinde siz olsaydınız, ne yapardınız?
- 7- Sizce hikaye nasıl devam etmiştir?

.....

.....

.....

“KIZ KAÇIRMA” adlı hikayeyi okuduktan sonra aşağıdaki diyalogu hikayeye uygun tamamlayınız.

Eyüp bey : Allah’ın emri peygamberin kavliyle kızınız Tansu’yu, oğlumuz Mesut’a istiyoruz.

Kerim bey: 1.....

Eyüp bey : Ama neden? Bu çocuklar birbirlerini seviyorlar. Sevenleri ayırmak günahıdır, Kerim bey!

Kerim bey: 2.....

Mesut’la Tansu kaçıyorlar

Mesut : Gördün, baban seni bana vermedi. Kaçmaktan başka çaremiz kalmadı. Bana kaçır mısın canım?

Tansu : 3.....

Mesut : O zaman bu gece sizinkiler yatınca bahçeye çık; gece yarısı gelip seni alacağım.

Tansu : 4.....

Mesut : Merak etme, baban bizi bulamaz. Edirne’deki amcamın yanına gideceğiz.

Kerim bey şokta!

Polis : Alo, buyurun! 155 polis imdat.

Kerim bey: 5.....

Polis : Beyefendi, bu tip konulara bakmıyoruz.

Kerim bey: 6.....?

Polis : Size en yakın polis karakoluna gitmelisiniz.

Edirne’de

Amca : Buyurun memur bey, bir şey mi var?

Polis : 7.....

Amca : Buyurun ikisi de içerideler, ama zorla kaçırma diye bir şey yok.

Polis : 8.....?

Tansu : Hayır, zorla kaçırılmadım. Kendi isteğimle Mesut’a kaçtım.

Polis : Her neyse, ifadenizi karakolda verirsiniz.

GENEL TEKRAR

Lütfen cümleleri uygun şekilde tamamlayınız.

- 1- O zaman onun bana bunları niçin sor..... anlamamıştım.
- 2- Senin bana el şakası yap..... bıktım artık!
- 3- Size nereye git..... söylemedi mi?
- 4- Bir telefon et..... kadar hasta mıydın?
- 5- Herkesin rahatlıkla anla..... şekilde tarif eder misin?
- 6- Eskiden bir oturuşta üç porsiyon köfte ye.....
- 7- Hani bir daha başkasının hakkında konuş.....
- 8- Ben geldiğimde, o çoktan git.....
- 9- Az önce kös kös otur....., şimdi pistten inmiyor.
- 10- Yanlış yaptım, makbuz almadan parayı ver.....
- 11- Yusuf engelledi, yoksa onu döv.....
- 12- Haberim olmadı, yoksa kesinlikle yolcu etmeye gel.....
- 13- Yanlış hatırlamıyorsam, seni doğurduğumda kirazlar yeni ol.....
- 14- Panik yapmayın! Herkese yet..... kadar can yeleği var.
- 15- İki yıl önce bugün yüksek lisansı bitir.....
- 16- Beni iste..... ben de istemem.
- 17- Sinirlen..... kulakları kıpkırmızı oluyor.
- 18- Gelecek yıl okullar kapan..... zaman evleneceğiz.
- 19- De..... de..... dilimde tüy bitti.
- 20- Genç ol..... rağmen yaşlı biri gibi tutucu.

ÜNİTE 11

"-KEN" ULAÇ EKİ

Lütfen boşlukları “-mİşken” ile doldurunuz.

- 1- Tam evden çık..... onu gördüm.
- 2- Tam otobüse bin..... biletim olmadığını fark ettim.
- 3- Hazır açıl..... paketin içinde ne olduğuna bakalım. Çok merak ettim.
- 4- Hazır Ankara’ya kadar gel..... Muhittin’i de görelim.
- 5- Hazır babam da “Evet” de....., mobilyaları yenileyelim.

Lütfen boşlukları “-mEsİ gerekirken” ile doldurunuz.

- 1- Konuş..... konuş, sus..... sus!
- 2- Çalış..... çalışırım, daha fazla değil.
- 3- Babam arabayı bana ver..... ablama verdi.
- 4- Çalışıp evine ekmek getir..... o gidip kahvede kumar oynuyor.
- 5- Bana teşekkür et..... ona ettiler.

Lütfen boşlukları “-EcEkken” ile doldurunuz.

- 1- Tam Kenan ters bir şey söyle..... ağzını tuttum.
- 2- Benim tarafımı tut..... onun tarafını tutman beni üzdü.
- 3- Timuçin vazoyu tam düş..... tuttu.
- 4- Tam yataktan kalk..... tansiyonum düştü.
- 5- Tam imza at..... evlenmekten vazgeçti.

Lütfen boşlukları “-mİşken”, “- İrken” veya “- AcAkken” ile doldurunuz.

- 1- Eve git..... yolda eski bir arkadaşımı gördüm.
- 2- Tam evden çık..... yağmur başladı.
- 3- Hazır maaşını al..... bana olan borcunu da ödersin artık.
- 4- Ali bana teşekkür et..... bana küstü.
- 5- Film seyret..... patlamış mısır yemeyi severim.
- 6- Tam otobüse bin..... onu gördüm.
- 7- Hazır gel..... deterjan da alalım.
- 8- Parayı Ali'ye ver..... yanlışlıkla Veli'ye vermişim.
- 9- Hırsız tam bankadan çık..... polisler bankaya girdi.
- 10- Ders çalış..... sokakta oynayamazsın.
- 11- Hazır kalk..... mutfaktan bana da bir su getirir misin?
- 12- Hiç yanlış yap..... onu nasıl işten çıkarırsınız?
- 13- Sinan banyo yap..... düşüp kolunu kırmış.
- 14- Bana sor..... o gidip başkalarına soruyor.
- 15- Tam yatağıma yat..... kapı çaldı.
- 16- Tam zamanı! Hazır çocuklara bakıcı bul..... hemen bir tatile çıkalım.
- 17- Sınavda “A” şıkkını işaret..... yanlışlıkla “B” şıkkını işaretlemişim.
- 18- Bir büyüğün konuş..... dinlemelisin!
- 19- Hazır hamsinin tazesini bul..... alalım, sonra bulamayabiliriz.
- 20- Yemek pişir..... mutfakta kimseyi istemem.

GENEL TEKRAR

Lütfen cümleleri uygun şekilde tamamlayınız.

- 1- Hazır başla..... bitirelim, yarına bırakmayalım.
- 2- Tam sigaramı yak..... odaya babam girdi.
- 3- Hani bir daha çapkınlık yap.....
- 4- Hani bir ay önce sigarayı bırak.....
- 5- Her karne günü ninem bize harçlık ver.....
- 6- Hazır babam camiye git..... rahat rahat bir sigara içelim.
- 7- Eskiden bu köpek insanlara saldır....., ne oldu buna?
- 8- Daha düne kadar “Türkiye AB’ye girmeli” de..... neden fikir değiştirdin?
- 9- Dedem hacdan geldikten sonra uç..... kadar mutluydu.
- 10- Eski bakan mahkemede suçsuz ol..... ispatladı.
- 11- Senin yarın askere git..... öğrendim, doğru mu?
- 12- Yoğun yağın kar binlerce köy yolunun kapan..... neden oldu.
- 13- Sizden derslerinden dolayı oğlunuza baskı yap..... istirahat ediyorum.
- 14- Biliyorum, dün gel..... Özür dilerim.
- 15- Hazır konu açıl..... şu düğün gününü de kararlaştıralım.
- 16- Tam “Seni seviyorum” de..... telefonun şarjı bitti.
- 17- Söyle..... başka bir şey bulamadın mı?
- 18- Benim gör..... sen görsen düşer bayılırdın.
- 19- İstanbul, İstanbul ol..... böyle korku yaşamadı.
- 20- Sev..... sev..... yardım ederim.

YÖS'E HAZIRLIK

1. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde boş bırakılan yere "hiç" sözcüğü getirilemez?

- A) Onu bu kadar endişeli ---- görmemiştik.
- B) Tam bir aydır ---- sigara içmiyor.
- C) Ahmet ---- Antalya'ya gitmiş mi?
- D) O eşine ---- şey almaz.
- E) Beni ---- bir zaman anlamadın.

2. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde boş bırakılan yere "meğer" sözcüğü getirilemez?

- A) ---- beni ne kadar seviyormuş!
- B) ---- arkamdan dedikodumu yapıyormuş.
- C) ---- İstanbul ne kadar büyümüş.
- D) ---- ben gitmesem, o bana gelecekmış.
- E) ---- Ali dün okula gitmiş mi?

3. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde boş bırakılan yere "sakın" sözcüğü getirilemez?

- A) Bensiz ---- sokağa çıkma!
- B) ---- tedbirsizce davranma!
- C) ---- emniyet kemerini bağlamadan araba kullanma!
- D) Pazarlık yapmadan almayın ---- !
- E) ---- bir taksiye atlayıp hemen gel!

4. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde boş bırakılan yere "lütfen" sözcüğü getirilemez?

- A) ---- çimlere basmayınız.
- B) ---- yarın aynı saatte gelirsiniz.
- C) ---- hesabı getirir misiniz?
- D) Sessiz olalım ----.
- E) Burada sigara içmeyin ----.

5. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde boş bırakılan yere "güya" sözcüğü getirilemez?

- A) ---- gelmiş de beni bulamamış.
- B) ---- Japonca'ya gitmiş.
- C) ---- Ali 40 kilometreyi 2 saatte koşar.
- D) ---- partide beni görmemiş.
- E) ---- herkese yardım etmiş.

6. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde boş bırakılan yere "ancak" sözcüğü getirilemez?

- A) Trafik çok yoğundu; ---- üç saatte gelebildik.
- B) Seni severim; ---- dediğini yapamam.
- C) ---- bu kadar borç verebilirim.
- D) Bu projeyi ---- üç ayda bitiremem.
- E) Saat üçe kadar ---- orada olabilirim.

7. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde boş bırakılan yere "henüz" sözcüğü getirilemez?

- A) Geleli bir hafta oldu; ---- onu görmedim.
- B) ---- geldim; hiçbir şeyden haberim yok.
- C) ---- yenisin, yakında her şeyi öğrenirsin.
- D) Bir aydır kurs yapıyorum; ---- iyi Türkçe bilmiyorum.
- E) İki saattir onu bekliyoruz; fakat ---- gelmedi.

8. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde boş bırakılan yere "hatta" sözcüğü getirilemez?

- A) Burada herkesi tanırım; müdürü ---- bile tanırım.
- B) Hiç kimse beni anlamadı; ---- sen bile.
- C) Bütün soruları doğru yaptım; ---- 10. soruyu da doğru yaptım.
- D) Herkesi severim; ---- beni sevmeyeni bile severim.
- E) Herkes seni merak etti; ---- ben bile çok merak ettim.

9. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde boş bırakılan yere "bile" sözcüğü getirilemez?

- A) Sen ---- bana yardım etmedin.
- B) Hastayken, ---- eski eşim beni ziyarete geldi.
- C) Bence sen ---- bu soruyu yapamazsın.
- D) Adam ayağıma bastı, bir özür ---- dilemedi.
- E) Ona o kadar yardım ettim, bir teşekkür ---- etmedi.

10. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde boş bırakılan yere "mutlaka" sözcüğü getirilemez?

- A) Onu bundan sonra ---- görmek istemiyorum.
- B) Yarın ---- seni arayacağım.
- C) ---- bu konulara çalış.
- D) Ankara'ya gittiğinde ---- onu gör.
- E) ---- müdürle görüşmem lazım.

11. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde boş bırakılan yere "asla" sözcüğü getirilemez?

- A) Mustafa ---- yalan söylemez.
- B) Bir daha oraya ---- gitmem.
- C) Okumadan ---- imzalamaz!
- D) O ---- pek düşünmeden karar verir.
- E) Ben ---- iyice tanımadan kişiler hakkında hüküm vermem.

12. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde boş bırakılan yere "inşallah" sözcüğü getirilemez?

- A) ---- yarın yağmur yağmaz.
- B) ---- Oğuz'un ameliyatı iyi geçti.
- C) ---- gönderdiğim paketi almışsındır.
- D) ---- beni yanlış anlamazsın.
- E) Uçak zamanında kalkar ----.

13. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde boş bırakılan yere "madem" sözcüğü getirilemez?

- A) ---- beni dinlemeyecektin, neden anlattırdın?
- B) Gelmeyecektin ----, bana neden "Geleceğim." dedin.
- C) ---- bilmiyordun, sorsaydın.
- D) ---- hastaydın, bir telefon edip söyleseydin.
- E) ---- istemiyorsan, yapma tabii ki.

DOĞRU MU, YANLIŞ MI?

- 1- Üniversiteyi bitirebilseydim, şu anda mühendistim.
- 2- Bakan yaptığı basın toplantısında yapılan değişiklikleri anlattı.
- 3- Dün tam iki saat spor yapıyordum.
- 4- Herkes yarın yapılacak toplantıda senin söyleyeceklerini merak ediyor.
- 5- Hazır anlatmaya başlamışken her şeyi açık açık anlat.
- 6- Ne olursa olsun, amcana karşı o şekilde davranmamalıydın.
- 7- Dedem her fırsatta Kore Savaşı'nda nasıl yaralandığını anlatır.
- 8- Dün akşam saat onda ne yapardın?
- 9- Lütfen herkesin anlayabileceği bir şekilde konuşabilir misin?
- 10- Bana yalan söylemeseydi, onu sevecektim.

İLK AŞK

Çok seviyordum, onu görmeden yapamıyordum. Bir an olsun onu görebilmek için her gün evinin önünden geçiyordum, hem de defalarca. Onu balkonda otururken gördüğümde ise kalp atışlarım hızlanıyor, mutluluktan ayaklarım yere değmiyordu. Hele bir de bana bakıp gülümserse dünyalar benim oluyordu.

Altı ay önce mahallemize gelmişti. İlk görüşte ona aşık olmuştum. Fakat bu altı ay boyunca değil onunla konuşabilmek, yanına bile yaklaşamamıştım. Oysa ne kadar da istiyordum, ona olan duygularımı söyleyebilmeyi, ona açılabilmeyi... Belki yüzlerce defa kafamda provasını da yapmıştım. Söyleyebileceği her şeye cevabım da hazırda. Cesaretimi toplayıp yanına gidecektim ve “Merhaba” deyip tanıştıktan sonra özel bir konu hakkında konuşup konuşamayacağımızı soracaktım. Kendini naza çekerse konunun çok önemli

olduğunu söyleyecektim, kabul edene kadar da dil dökecektim. Kabul ettikten sonra da onu mahalleden kimsenin göremeyeceği bir yere götürüp ona bir gül verdikten sonra aşkıma itiraf edecektim. “Hayır” cevabını da düşünmüştüm, ama bu çok küçük bir ihtimaldi. Zira emindim, o da bana karşı ilgisiz değildi. Bakışları onu ele veriyordu. Yine de bir türlü cesaret edip de yanına gidemiyordum. Onu her dışarıda gördüğümde seviniyor “ Hah, şimdi tam sırası!” deyip konuşmak için ona doğru yürümeye başlıyordum. Ancak her defasında çok fazla heyecanlanıp yarı yoldan geri dönüyordum, ya da yanından geçip gidiyordum. Ayrıca ona karşı hissettiklerimi hiçbir arkadaşım ile paylaşamıyordum da. Çünkü arkadaş grubum çok maçoymuştu. Aramızda romantizm zayıflık olarak kabul edilirdi. Fakat bir gün dayanamayıp bu sırrımı en yakın arkadaşım Ünal’a açıp ona ne yapmam gerektiğini sordum. Ünal’ın söyledikleri beni şok etmişti. Meğer o da Hülya’ya aşıkmuş! O gün Hülya yüzünden en yakın arkadaşım ile yumruk yumruğa kavga etmişim. Ünal’la yaklaşık bir hafta konuşmamıştık. Bir hafta sonra hiçbir şey olmamış gibi yeniden konuşmaya başlamıştık. Zaten daha fazla küs duramazdık, biz kan kardeşiydik. Aslında biraz düşününce ona hak da vermişim. Ne de olsa Hülya mahallenin en güzel kızıydı, hatta deli Mualla’yı saymazsak tek kızıydı.

Bir gün Ünal koşarak yanıma geldi. Hülya’nın Almanya’ya gitmek üzere olduğunu söyledi. Hemen koşarak Hülyaların evinin önüne gittik. Haklıydı Ünal, Hülya’nın babası eşini ve çocuklarını Almanya’ya götürmek için gelmişti. İlk aşkıma tek bir kelime bile konuşmadan, ona olan sevgimi söyleyemeden gidiyordu. İçim acıyordu, içimden isyan etmek geliyordu böyle kadere. Günlerce onu düşünüp ağlamış, doğru düzgün yemek bile yememişim. Ta ki ilkokula başlayıncaya kadar

SORULAR

- 1- Sizce yazar olayları abartmış mı, yedi yaşında bir çocuk aşık olabilir mi, niçin?
- 2- Aşka inanır mısınız, neden?
- 3- Sizin aşık olduğunuz kişiye, en yakın arkadaşınız da aşık olsaydı ne yapardınız?
- 4- Çocukluk aşkınızı hatırlıyor musunuz?
- 5- İlk görüşte aşka inanır mısınız, niçin?
- 6- Sizce aşk bir ömür boyu sürebilir mi, niçin?
- 7- Altıncı soruya yanıtınız “Evet” ise bir ömür boyu aşkı yaşamak için sizce neler yapmalıyız?
- 8- “Kadınlar kulaklarıyla, erkekler gözleriyle aşık olur.” sözü sizce doğru mu, niçin?
- 9- İlk aşkınızı hatırlıyor musunuz?
- 10- Hiç platonik aşk yaşadınız mı?

ÜNİTE 12

DİLEK-ŞART KİPİNİN HİKAYESİ

Ben	Gelseydım	Gelmeseydim	Gelse miydim?
Sen	Gelseydin	Gelmeseydin	Gelse miydin?
O	Gelseydi	Gelmeseydi	Gelse miydi?
Biz	Gelseydik	Gelmeseydik	Gelse miydik?
Siz	Gelseydiniz	Gelmeseydiniz	Gelse miydiniz?
Onlar	Gelseydiler (Gelselerdi)	Gelmeseydiler (Gelmeselerdi)	Gelse miydiler? (Gelseler miydi?)

Lütfen uygun şekilde tamamlayınız.

- 1- Sen daha önce bana yardım et....., ben de sana yardım ederdim.
- 2- Biraz daha geç kal....., gidecektim.
- 3- Evden erken çık....., şimdiye kadar oraya varmıştık.
- 4- Acaba gri pantolonumu mu giy.....?
- 5- Yanlış mı yaptık, buraya hiç gel.....?
- 6- Benim yerimde sen ol....., ne yapardın?
- 7- Ondan özür dile.....?
- 8- Sen gel....., ben sana gelecektim.
- 9- Sev....., sana bu kadar katlanabilir miydim?
- 10- Sen ol....., ona ağzının payını verirdim.
- 11- Onlar özür dile....., ben affederdim.
- 12- Bu kadar önyargılı ol....., beni anlardın.
- 13- Yağmur yağ....., pikniğe gidecektik.
- 14- Seni tanı....., hakkında söylenenlere belki inanırdım.
- 15- Acaba eşime çiçek al.....?

Lütfen dilek-şart kipinin hikayesi ile tamamlayınız.

- 1- Çenem tutul..... da o sözleri söyle.....
- 2- Gözlerim kör ol..... da bunları gör.....
- 3- Öl..... de bunları senden duy.....
- 4- Ellerim kırıl..... da oğluma vur.....
- 5- Dilim tutul..... da o lafı söyle.....
- 6- Ayaklarım kırıl..... da oraya git.....
- 7- Keşke sen de gel....., ne güzel eğlenirdik.
- 8- Keşke seni hiç tanı....., hayatım çok daha güzel olurdu.
- 9- Beni sev..... istediklerimi alırdın.
- 10- Biz ayır..... kavga edeceklerdi.
- 11- Polisler hırsız yakala..... şu anda beş parasızdım.
- 12- Ablam yetiş..... boğuluyordum.
- 13- Siz ol....., ona ağzının payını verirdim. Size dua etsin.
- 14- Sevdiğini bil..... sana da bir tane alırdım.
- 15- Biraz daha çalış..... mutlaka başarırdın.
- 16- Hastalan..... Ayşe de gelecekti.
- 17- Keşke seni yakından tanıyacak kadar zamanım ol.....
- 18- Beni gerçekten sev..... doğum günümü unutmazdın.
- 19- Siz ol..... hırsız çantamı çalacaktı.
- 20- Hava yağmurlu ol..... bugün gezmeye gidecektik.

SINAV

Aşağı yukarı beş altı yıl önceydi. Liseyi yeni bitir..... Üniversiteye girebilmek için her gün ders çalış..... Ayrıca her hafta sonu üniversiteye hazırlık kurslarına git..... Üniversite sınavı üç ay sonra ol..... Annem ve babam, sürekli bana üniversiteyi kazan..... gerek..... söyle..... Ben de onlara mutlaka kazan..... söyle..... Onlar, benim makine mühendisi ol..... iste..... Ben ise avukat olmak iste..... Tabii bu düşüncemi onlara söyle.....

Eğer söyleseydim bana kız..... Sonunda sınav zamanı gel..... Sınava girmeden önce, babam durmadan bana öğütler ver.....

Öğretmen, sınıfta sınav kağıtlarını dağıtırken ben heyecandan zangır zangır titre..... Sorular zor değil..... Sınavın süresi kısa olduğu için soruları, fazla düşünmeden çok çabuk cevapla.....

Sınavdan sonra babam, sınavımın nasıl geç..... sor..... Ben de ona soruların zor ol....., soruların hepsini yap....., bir aksilik çıkmazsa mutlaka başar..... söyle.....

Sınavın sonucu bir ay sonra açıklan..... Sınavın sonucunun gelip gel..... öğrenmek için her gün posta kutusuna bak..... Sınavın sonucu, yanlış hatırlamıyorsam bir ay sonra gel..... Zarfı açıp kağıdı bir solukta oku..... Kazanama..... O an sanki dünya başıma yıkıl..... Uzun bir süre düşünüp kararımı ver..... Anneme, babama herşeyi anlat.....

SORULAR

- 1- Sınav adlı okuma parçasının sonunda genç, anne ve babasına neler söylemiş olabilir?
(Dolaylı anlatımla cevaplayınız)
- 2- Gencin yerinde siz olsaydınız, ne yapardınız?
- 3- Gencin anne babasının yerinde siz olsaydınız ne yapardınız?
- 4- Bugüne kadar hayatınızda çok kritik bir sınava girdiniz mi?
- 5- Ülkenizdeki eğitim sistemi nasıl? (Kaç yaşında eğitime başlanıyor, mecburi eğitim kaç yıl, üniversiteye gitmek için sınav var mı vs.?)
- 6- Ülkenizdeki eğitim sisteminden memnun musunuz, neden?
- 7- Sizce eğitim paralı mı, parasız mı olmalı; neden?

İSTEK KİPİNİN HİKAYESİ⁵

Ben	Geleydim	Gelmeyeydim	Geleydim mi?
Sen	Geleydin	Gelmeyeydin	Geleydin mi?
O	Geleydi	Gelmeyeydi	Geleydi mi?
Biz	Geleydik	Gelmeyeydik	Geleydik mi?
Siz	Geleydiniz	Gelmeyeydiniz	Geleydiniz mi?
Onlar	Geleydiler	Gelmeyeydiler	Geleydiler mi?

Lütfen cümleleri uygun şekilde tamamlayınız.

- 1- Oku....., böyle işsiz kalmazdım.
- 2- Senin evlendiğini gör....., gözüm açık gitmezdim.
- 3- İşte....., en güzelini yapardı.
- 4- Elim kırıl..... da ona vur.....
- 5- Keşke sen de bizimle gel.....
- 6- Adam başka ne yap.....?
- 7- Bil....., mutlaka gelirdim.
- 8- Ahmet burada ol..... bizi eğlendirirdi.
- 9- Çenem tutul..... da o sözleri söyle.....
- 10- Köyümde kal....., çok daha mutlu olurum.

⁵ Dilek-şart kipinin hikayesiyle benzer kullanıma sahiptir. Fakat kullanımı yaygın değildir. Buna karşılık Anadolu ağızlarında yaygın bir kullanıma sahiptir.

GENEL TEKRAR

Lütfen cümleleri uygun şekilde tamamlayınız.

- 1- Biraz koş..... otobüsü kaçırmazdık.
- 2- Böyle bir durumda sen ol..... ne yapardın?
- 3- Ben liseye başladığım yıl Turgut üniversiteyi yeni bitir.....
- 4- Yanlış yaptın. Çocuğun yanında sigara iç.....
- 5- Benim iyiliğimi düşün..... böyle davranmazdın.
- 6- Dün akşam saat dokuzda ne yap.....?
- 7- Oğlum yaşasaydı, şu anda 25 yaşında ol.....
- 8- Hazır seni gör..... bir şey sorabilir miyim?
- 9- Benim yerimde sen olsaydın ne yap.....?
- 10- Onun neyi sev....., neyi sev..... bilmiyorum.
- 11- Ben çocukken mahallece pikniğe git.....
- 12- Daha erken gel..... tedaviniz daha kısa sürerdi.
- 13- Emniyet müdürü suçluların en kısa sürede yakalan..... belirtti.
- 14- Doların düşmesi, bizim ihracat yap..... zorlaştırdı.
- 15- Senin sürekli karamsar konuş..... bıktım.
- 16- Ben geldiğimde maalesef maç bit.....
- 17- Bu yıl yap..... çalışmalar için size teşekkür ederiz.
- 18- İş bitir..... zaman gelip bana rapor ver.
- 19- İşler çok kötü. Sabahtan beri gel..... git..... yok.
- 20- Futbol oynamak iste..... Emine hanıma adını yazdırırsın.

GENEL TEKRAR

Lütfen cümleleri uygun eklerle tamamlayınız.

- 1- Keşke daha önce Dilmer'e gel.....
- 2- Operaya gideceğimizi bil..... üzerime daha uygun bir şeyler giy.....
- 3- Yarım saattir ağzını bıçak aç....., şimdi ise susturamıyoruz.
- 4- Bu sabah az kalsın Taksim otobüsü diye Şişli otobüsüne bin.....
- 5- Dün banyo yap....., sular kesildi.
- 6- Bu hafta sonu maça git.....; fakat bilet bulamadım.
- 7- Eskiden dondurmayı çok sev.....
- 8- Yanlış hatırlamıyorsam, bu filmi daha önce seyret.....
- 9- Çok geç kaldınız, üç ay önce gel.....
- 10- Üç ay önce gel....., fakat fırsat bulup gelemedim.
- 11- Senin kadar iyi Türkçe konuşsaydım, kursa git.....
- 12- Kursu gelmeden önce de iyi konuş....., fakat gramer bil.....
- 13- Almanya'da ne iş yap.....?
- 14- Küçükken de piyano çal.....?
- 15- Gençken çok iyi futbol oyna.....
- 16- Eşiniz sizi terk etmek isteseydi ne yapardınız?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

YÖS'E HAZIRLIK

1- Aşağıdaki cümlelerin hangisinde “gerçekten” sözcüğü diğerlerinden farklı bir anlamda kullanılmıştır?

- A) Gerçekten böyle mi söyledi?
- B) Ne olduğunu gerçekten öğrenmek istiyor musun?
- C) Gerçekten beni hatırlayamadın mı?
- D) O, şartlar ne olursa olsun, gerçekten ayrılmazdı.

2- Aşağıdaki cümlelerin hangisinde “ancak” sözcüğü diğerlerinden farklı bir anlamda kullanılmıştır?

- A) Bu işi ancak iki haftada bitirebilirim.
- B) Bunu ancak sana emanet edebilirim.
- C) Ancak bir şartla sana izin veririm.
- D) Bu konuda ancak sana güvenirim.

3- Aşağıdaki cümlelerin hangisinde “akıl” sözcüğü diğerlerinden farklı bir anlamda kullanılmıştır?

- A) Bursa’da yediğim döner hala aklımda.
- B) Şimdiki aklım olsaydı, hiç senle evlenir miydim?
- C) Az önce aklımdaydı, şimdi ise hatırlamıyorum.
- D) Aklıma gelirse sana söylerim.

4- Aşağıdaki cümlelerin hangisinde “ara” sözcüğü diğerlerinden farklı bir anlamda kullanılmıştır?

- A) Bu arada o da boş durmamış.
- B) Bizim aramızı kimse bozamaz.
- C) Son günlerde Ayşe’yle Fatih’in arası çok iyi.
- D) Gördüğüm kadarıyla aralarından su sızıyor.

5- Aşağıdaki cümlelerin hangisinde “beklemek” sözcüğü diğerlerinden farklı bir anlamda kullanılmıştır?

- A) Tam üç saattir seni bekliyoruz.
- B) Bugünü tam 10 yıldır bekliyordum.
- C) Ben daha fazla bekleyemeyeceğim.
- D) Senin yarın geleceğini bekliyorduk.

6- Aşağıdaki cümlelerin hangisinde “düşmek” sözcüğü diğerlerinden farklı bir anlamda kullanılmıştır?

- A) Kârdan benim payıma ne kadar düştü?
- B) Dün altın fiyatları epey düşmüş.
- C) Bu görev sana düşüyor.
- D) Mirastan sana küçük bir pay düştü.

7- Aşağıdaki cümlelerin hangisinde “bozulmak” sözcüğü diğerlerinden farklı bir anlamda kullanılmıştır?

- A) Ali, Ayşe’nin sözlerine çok bozulmuş.
- B) Bizim emektar televizyon gene bozulmuş.
- C) Sık sık elektrik kesildiği için buzdolabı bozulmuş.
- D) Telefonum bozulmuştu, o yüzden arayamadım.

8- Aşağıdaki cümlelerin hangisinde “iyi” sözcüğü diğerlerinden farklı bir görevde kullanılmıştır?

- A) Gördüğüm kadarıyla iyi bir insan.
- B) Ali geldi geleli iyi işler yapıyor.
- C) Tarık her zaman işini iyi yapmıştır.
- D) Teşekkür ederim, iyi bir iş çıkarmışsınız.

9- Aşağıdaki cümlelerin hangisinde “güzel” sözcüğü diğerlerinden farklı bir görevde kullanılmıştır?

- A) Güzel güzel oynayın, yaramazlık yapmayın.
- B) Onun her konuda çok güzel fikirleri var.
- C) Bravo! Çok güzel konuştun.
- D) Mustafa çok güzel araba kullanıyor.

10- Aşağıdaki cümlelerin hangisinde virgül kaldırılırsa cümlelerin anlamı değişir?

- A) Ahmet, benden pek hoşlanmıyordu.
- B) Öğretmen, dersi anlatıp yerine oturdu.
- C) Feride, kocasına güvenmediği için onu çok kıskanıyordu.
- D) Küçük, arabanın içinde uslu uslu babasını bekliyordu.

DELİ DUMRUL

Bir varmış, bir yokmuş. Bir zamanlar Orta Asya’da bir Türk ülkesinde Dumrul adında hiçbir şeyden korkmayan bir adam varmış. Dumrul çok çılgınca bazı şeyler yapmış. Bu yüzden orada yaşayan insanlar ona deli lakabını uygun görmüş ve ona “Deli Dumrul” demişler. Dumrul lakabından hiç rahatsız değilmiş. Bilakis oldukça da memnunmuş.

Dumrul bir gün köyünün yakınından geçen küçük derenin üzerine bir köprü yapmaya karar vermiş. Köprüden geçen insanlardan para alarak zengin olmayı düşünmüş. Fakat köylüler için köprü lazım değilmiş. Zira dere çok küçük ve sığmış. Buna rağmen Dumrul köprüyü yapmış ve beklemeye başlamış. Doğal olarak hiç kimse köprüden geçmemiş. Dumrul bu duruma fena halde kızmış ve dereden geçmek isteyen kişileri köprüsünden geçmeye zorlamış. İnsanlar mecburen para verip onun köprüsünden geçmeye başlamışlar. Herkes bu durumdan son derece rahatsızmış. Fakat Dumrul, onlara “Bu parayı hem köprü için, hem de sizi korumak için alıyorum. Bu benim en doğal hakkım.” demiş.

Bir gün köyde 16 yaşlarında bir genç hastalamp ölmüş. Bu haberi duyan Dumrul cenaze evine gidip oradakilere “Kim bu yiğit genci öldürdü?” diye sormuş. Herkes “Kim olabilir, Azrail tabii ki!” diye cevap vermiş. Dumrul, Azrail’e çok kızmış ve ona meydan okumuş. “Neredeysen, çık karşıma da erkekçe, mertçe dövüşelim!” diye bağırmış. Orada bulunan herkes Dumrul’un bu yeni deliliği karşısında hayretler içerisinde kalmış ve çok da korkmuş. Bu Deli Dumrul yüzünden başımıza bir bela gelecek diye düşünmüşler. Çok geçmeden Azrail, insan silüetine girip Dumrul’un karşısına çıkmış. Dumrul, Azrail’i tanımamış ve ona “Sen de kimsin? Seni daha önce buralarda hiç görmedim.” demiş. Azrail kendisini tanıttıktan sonra, Dumrul hemen onunla dövüşmek istemiş. Fakat Azrail onu çok çabuk yenmiş. Dumrul’un korkudan eli ayağı titremeye başlamış. Azrail’e “Ne olur beni bağışla, bir daha böyle delilikler yapmayacağım.” diye yalvarmaya başlamış. Dumrul’u çok seven karısı da Azrail’e “Eğer onun canını alırsan, benim canımı da al. Ben Dumrulsuz yaşayamam.” demiş. Onların bu davranışı karşısında Allah, Azrail’e Dumrul’un canını almamasını söylemiş. Allah birbirini delice seven bu iki gence tam 100 yıl ömür vermiş. Dumrul ve karısı, çocuklarıyla ve torunlarıyla köylerinde mutlu bir hayat yaşamışlar.

SORULAR

- 1- Köyde yaşayan insanlar Dumrul'a niçin “Deli” demişler?
- 2- Dumrul neden bir köprü yapmak istemiş?
- 3- Köylüler neden Dumrul'un köprüsünden geçmemişler?
- 4- Dumrul, köylüleri köprüden geçirmeyi nasıl başarmış?
- 5- Dumrul, köylülerden niçin para alıyormuş?
- 6- Köylüler Dumrul, Azrail'e meydan okuduktan sonra niçin korkmuşlar?
- 7- Azrail, Dumrul'un canını neden almamış?
- 8- Dumrul'un köprü projesi hakkında siz ne düşünüyorsunuz?

Doğru mu, yanlış mı?

- 9- Köprü olmadan önce dereden karşıya geçmek köylüler için bir problemmiş. ()
- 10- Dumrul, Azrail'le dövüşmek için her yerde onu aramış. ()
- 11- Azrail bir insan şekline girip Dumrul'un karşısına çıkmış. ()
- 12- Allah, onların birbirine olan sevgisinden dolayı onlara uzun bir ömür vermiş. ()

ÜNİTE 13

DİLEK-ŞART KİPİ

Ben	Gelsem	Gelmesem	Gelsem mi?
Sen	Gelsen	Gelmesen	Gelsen mi?
O	Gelse	Gelmese	Gelse mi?
Biz	Gelsek	Gelmesek	Gelsek mi?
Siz	Gelseniz	Gelmeseniz	Gelseniz mi?
Onlar	Gelseler	Gelmeseler	Gelseler mi?

Lütfen boşlukları “-SE” eki ile doldurunuz.

- 1- Ben başbakan ol..... ekonomiyi üç ayda düzeltirim.
- 2- Benim yerimde sen ol..... ne yaparsın?
- 3- Benden özür dile..... bile artık onu affetmem.
- 4- Siz rica et..... belki o zaman yapar.
- 5- Uçaktan kork..... bütün dünyayı gezerim.
- 6- Ben antrenör ol..... Fenerbahçe’yi açık ara şampiyon yaparım.
- 7- İstanbul Belediye Başkanı ol..... ilk önce ne yaparsın?
- 8- On milyon liran ol..... ne yaparsın?
- 9- Yabancı bir ülkede parasız kal..... ne yaparsın?
- 10- En iyi arkadaşların doğum gününü unut..... ne yaparsın?
- 11- Eşin sana gelen bir mektubu açıp oku..... ne yaparsın?
- 12- Ben senin yerinde ol..... o partiye gitmem.
- 13- Garson şişirilmiş hesap getir..... ne yaparsın?
- 14- Eşin sana büyü yap..... ne yaparsın?
- 15- Ben, ona bağır..... bile o, bana güvenmez.

Lütfen boşlukları “-sE” eki veya geniş zamanın şartı ile doldurunuz.

- 1- Ben, senin yerinde olsa..... o adamı bırakırım.
- 2- Bu kapıdan çık..... bir daha geri dönemezsin.
- 3- Sen, benim yerimde ol..... ne yaparsın?
- 4- Nerede olduğunu bil..... söylerim.
- 5- Bana sor..... “Yanlış yapıyorsun” derim.
- 6- Böyle sigara içmeye devam et..... fazla yaşamazsın.
- 7- Benim param ol..... fakirleri yardım ederim. Senin gibi cimrilik yapmam.
- 8- Sen bir kişiyi çok sev..... ve onunla evlenmek iste....., fakat ailen sevdiğin kişiyi kabul et..... ne yaparsın?
- 9- Bozul..... getirin, yenisini verimiz.
- 10- Ürünümüzden memnun kal..... 15 gün içerisinde paranızı iade ediyoruz.
- 11- Ben avukat ol..... bu işi birçok avukattan daha iyi yaparım.
- 12- Birazcık aileni düşün..... böyle davranmazsın.
- 13- Onun peşinden koşmaya devam et..... onu tamamıyla kaybedersin.
- 14- Tarihte yolculuk yapma şansın ol..... hangi zamana gitmek istersin.
- 15- Korkuyorum; kork..... her şeyi anlatırım.
- 16- Bilmiyorum; bil..... sana niye söylemeyeyim.
- 17- Ancak ödevini yap..... TV seyredebilirsin.
- 18- Herkes, Türkiye AB’ye gir..... her şeyin çok daha güzel olacağını düşünüyor.
- 19- Kızıyorum işte! Biraz sakın ol..... her şey daha güzel olacak.
- 20- Bizimki hiç ders çalışmıyor, biraz çalış..... sınıf birincisi olur.

Lütfen boşlukları “-sE” ile doldurunuz.

- 1- Sen affet..... bile, ben onu affetmem.
- 2- Bu saatten sonra gel..... bile, onu burada çalıştırmam.
- 3- Ben izin ver..... bile, müdür izin vermez.
- 4- Sen kabul et..... bile, o kabul etmez.
- 5- O kadar param ol..... bile bir arabaya o kadar para vermem.
- 6- Hacca git..... bile onun sözüne güvenmem.
- 7- Aç kal..... bile kimseden bir tabak çorba istemez.
- 8- Müthiş ketumdur, kes..... ağzından laf alamazsın.
- 9- Acayip kibirlidir, öl..... kimseden özür dilemez.
- 10- Mezardan babam çık..... beni kararımdan döndüremez.
- 11- Büyük şehirde sokakta öl..... kimse dönüp sana bakmaz!
- 12- Nihayetinde kadın, döv..... olmaz, söv..... olmaz.
- 13- Nihayetinde çocuk, kız..... kızılmaz.
- 14- Nihayetinde evladındır; at..... atılmaz, sat..... satılmaz.
- 15- O “Gel” de..... de gitmem artık.
- 16- Sinirden deliye dön..... bile asla kimseye vurmaz.
- 17- Nerede kaldı bu adam? Gel..... de git..... artık.
- 18- Aylin! Biraz sus..... da kafamızı dinle.....
- 19- Bütün paramı bu uğurda kaybet..... de bu projeyi hayata geçireceğim.
- 20- Sen git..... bile ben onun düzenlediği bir partiye gitmem.

Lütfen boşlukları “-sE” eki ile doldurunuz.

A)

- 1- Bu halı antika değil, et..... et..... 200 lira eder.
- 2- Bunu bil..... bil..... Emel bilir.
- 3- Bunu söyle..... söyle..... dedikoducu Pelin söylemiştir.
- 4- Ye..... ye..... en fazla 10 lahmacun yerim, daha fazla yiyemem.
- 5- Bizim oğlan okumayı sevmiyor. Oku..... Oku..... en çok liseye kadar okur.
- 6- Her şeye rağmen babandır! Kız..... kız..... en fazla üç gün kızar. Sonra affeder.
- 7- Ondan para çıkmaz. Ver..... ver..... en fazla 10 lira verir.
- 8- Kal..... kal..... en fazla bir hafta orada kalırım, daha fazla kalamam.
- 9- Sınavım pek iyi geçmedi, al..... al..... en fazla 55 puan alırım.
- 10- Maalesef çok az bir ömrü kaldı. Yaşa..... yaşa..... en çok altı ay yaşar.

B)

- 1- Bir bil..... sen yokken neler oldu?
- 2- Bir görebil..... etrafında neler oluyor!
- 3- Bir anla..... seni ne kadar önemsendiğimi...
- 4- Ah! Bir bil..... nerede olduklarını...
- 5- Bir tutturabil..... şu sayısal lotoyu; neler alırdım, neler!

C) -sEnE ile doldurunuz.

- 1- Otur..... niye ayakta duruyorsun?
- 2- Şuna bir bak..... güzel olmuş mu?
- 3- Çekil..... önümden kardeşim!
- 4- Önüne bak..... kardeşim, kör müsün?
- 5- Ye..... Ahmet, niye yemiyorsun?

Lütfen boşlukları “-sE” veya “-sEydi” ile doldurunuz.

- 1- Halamın bıyıkları ol..... amcam olurdu.
- 2- Issız bir adaya düş..... yanına ne alırdın?
- 3- Annen, sana “Sen bizim öz çocuğumuz değilsin, seni Çingenelerden aldık” de.....
ne yaparsın?
- 4- Gazeteci ol..... savaş olan bir ülkeye gider miydin?
- 5- Eşin sigara almaya diye evden çık..... ve bir daha eve dön..... ne yaparsın?
- 6- Hayata yeniden gel..... ne olmak isterdin?
- 7- Bir yabancı dilim ol..... şu anda kazandığının iki katını kazanırdım.
- 8- Ben senin yerinde ol..... o işyerinde çalışmam.
- 9- Beş dakika daha gel..... gidecektim.
- 10- Sana güven..... seni sağ kolum yapar mıydım?
- 11- Bu durumda sen ol..... ne yaparsın?
- 12- Tekrar seni eski işyerinden çağır..... gider misin?
- 13- Bir başkası, sana aynı şeyi yap..... hoşuna gider mi?
- 14- Özür dilerim, senin kızacağınızı bil..... yapmazdım.
- 15- Dilini tutmayı bil..... bunlar başına gelmezdi.
- 16- Yabancı bir erkek eşine iltifat et..... sen kızmaz mısın?
- 17- Biri senden aldığı borcu bir sene geç öde..... sen kızmaz mısın?
- 18- Gelmeyeceğini düşündüm. Çağır..... gelir miydin?
- 19- O, beni sev..... bu zor günümde yanımda olurdu.
- 20- İşte..... yaparsın, ama istemiyorsun.

GENEL TEKRAR

Lütfen uygun şekilde tamamlayınız.

- 1- Ye....., niye yemiyorsun?
- 2- Öl..... de bu günleri gör.....
- 3- Hatırladığım kadarıyla Emre geçen pazar günü gel.....
- 4- Onun, senin hakkında kötü konuş..... hiç duymadım.
- 5- Lütfen herkesin duy..... şekilde konuşur musunuz?
- 6- Senin aldıklarını al..... kadar zengin değilim.
- 7- Babam kumar oyna..... bilseydi, beni evlatlıktan reddet.....
- 8- Ben geldiğimde herkes sohbet et.....
- 9- Onun, bankadan kredi al..... yardım ettim.
- 10- Zamanında fren yap..... köpeğe çarpacaktım.
- 11- Elim kırıl..... da o kontrata imza at.....
- 12- Bu araba et..... et..... 9000 lira eder, daha fazla etmez.
- 13- Onun yerinde sen ol..... sen de aynısını yap.....
- 14- Hazır Konya'ya kadar gel..... birer etli ekmek yiyelim.
- 15- Gözlerimle görmeseydim, asla inan.....
- 16- Az kalsın unut....., yarınki partiye seni de bekliyoruz.
- 17- Hepsi birbirinden güzel hangisini al..... acaba?
- 18- Kredi alırken ona kefil ol..... bin pişman oldum.
- 19- Ben Dilmer'e geldiğimde sınav çoktan bit.....
- 20- Keşke babam yaşa..... da bu günleri gör.....

MIQUEL CERVANTES SAAVEDRA

CERVANTES'İN TÜRKLERİ VE YÜCE SULTAN⁶

Avrupa tiyatrosu, opera ve balesinde 16. yüzyıldan 19. yüzyıla kadar Türkler üzerine yüzlerce eser yazıldı, bunların çoğu sahneye de konuldu. Altın Çağ İspanyol yazarlarından Cervantes (1547-1616), tam adıyla Miquel Cervantes Saavedra da Türkler üstüne oyunlar yazmıştır. Daha çok ölümsüz eseri 'Don Kişot' ile özdeşleşen Cervantes'in öteki roman ve öyküleri pek az bilinir. Oyun yazarlığını ise kimse bilmez. Türkiye ve Türkler üzerine eser veren öteki yazarlar okudukları ve duydukları bilgilerle eserlerini kurarken, Cervantes, Türk ve Müslüman dünyasıyla ilgili doğrudan, kişisel deneyimlerini aktarır. Cervantes edebiyata ve tiyatroya olan yakınlığına karşın 1564-70 yıllarında asker olmayı seçip İtalya'ya gider. Daha sonra birçok defa Türklere karşı savaşlara katılır ve bazı yerlerinden yaralanır. 1575'te ordudan ayrılıp kardeşleriyle bindiği El Sol adlı gemi, Türklerin saldırısına uğrayınca esir düşen Cervantes, Cezayir'e getirilir. Kurtulmak için gereken fidye parasının gelmesini beş yıl bekler. Başka tutsaklarla birlikte İstanbul'a gönderilecekken İspanya'dan beklenen fidye parası gelir. Böylece, özgürlüğüne kavuşur ve vatanına döner. Eğer fidye parası gecikseydi, Cervantes İstanbul'da olacaktı. Böylece, hem Cervantes görmeden çok iyi bildiği İstanbul'la ilgili eserler yazacak, hem de onun gibi bir dev yazarın İstanbul'da bulunuşu bizim için büyük bir kazanç olacaktı. Cervantes'in 'Yüce Sultan' adlı eseri 1995'te İspanyol edebiyatı profesörü Yıldız Canpolat tarafından Türkçe'ye çevrilip yayımlanmıştır. Oyunda birbiriyle kesişen üç hikâye vardır. Bunlardan en önemlisi oyunun baş kahramanları Sultan III. Murad ile Yüce Sultan Oviedolu Catalina arasındaki aşktır. Cervantes, 1575'te Cezayir'de esir düştüğünde III. Murad bir yıldır tahtta idi. Esirliği boyunca efendisinden Sultan Murad'ı çok dinlemişti. Eserde Murad, Murates diye geçmektedir. Oviedolu Catalina ise İspanya'dan Avusturyalı bir kadındır. On yaşında esire olarak İstanbul'a getirilmiştir. Sultan Murad onu görür görmez âşık olur. Evlenmek istese de Catalina, Müslüman olmak istemediği için Murad'ı reddeder. Fakat, Sultan Catalina'ya öyle âşıktır ki, sonunda kızın isteğine boyun eğer. Catalina, baş kadın sultan olur. Bu arada Catalina kendisi gibi tutsak olan babasına da kavuşur. İkinci hikâye ise Lamberto ile Clara'nın hikâyesidir. Lamberto, Clara'yı sever, evlenemediği için kızı kaçıtır. Ancak, ikisi Türklerle karşılaşır. Lamberto kaçır, kız ise İstanbul'a tutsak olarak götürülür. Lamberto ise Clara'nın Zaide adıyla İstanbul'da olduğunu öğrenince, o da kadın kılığına girip Zelinda adıyla saraya girer. Ancak, işler umdukları gibi gitmez. Çünkü, Clara gebe kalmıştır. Lamberto'nun erkek olduğu anlaşılır, araya Catalina'nın girmesiyle kurtulup evlenirler. Lamberto'ya Rodos'ta paşalık verilir. Üçüncü hikâyede ise tutsak Madrigal, Müslüman bir kızı sever, ikisi yakalanınca Kadı Madrigal'e ölüm cezası verir. Ancak Madrigal yaptığı şaklabanlıklarla cezadan kurtulur, casus Andrea'nın yardımıyla İspanya'ya döner...

⁶ AND, Metin : "SKYLIFE Dergisi", Ağustos 2002.

SORULAR

Lütfen cevap veriniz.

- 1- Cervantes'in, Türkiye ve Türkler hakkında eser veren diğer yazarlardan farkı neydi?
- 2- Yazara göre Cervantes İstanbul'a gelseydi neler yapacaktı?
- 3- Catalina, III. Murad'ın evlenme teklifini neden reddeder?
- 4- Lamberto neden kadın kılığına girip İstanbul'a gelir?
- 5- Erkek olduğu anlaşılan Lamberto nasıl kurtulur?

Doğru mu, yanlış mı?

- 6- Cervantes'in roman yazarlığı gibi oyun yazarlığını da kimse bilmez. ()
- 7- Cervantes Türklere karşı katıldığı bir savaş sırasında esir düşer. ()
- 8- Cervantes beş yıl boyunca Cezayir'deki bir zindanda fidye parasını bekler.()
- 9- Yüce Sultan oyunu, III. Murad ile Catalina arasındaki aşk hakkındadır. ()
- 10- Yüce Sultan oyununda birbirinden bağımsız üç hikaye vardır. ()

YÖS'E HAZIRLIK

- I. Turgay arada sırada içki içer.
- II. Törende öğrenciler sıra sıra geçtiler.
- III. Zaman zaman dükkana uğradı.
- IV. Çoğu zaman benden para alırdı.

1. Yukarıdaki cümlelerin hangilerindeki altı çizili sözler anlamca birbirine yakındır?

- A) I. ve II. B) I. ve III. C) I. ve IV.
D) II. ve III. E) III. ve IV.

- I. Kimi zaman beni görmeden geçiyor.
- II. Zaman zaman onu ziyaret ederim.
- III. Zamanlı zamansız beni görmeye gelir.
- IV. Her zaman beni rahatsız etmeden bıktım.

2. Yukarıdaki cümlelerin hangilerindeki altı çizili sözler anlamca birbirine yakındır?

- A) I. ve II. B) I. ve III. C) I. ve IV.
D) II. ve III. E) III. ve IV.

- I. Arkadaşlarımın hepsi düşünümeye geldi.
- II. Akrabalarımın çoğu Rize'de oturuyor.
- III. Bazı insanlar çok gamsız oluyor.
- IV. Bütün işçiler greve çıktı.

3. Yukarıdaki cümlelerin hangilerindeki altı çizili sözler anlamca birbirine yakındır?

- A) I. ve II. B) I. ve III. C) I. ve IV.
D) II. ve III. E) III. ve IV.

- I. İşittiğim kadarıyla Mehmet terfi etmiş.
- II. Anladığım kadarıyla Bu iş oldukça zor.
- III. Duyduğum kadarıyla o bekarmış.
- IV. Bildiğim kadarıyla Türkiye'de 47 parti var.

4. Yukarıdaki cümlelerin hangilerindeki altı çizili sözler anlamca birbirine yakındır?

- A) I. ve II. B) I. ve III. C) I. ve IV.
D) II. ve III. E) III. ve IV.

- I. O çok eli sıkı biridir.
- II. Benim için çok can sıkıcı bir durum.
- III. O çok eli açık bir bayandır.
- IV. Bizim patron çok cömert bir insandır.

5. Yukarıdaki cümlelerin hangilerindeki altı çizili sözler anlamca birbirine yakındır?

- A) I. ve II. B) I. ve III. C) I. ve IV.
D) II. ve III. E) III. ve IV.

- I. Çocuklar hoplaya zıplaya okula gittiler.
- II. Üyeler sevinerek öneriyi kabul etti.
- III. Mustafa kolay kolay her şeye "Evet" demez.
- IV. İstemeye istemeye dediğini yaptım.

6. Yukarıdaki cümlelerin hangilerindeki altı çizili sözler anlamca birbirine yakındır?

- A) I. ve II. B) I. ve III. C) I. ve IV.
D) II. ve III. E) III. ve IV.

- I. Kah "Başım ağrıyor" diyor, kah "Midem ağrıyor" diyor.
- II. Gerek o gerekse ben bu işe sıcak bakıyoruz.
- III. Hem senin dediğini, hem de onun dediğini yapamam.
- IV. Ya benim dediğim olur, ya da hiç olmaz.

7. Yukarıdaki cümlelerin hangilerindeki altı çizili sözler anlamca birbirine yakındır?

- A) I. ve II. B) I. ve III. C) I. ve IV.
D) II. ve IV. E) III. ve IV.

- I. Geçmişte insanlar dilediği ülkeye gidebiliyordu.
- II. Gün geçtikçe ozon tabakasındaki delik büyüyor.
- III. Konuştukça daha çok batıyorsun, sus bari.
- IV. Gün be gün ekonomi iyiyi gidiyor.

8. Yukarıdaki cümlelerin hangilerindeki altı çizili sözler anlamca birbirine yakındır?

- A) I. ve II. B) I. ve III. C) I. ve IV.
D) II. ve III. E) III. ve IV.

- I. Kusursuz dost arayan, dostsuz kalır.
- II. Hiç kimse mükemmel değildir.
- III. Süphesiz ki ben de senden aynı şeyi beklerim.
- IV. Dün Ankara'da iki süpheli yakalanmış.

9. Yukarıdaki cümlelerin hangilerindeki altı çizili sözler anlamca birbirine yakındır?

- A) I. ve II. B) I. ve III. C) I. ve IV.
D) II. ve III. E) III. ve IV.

- I. Geçenlerde Taksim'de Ahmet'i gördüm.
- II. Geçmişte birçok yanlışım oldu.
- III. Geçen hafta güzel bir partiye gittim.
- IV. Geçen gün kendime güzel bir gömlek aldım.

10. Yukarıdaki cümlelerin hangilerindeki altı çizili sözler anlamca birbirine yakındır?

- A) I. ve II. B) I. ve III. C) I. ve IV.
D) II. ve III. E) III. ve IV.

ÜNİTE 14

ŞİMDİKİ ZAMANIN ŞARTI

Ben	Geliyorsam	Ben	Gelmiyorsam
Sen	Geliyorsan	Sen	Gelmiyorsan
O	Geliyorsa	O	Gelmiyorsa
Biz	Geliyorsak	Biz	Gelmiyorsak
Siz	Geliyorsanız	Siz	Gelmiyorsanız
Onlar	Geliyorsalar	Onlar	Gelmiyorsalar
	(Geliyorlarsa)		(Gelmiyorlarsa)

Lütfen boşlukları şimdiki zamanın şartı ile örnekteki gibi doldurunuz.

- 1- Ne iste....., söyle, alacağım.
- 2- Eğer kız....., söyle, bir daha sana şaka yapmam.
- 3- Bil....., niçin “Biliyorum.” diyorsun?
- 4- Anla....., sizin için daha yavaş konuşabilirim.
- 5- Eğer tarihi romanları sev....., bu kitabı kesin beğenirsin.
- 6- Eğer hala onu düşün....., mutlaka onu araman lazım.
- 7- Bil....., gidip bir bilenden öğren!
- 8- Duy....., daha yüksek sesle konuşabilirim.
- 9- Adamı sev....., niçin konuşuyorsun?
- 10- Ye....., bana ver; ben yerim.
- 11- Allah’tan utan....., kuldan utan!
- 12- Eğer benden bir şey gizle....., seninle konuşmam.
- 13- Başın ağrı....., bir aspirin al.
- 14- Ona güven....., niçin hala yanında çalıştırıyorsun?
- 15- Üşü....., söyle, pencereyi kapatayım.

Lütfen boşlukları şimdiki veya geniş zamanın şartı ile doldurunuz

- 1- Benim hakkımda böyle düşün..... sana ne diyebilirim?
- 2- İnsanlar birbirleri hakkında iyi düşün..... ancak o zaman daha mutlu olabilirler.
- 3- Sana yardım etmemizi iste..... gördüklerini anlatmalısın.
- 4- Bir gün onu görmek iste..... o zaman çok geç olabilir.
- 5- Sana “Ufaklık” demesine kız....., niçin ona söylemiyorsun?
- 6- Eğer biri sana kız..... benim izin verdiğimi söylersin.
- 7- Bil....., “Bilmiyorum” de; niye beni oyalıyorsun?
- 8- Eğer bu soracağım soruyu da bil..... ayıp sana.
- 9- Telefon iyi çekmiyor; seni duyamıyorum. Eğer sen beni duy....., hemen dükkana gel.
- 10- İleride benim hakkımda kötü bir şey duy..... gel, bana sor.
- 11- Üşü....., kaloriferi biraz daha açayım.
- 12- Gece biraz soğuk olabilir. Üşü..... kaloriferi biraz daha açarsın.
- 13- Hala aynı evde otur..... onu bulabilirsin, yoksa işin zor.
- 14- İleride işime yakın bir yerde otur..... arabamı satacağım.
- 15- Gözlerin ağrı..... niçin hala doktora gitmiyorsun?
- 16- Dişin tekrar ağrı..... bana söyle, tanıdığım çok iyi bir doktor var.
- 17- Eğer çocukları sev..... seninle anlaşıyoruz.
- 18- Eğer çocuklarım seni sev..... ancak o zaman seninle evlenebilirim.
- 19- Dar yerlerden kork..... mağaraya hiç girme.
- 20- Eğer ondan kork....., o da senin üzerine daha çok gelir.

GENEL TEKRAR

Lütfen uygun şekilde tamamlayınız.

- 1- Canın ne iste..... söyle, gidip alayım.
- 2- Şayet bu parayı az bul..... biraz daha artırabiliriz.
- 3- Kendini düşün..... çocuklarını düşün bari.
- 4- Ahmet nerede kaldı? Gel..... de git..... artık.
- 5- Sus..... kardeşim! Filmi duyamıyoruz.
- 6- O hisse senetlerini alsaydım, paramı iki katına çıkar.....
- 7- Hatırladığım kadarıyla geçen seneki parti çok sönük geç.....
- 8- Eğer sen söyle....., aynı şeyleri ben söyleyecektim.
- 9- Dün “İstiyorum” de....., şimdi ise “İstemiyorum” diyorsun.
- 10- Senin ne yapmak iste..... hiç kimse anlamadı.
- 11-Müdür, bizden bayramda da çalış..... rica etti.
- 12- Kapının kilitli ol..... ol..... kontrol ettin mi?
- 13- Senin sözüne uy..... kadar aklımı yitirmedim.
- 14- Olayı herkesin anla..... şekilde anlatabilir misin?
- 15- Hasta olduğunu bilseydim, elbette ki ziyaretine gel.....
- 16- Mahkemede suçsuz ol..... ispatlayacağım.
- 17- Özür dilerim, dün senin gel..... unuttum.
- 18- Keşke üniversiteyi bırak....., keşke devam et.....
- 19- Hata ettim, sana bu kadar güven.....
- 20- İste..... iki ayda İngilizce öğrenirim.

GÜNEŞ İMPARATORLUĞUNUN ÇOCUKLARI HİTİTLER⁷

Hitit Geyiği

Dramatik bir belgesel olan 'Hititler', bir zamanların Anadolu'sunda yaklaşık beş yüz yıl boyunca hüküm sürmüş güçlü bir imparatorluğun dünyasını aktarıyor bize. Tolga Örnek'in senaryosunu yazdığı ve yönettiği belgeselin en etkileyici yanlarından biri, karakterlerin Hititçe konuşması. Canlandırmaların bazı bölümlerinde geçen konuşmaların zaman zaman kendi özgün dilinde verilmesi, tarihi, kitapların içinden çekip alarak aradaki üç bin yıllık muazzam bir zaman farkını yıkıyor, bir an ya da bir süre için bile olsa, onu bize hissettiriyor. İnanılmaz derecede zengin bir yazı kültürü yaratan Hititlerin geride bıraktığı on binlerce tablet üzerinden iki saat boyunca akan yoğun bilgi, bu canlandırmalarla belleğimize yerleşiyor. Onlar, Anadolu'nun ilk merkezi devletini kuranlar. İlk egemen güç, Ege kıyılarından Kuzey Suriye ve Lübnan'a dek, tüm toprakları hâkimiyeti altına alan Anadolu'daki ilk imparatorluk. Zamanın süper devletleri olan Mısır'ın, Asur'un sınırlarını zorlayan, yeryüzü hâkimiyetinden onlar kadar pay alan bir güç. Aynı zamanda siyaseti ve diplomasiyi savaşçı kimlikleriyle harmanlayabilen bir ulus. Bugün bir kopyası Birleşmiş Milletler binasının önünde duran, tarihin ilk barış antlaşmasını (Kadeş Antlaşması) yazan insanlar... Kendilerine karşı direnenlere acımasız olan, öte yandan bir kölenin, kadının, yaşlının ve hatta hayvanın yaşam haklarının ve iyiliğinin korunduğu gelişkin bir hukuk sistemini yaratan bir kavim. Sayısı bini bulan tanrı ve tanrıçalarıyla farklı kültürleri ve dinleri özümseyip kendi içinde çoğalan bir toplum. Nereden geldikleri bilinmeyen bu insanların konuştuğu dil ise Hint-Avrupa dilinin en eski örneklerinden sayılıyor. Belgesel, MÖ 1650'lerde, Hattuşili'nin 'bir aslan gibi', 'pençesini' Anadolu'daki prensliklere savurması ve onları egemenliği altına almasıyla başlayan Hitit tarihini tüm görseelliğiyle izleyiciye sunuyor. Onların geride bıraktıkları görkemli eserlerini, gündelik malzemelerini, arşınladıkları yolları daha yakından tanıyıp, yaşadıkları önemli şehirleri ve eski Mısır'ın belli başlı şehirlerine yolculuklar yapıyoruz. Kamera, Abu-Simbel'in ilginç bir özelliğini gözler önüne seriyor: III. Hattuşili'nin kızı ile Ramses'in evlilik törenini sahneleyen duvar kabartmaları, yalnız savaşın değil, barışın da fotoğrafını veriyor. İki yılda tamamlanan filmin yapımıcılığını da üstlenen Tolga Örnek, Hititleri ilk okuduğunda dehşete düştüğünü belirtiyor: "İnanılmaz bir zenginlik, inanılmaz bir birikimi olan uygarlık... Kapsamlı bir Hitit belgeselinin bugüne kadar nasıl olup da yapılmadığına gerçekten çok şaşırdım." Örnek'i en çok etkileyen şey Hititlerin tarihi olduğunca tarafsız kaydetmeleri: "Metinler krallık ideolojisinin unsurlarıyla yüklü bile olsa, sonraki nesillerin ders çıkarabilmesi için tarih tarafsız yazılmaya çalışılmış. Yaptıkları hataları, yaşadıkları sıkıntıları çekinmeden aktarmışlar." Örnek, tüm bunlara karşın Hititlerle ilgili karanlıkta kalan pek çok detayın olduğunu vurguluyor: "Örneğin Hititlerin iç mekânlarını nasıl döşediği, aydınlattığı bilinmiyor. Özellikle canlandırmada bunu yoğun olarak hissettik."

⁷ BAYÇIN, Nermin: SKYLIFE Dergisi, Temmuz 2003

“Hititler” adlı metni okuduktan sonra aşağıdaki soruları cevaplayınız.

1- Bu metne göre aşağıdakilerden hangisi Hititler için söylenemez?

- A) İnanılmaz derecede zengin bir yazı kültürü yaratan.
- B) Anadolu’daki ilk egemen güç.
- C) Anadolu’daki ilk imparatorluk.
- D) Tarihın ilk barış antlaşmasını yazan.
- E) Zamanın süper devletleri arasına giren.

2- “Hititler” belgesel filmi için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Kimi zaman Hitit dili kullanılmıştır.
- B) Hitit tabletleri gösterilmektedir.
- C) Hititlerin köklerine dair bilgilere yer veriliyor.
- D) Film, Hattuşili’nin Anadolu’daki prenslikleri egemenliğine almasıyla başlar.
- E) Filmde Hititlerin yaşadıkları mekanların içi aslına uygun yapılamamıştır.

3- Hititler hakkında yönetmen Tolga Örnek’i en çok etkileyen şey ne?

- A) Hititlerle ilgili karanlıkta kalan pek çok gizemli detayın olması.
- B) Yazdıkları tabletlerin krallık ideolojisinin unsurlarıyla yüklü olması.
- C) Hititlerin inanılmaz derecede zengin olmaları.
- D) Yazıtlarında yaptıkları yanlışları, sıkıntıları çekinmeden gelecek nesillere aktarmaları.
- E) İnanılmaz oranda birikimi olan bir uygarlık olmaları.

Doğru mu, yanlış mı?

- 4- Hititlerden geriye binlerce tablet kalmıştır. ()
- 5- Kadeş Antlaşması bugün Birleşmiş Milletler binasının önünde durmaktadır. ()
- 6- Firavun Ramses, Kral Hattuşili’nin kızı ile evlenmiştir. ()
- 7- Tolga Örnek, filmin hem senaristi, hem yönetmeni, hem de yapımcısıdır. ()
- 8- Hititlerin; evlerini nasıl döşediği, nasıl aydınlattığı hala bilinmemektedir. ()
- 9- Hititler o zamana göre mükemmel bir hukuk sistemi yaratmışlardır. ()
- 10- Filmde kısa bir süre de olsa Mısır uygarlığı vardır. ()

YÖS'E HAZIRLIK

1. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir anlatım bozukluğu vardır?

- A) Sakın bir daha burada dikilip durayım, deme.
- B) Bana görünmeden bir yere uzaklaşmayın, sakın.
- C) Sakın yabancı insanlarla konuşmayacaksınız.
- D) Sakın onunla konuşurken bağırma.
- E) Sakın bir daha benimle böyle konuşma.

2. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir anlatım bozukluğu vardır?

- A) Ben, ondan lütfen kapıyı kapatmasını rica ettim.
- B) Lütfen çalışırken beni meşgul etmeyin.
- C) Arkadaşlar, lütfen burada sigara içmeyelim.
- D) Lütfen formu nasıl dolduracağımı söyler misiniz?
- E) Öksürürken lütfen ağzınızı kapa.

3. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir anlatım bozukluğu vardır?

- A) Çalışırken bir türlü konsantre olamıyorum.
- B) Bir türlü ne demek istediğini anlayamadım.
- C) Bir türlü ona, kendisini sevdiğimi söyleyemedim.
- D) Çok denediğim halde bir türlü sigarayı bırakamadım.
- E) Bundan sonra sana bir türlü güvenemem.

4. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir anlatım bozukluğu vardır?

- A) Güya her şeyi önceden tahmin etmiş..
- B) Güya tatilini Ibiza'da geçirmiş.
- C) Güya üç ayda Çince öğrenmiş.
- D) Söylediğim her şey güya yalanmış.
- E) Söylediğine göre güya kuyruğa benden önce girdi.

5. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir anlatım bozukluğu vardır?

- A) Yağmur yağıp hemen şemsiyemi açtım.
- B) Çocuklar güle oynaya eve geldiler.
- C) İki gündür hiç durmadan çalışıyor.
- D) Bakırköy'e nasıl gidebileceğimi söyler misiniz?
- E) Bir daha böyle konuştuğunu duymak istemiyorum.

6. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir anlatım bozukluğu vardır?

- A) Ben sınıfa girdiğimde kimse yoktu.
- B) Onu görünce yemek yiyordu.
- C) Haberi duyar duymaz koşup geldim.
- D) Kimse çalışmazken ben çalışıyordum.
- E) Hasta olduğunu duyunca hepimiz üzüldük.

7. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir anlatım bozukluğu vardır?

- A) Ben eve girer girmez o mutfakta yemek pişiriyordu.
- B) Adam polisi görür görmez kaçmaya başladı.
- C) Gider gitmez sana yazarım.
- D) Seni gören de adam olduğunu sanır.
- E) İşim biter bitmez bürodan çıkacağım.

8. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir anlatım bozukluğu vardır?

- A) Henüz adınızı bile bilmiyorum.
- B) Henüz yaptıklarımın hepsini sana anlatmadım.
- C) Dışarıdaydım, henüz geldim.
- D) 10 yıl oldu, ama henüz çok az Türkçe biliyorum.
- E) Henüz her istediğimi elde edemedim.

9. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir anlatım bozukluğu vardır?

- A) İstanbul'a geldim geleli hemen seni aradım.
- B) Doğru olduğunu düşünüyordum, ancak emin değildim.
- C) Sana ancak bu kadar borç verebilirim.
- D) Haberi aldık, ancak teyit edemedik.
- E) Çok uğraştığım halde ancak bugün bitirebildim.

10. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir anlatım bozukluğu vardır?

- A) Meğer geçen gün yalan söylemiş.
- B) Meğer İstanbul'a daha önce gelseydi.
- C) Meğer onu hiç tanımamışım.
- D) Benim hakkımda meğer iyi şeyler düşünmüş.
- E) Meğer hiç bir şey düşündüğüm gibi değilmiş.

11. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir anlatım bozukluğu vardır?

- A) Ondan Allah aşkına bana yardım etmesini istedim.
- B) Ona diyet yapmazsa sağlığının bozulacağını söyledim.
- C) Kızmazsan sana ne düşündüğümü söylerim.
- D) Adam hatalı olduğunu kabul etmedi.
- E) Babam gider gitmez aramamı istedi.

12. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir anlatım bozukluğu vardır?

- A) Haftaya evleneceğini herkese haber vermiş.
- B) Bana ortak olmamızı teklif etti.
- C) Yeni bir araba almamı çok istiyorum.
- D) Bakan enflasyonun düşeceğini açıkladı.
- E) Senin sigara içtiğini bilmiyordum.

13. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir anlatım bozukluğu vardır?

- A) Bildiğim her şeyi sana anlattım.
- B) İşçi hiç dinlenmeden çalıştığını itiraf etti.
- C) Onların ne konuştuklarını iyi duymadım.
- D) Müdür geç kalmana çok kızmış.
- E) Hakim masum olduğuna karar vermiş.

14. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir anlatım bozukluğu vardır?

- A) Memur mahkemede rüşvet aldığıını ispatladı.
- B) Hava şartları çalışmamızı engelliyor.
- C) Patron tatile çıkmama izin vermedi.
- D) Soruları doğru yapıp yapmadığıma emin değilim.
- E) Onun nereye gittiğini tam olarak bilmiyorum.

Lütfen doğru cevabı işaretleyiniz.

- 1- A- Polis katili bulmuş mu?
B- Arkadaşlarından biri onu **ele vermiş**.
- a) Arkadaşlarından biri onu polise ihbar etmiş.
b) Arkadaşlarından biri onu saklamış.
c) Arkadaşlarından biri kaçmasına yardım etmiş.
d) Hiçbiri
- 2- A- Fatma yeni doğan kardeşiyle geçinebiliyor mu?
B- "**Pabucum dama atıldı**" diye düşünüyor.
- a) Ayakkabılarını attığı için kardeşine kızıyor.
b) Eski pabuçlarını kardeşine vermek istemiyor.
c) Eski pabuçlarını geri istiyor.
d) Kardeşini daha çok sevdiğimizi düşünüp kızıyor.
- 3- A- Çoktandır Ali amca'yı görmüyorum.
B- Haberini yok mu? O **öbür dünyaya** gitti.
- a) O köyüne geri döndü.
b) O öldü.
c) Mafyaya katıldı.
d) Yeni dünyaya, yani Amerika'ya gitti.
- 4- A- İngilizce biliyor musun?
B- **Çat pat**.
- a) Orta derecede.
b) Çok iyi.
c) Çok az.
d) Bir iki cümle.
- 5- A- Mesut arabasına kaç para istiyor?
B- **Anasının nikahını istiyor**.
- a) Çok fazla para istiyor.
b) Çok ucuza satıyor.
c) Satmak istemiyor.
d) Annesiyle evlenecek kişiye hediye edecekmiş.
- 6- A- Yarın akşamki partiye Ahmet'i çağırılım mı?
B- Onun **başı bağlı**, o gelemmez.
- a) Onun başı ağrıyordu.
b) Onun başında yara var.
c) Onun fikirlerine bu tip şeyler ters geliyor.
d) O evli.
- 7- A- Baban eve geç gitmene bir şey dedi mi?
B- **Açtı ağzını, yumdu gözünü**.
- a) Bana bağırıp çağırdı.
b) Uyuyormuş gibi yaptı.
c) Hiç bir şey demedi.
d) Çok şaşırdı.
- 8- A- Bu sabah patronun durumu nasıl?
B- **Burnundan soluyor**.
- a) Nezle olmuş.
b) Bademciklerini aldırdı.
c) Çok sinirli.
d) Burnu akıyor.
- 9- A- Az kaldı, on beş dakika daha yürüyeceğiz.
B- **Beni hararet bastı**.
- a) Ben çok susadım.
b) Ben çok yoruldum.
c) Benim ateşim var.
d) Hava çok sıcak.
- 10- A- Türkiye'de durum nasıl?
B- **Eski hamam, eski tas**.
- a) Her şey geriye gidiyor.
b) Her şey çok eski.
c) Her şey eskisi gibi. Hiç bir şey değişmedi.
d) Her şey eski ama değerli.
- 11- A- Ne var, ne yok?
B- **Yuvarlanıp gidiyoruz**.
- a) Merdivenlerden yuvarlandım.
b) Her şey iyi, bir problem yok.
c) Durumum çok kötü.
d) Hiçbiri
- 12- A- Mehmet'le konuşabildin mi?
B- Şimdilik **nabzını yokladım**.
- a) Fikrini öğrenmeye çalıştım.
b) Çok hastaydı. Sadece nabzına bakabildim.
c) Konuşamadım.
d) Hiçbiri
- 13- A- Ben gideyim.
B- **Ateş almaya mı geldin?**
- a) Kibrit almak için mi geldin?
b) Bir dakika kibrit vereyim.
c) Ne oldu, sadece ısınmak için mi geldin?
d) Çok kısa kaldın.
- 14- A- Onunla niçin konuşmuyorsun?
B- Onun **ağzı bozuk**.
- a) Dişleri çok kötü.
b) Ağzı çok çirkin.
c) Çok küfürlü konuşuyor.
d) Ağzı kötü kokuyor.

DOĞRU MU, YANLIŞ MI?

- 1- Toplantıda benim konuşmamı sürekli kesildi.
- 2- Bant kayıtları dinlenince onun yalan söylediği ortaya çıktı.
- 3- Sen benim yerimde olsan aynı şeyi yapmaz mıydın?
- 4- Rica etsem, önüne baksana kardeşim.
- 5- İşe geç gitseydim, patronum bana kızacaktı.
- 6- Benim yerimde kim olsa aynı şeyi yapacaktı.
- 7- Dün onu gördüğümde çalışması gerekirken fal bakıyordu.
- 8- Daha önce böyle bir işte çalışmış mıydınız?
- 9- Onun patavatsızlık yapacağını tahmin etmeliydim.
- 10-Dün Ayşe'ye, Tuğrul'a karşı dikkatli olduğunu tavsiye ettim.

ÜNİTE 15

GELECEK ZAMANIN ŞARTI

Ben	Geleceksem	Ben	Gelmeyeceksem
Sen	Geleceksen	Sen	Gelmeyeceksen
O	Gelecekse	O	Gelmeyecekse
Biz	Geleceksek	Biz	Gelmeyeceksek
Siz	Gelecekseniz	Siz	Gelmeyecekseniz
Onlar	Gelecekseler	Onlar	Gelmeyecekseler
	(Geleceklerse)		(Gelmeyeceklerse)

Lütfen uygun şekilde tamamlayınız.

- 1- Yurtdışına çık....., seyahat sigortası yaptırmalısın.
- 2- Maça git....., biletini en az bir gün önce almalısın.
- 3- Hafta sonu gel....., önceden beni arasınlar.
- 4- Eğer beni dinle....., ben gidiyorum.
- 5- Eğer bir şey al....., boşuna beni meşgul etmeyin.
- 6- Gelecek kursa devam et....., rezervasyon yaptırmalısınız.
- 7- Eğer sigara iç....., ben çıkıyorum.
- 8- Ben ders çalışmaya geldim; siz çalış....., ben gidiyorum.
- 9- Tatile git....., ihtiyacınız olan her şeyi buradan alın.
- 10- Ders çalış....., televizyonu kapatalım.
- 11- Yarın derse git....., öğretmenine haber ver.
- 12- Yarın taşın....., bugün kolileri hazırlaman lazım.
- 13- Adam gibi oyna....., çık, başkası oynasın!
- 14- Yemeğini ye....., ben yiyebilir miyim?
- 15- Eğer üniversiteye git....., bir meslek kursuna gitmelisin.

Lütfen gelecek zamanın şartı veya geniş zamanın şartı ile tamamlayınız.

- 1- Bir hafta içinde geri ver..... bu kitabı sana veririm.
- 2- Bu kitabı bana ver..... ben de sana yardım ederim.
- 3- Eğer siz beni dinle..... ben gideyim.
- 4- Eğer siz beni dinle..... ben de sizi dinlerim.
- 5- Eğer patrondan avans al..... evi boyatacağım.
- 6- Enflasyon düş..... yine bol sıfırlı paraları görürüz.
- 7- Kesin gel..... söyle, ona göre hazırlık yapayım.
- 8- Al....., bırakın hanımefendi!
- 9- Yap....., neden “Yaparım” dedin?
- 10- Bu işi benim için yap....., dile benden ne diler sen.
- 11- Sigarayı bırak....., bu hastalığı atlatamazsınız.
- 12- Eğer evlen..... şimdiden bütün bunları bilmeli.
- 13- Kız..... sana bir şey soracağım.
- 14- Ne söyle..... söyle artık, meraktan çatladım.
- 15- Doktor “Canın ne iste..... onu ye” dedi.
- 16- Devamlı esniyorsun. Uyu..... ben gideyim.
- 17- Eğer araba al..... Tayfun’a sor.
- 18- Meyve ve sebze al..... pazara git.
- 19- Bir daha benim hakkımda ileri geri konuş..... bozuşuruz.
- 20- Bana sor....., “Bu işi bırak” derim.

Lütfen gelecek zamanın şartı veya geniş zamanın şartı ile tamamlayınız.

- 1- Eğer Ali de sinemaya gel....., acele etsin!
- 2- Saat çok geç oldu, eğer dön....., bende kalabilirsin.
- 3- Eğer bu yıl üniversiteyi bitirebil....., gelecek sene master yapmayı planlıyorum.
- 4- Eğer bu kazağı al....., ben alabilir miyim?
- 5- Eğer konferansa sen katıl....., çok çalışman lazım.
- 6- Eğer işin geç bit....., beni arayıp haber ver, lütfen!
- 7- Eğer gel....., sana en sevdiğin yemeği pişireceğim.
- 8- Eğer beni dikkatle dinle....., ne demek istediğimi anlarsın.
- 9- Eğer otelimizde kalmayı tercih et....., size memnun kalacağınızı garanti ederim.
- 10- Eğer İstanbul'da bir iş kurabil....., ülkeme dönmeyi düşünmüyorum.
- 11- Hanımefendi, eğer ilaçlarınızı düzenli al....., diyeteye devam et..... 2 ay sonra bütün şikayetleriniz azalır.
- 12- Eğer Almanya'daki iş teklifini kabul et....., bunu bir an önce bildirmelisin.
- 13- Eğer danışmadaki görevliye sora....., o size yardımcı olabilir.
- 14- Eğer paramı bu bankaya yatır....., bir yıl sonunda %20 faiz alabilirim.
- 15- Eğer o filme gitmeye karar ver....., ben de sizinle gelebilir miyim?
- 16- Eğer iş görüşmesine git....., bence gri takımını giy!
- 17- Eğer Ali ve eşi boşan....., çocuklar kimle kalacak?
- 18- Eğer beni beş dakika bekleyebil....., ben de gelebilirim.
- 19- Eğer saat 9:00'da durakta olabil....., seni beklerim, ama geç kal....., beklemem.
- 20- Bu kitabı oku....., bu konu hakkında geniş bilgi sahibi olursun.

GENEL TEKRAR

Lütfen uygun şekilde tamamlayınız.

- 1- Yarın erken kalk..... erken yatmalıyız.
- 2- Şimdi bir aşure ol..... da ye.....
- 3- Polis geldiğinde tribündeki olaylar yatış.....
- 4- İşim çıkmasaydı yarın tatile git.....
- 5- Ben çocukken evimizde misafir hiç eksik ol.....
- 6- Bu lafları onun söyle..... emin misin?
- 7- Niçin gelmiyorsun? Senin de gel..... sanıyordum.
- 8- Türkiye'nin Avrupa Birliği'ne gir..... karşı olanlar da var.
- 9- Babamın karşısında sigara iç..... kadar saygısız değilim.
- 10- Az önce üzüntüden öl....., şimdi ise gülüyorsun!
- 11- Eğer partiye gel..... lütfen bir gün önceden haber verin.
- 12- Bu işi yap..... yap..... Hasan usta yapar.
- 13- Özür dile..... asla seninle konuşmazdım.
- 14- Yurtdışına çık..... sağlık sigortası yaptırmalısın.
- 15- Dalga geçmeye devam et..... hiç anlatmayayım.
- 16- Alo! Seni duyamıyorum; sen beni duy..... hemen ofise dön.
- 17- Ben ol..... firmanın yaptığı teklifi kabul ederim.
- 18- Gelecek hafta işe başla....., ama kriz çıkınca firma vazgeçti.
- 19- Lüks bir restoran aç..... önce iyi bir aşçı bulmalısın.
- 20- Şuna bir bak.....; doğru yazmış mıyım acaba?

YÖS'E HAZIRLIK

1. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde boş bırakılan yere “gerçi” sözcüğü getirilemez?

- A) ---- bu işi sen, benden daha iyi bilirsin.
B) ---- pek fazla beklemedim, ama yine de zamanında gelmeliydin.
C) Sigara içiyorum, ---- kimseyi rahatsız etmiyorum.
D) Yanlış söyledin ----, ama herkes seni anladı.
E) --- ödev yapmam lazım, ama canım hiç istemiyor.

2. Geçen yıl onu Taksim’de gördüm.
O günden beri onu aklımdan çıkaramıyorum.

Bu iki cümlelin anlamını değiştirmeden tek cümleye dönüştürülmüş biçimi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Geçen yıl onu Taksim’de görüp aklımdan çıkaramıyorum.
B) Geçen yıl eve gittiğim günden beri onu aklımdan çıkaramıyorum.
C) Geçen yıl onu gördüğümünden beri aklımdan çıkaramıyorum.
D) Onu Taksim’de gördüğümünden beri aklımdan çıkmıyor.
E) Geçen yıl onu Taksim’de gördüğümünden beri onu aklımdan çıkaramıyorum.

3. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde boş bırakılan yere “zaten” sözcüğü getirilemez?

- A) Ben ---- bunu çok önceden biliyordum.
B) Sen hep oyunbozanlık ---- yaparsın.
C) O her zaman aynı şeyi söyler ----.
D) Bunu ---- daha önce de anlatmıştın.
E) Yemezsen yeme! ---- senin için hazırlamıştım.

4.

- I. Ahmet durup dururken işi bıraktı.
II. O durduk yerde gülmeye başladı.
III. Ali yedek dura dura futbol oynamayı unuttu.
IV. Adam durmaksızın gülüyordu.

Yukarıdaki cümlelerin hangilerindeki altı çizili sözler anlamca birbirine yakındır?

- A) I. ve II. B) I. ve III. C) I. ve IV.
D) II. ve III. E) III. ve IV.

5. Dün bir arkadaşşıma bağırarak selam verdim.
O arkadaşşıma 5 yıldır görmüyordum.

Bu iki cümlelin anlamını değiştirmeden tek cümleye dönüştürülmüş biçimi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Dün bağırduğım arkadaşşıma 5 yıldır görmüyordum.
B) Dün bağırırken 5 yıldır görmediğim bir arkadaşşıma selam verdim.
C) Dün 5 yıldır görmediğim bir arkadaşşıma bağırardım.
D) Dün bağırarak selam verdiğim arkadaşşıma 5 yıldır görmüyordum.
E) Dün bağırduğım arkadaşşıma 5 yıldır görüp de selam vermiyordum.

6.

- I. Demin geldim; hiçbir şeyden haberim yok.
II. Raporu henüz aldım; daha okuyamadım.
III. Daha önce böyle bir şey görmemiştim.
IV. Hala onun gelmesini bekliyoruz.

Yukarıdaki cümlelerin hangilerindeki altı çizili sözler anlamca birbirine yakındır?

- A) I. ve II. B) I. ve III. C) I. ve IV.
D) II. ve III. E) III. ve IV.

7. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde boş bırakılan yere “hâlâ” sözcüğü getirilemez?

- A) İki saat geçti; ---- dönmedi.
B) Adam ---- konuşuyor.
C) ---- aynı eski arabaya mı biniyorsun?
D) Bir ay önce Türkiye’ye geldim; ---- iyi Türkçe bilmiyorum.
E) --- aynı evde mi oturuyorsun.

8.

- I. Neyin var, ne oldu sana?
II. ----

Yukarıdaki karşılıklı konuşmada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisinin getirilmesi uygun değildir.

- A) İyiyim, bir şeyim yok B) Hastayım.
C) Biraz üşütmüşüm. D) Kavga ettim.
E) Her şeyim var.

9.

Evcil hayvanlar tarihten günümüze kadar insanların dostu olmuştur. Bu dünyada onlara fazlasıyla ihtiyaç duyarız. Bugün bile onlardan çeşitli şekillerde faydalanırız. Örneğin köpekler görmeyen insanların gözü olmaktadır. Buna karşılık hiçbir hayvan insana ihtiyaç duymadan yaşayabilir.

Bu parçada neden söz edilmektedir?

- A) Yabani hayvanların zararlarından
B) Evcil hayvanlara daha iyi bakmamız gerektiğinden
C) Köpeklerin insanlara sadık olduğundan
D) İnsanların evcil hayvanlara olan ihtiyacından
E) Evcil hayvanların yalnız da yaşayabildiğinden

10. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir anlatım bozukluğu vardır.

- A) Onun geldiğini görünce heyecanlanmaya başladım.
B) Ne söyleyeceksen söyle artık.
C) Ali’nin sayesinde çok iyi bir iş buldum.
D) Güvenmediğim bir kişiyle iş yapmayı düşünmem bile.
E) Senin ne yapmak istediğini anlamayı çalışıyorum.

KAVUŞMANIN GÜNÜ : ŞEB-İ ARUS⁸

İnsana din ve ırk kavramlarından arınmış olarak hitap eden Mevlana, Allah'ı, gerçeği, sevgiliyi, insanı ve doğayı sevmiştir. 13. yüzyılda doğunun önemli merkezlerinden biri olan Belh kentinde doğmuş, daha sonra babası Bahaeddin Veled ile birlikte Konya'ya yerleşmiştir. Doğunun düşünen adamı düşündükçe bugünkü Batılı felsefi sistemlerin temelini atmış, Heraklitos'un başlattığı varoluşçuluk hareketinin ikinci büyük insanı olmuştur. Allah'ın insanlara vermiş olduğu tüm zevkleri, yaşamın kendisini kabullenmek gerekir. Çünkü yaşam olağanüstü güzelliklerle doludur. Varoluşun amacı insanın kendi varolmasını hissetmesidir. Her yeni doğuşta varolmanın tatmini yaşanır. Allah'ın varlığı tüm varoluşlarda hissedilir. Aşk manevi yaşamın ve ilahi yüceliğe varmanın tek amacıdır. Her şeyin döndüğü şu evrende, gerçek aşkı dönerek arayan semazenler de, neyin çıkardığı büyülü sesin eşliğinde Allah'a ulaşır. Ney sesinin, kamışların ağlaması olduğuna inanılır, Anadolu'da. Çünkü kendilerine verilen sırları, dayanamayıp kuyulara anlatmışlardır ve pişmandırlar. 17 Aralık 1273'te ölen Mevlana'nın ölüm gününün anısına yapılan bir törendir Şeb-i Arus. Ayrılığın değil kavuşmanın günüdür. Bir düğün gecesidir. Mevlevî inanişâ göre insan iki kez doğar. İlkinde annesinden, ikincisinde kendi bedeninden. Asıl doğuş kendi bedeninden olandır. Yedi bölümden oluşan Sema töreni 'Nat-i Şerif'le başlar. Birinci bölümde Hazret-i Muhammed methedilir. Onu methetmek, ondan önceki peygamberleri ve Tanrı'yı methetmek demektir. Bu methiyeden sonra duyulan kudüm darbesi Allah'ın "Kün=Ol" emrini temsil eder. Üçüncü bölümde her şeye can veren 'Nefes'i temsil eden bir ney taksimi duyulur. Dördüncü bölümde semazenler birbirine üç kez selam vererek peşrev eşliğinde daire şeklinde yürüyüşe geçer. Gizli ruhun ruha selamı temsil edilir. Sonraki bölümde semazenler siyah hırkalarını çıkarır ve manen ebedi aleme doğarlar. Gerçeğe dönüş başlamıştır artık. Kollarını çapraz bağlayarak 'bir' sayısını temsil eden semazenler böylece Allah'ın birliğine şahadet eder. Şeyh efendinin elini öperek 'sema'ya girme iznini alır ve semaya başlarlar. Sema sırasında yerle teması kesmeden sola doğru döndürülen sol ayağa 'direk', havadaki sağ elin de yardımıyla vücudu sola döndüren havadaki sağ ayağa 'çark' denir; ism-i celalin 'AL-' hecesiyle kalkan sağ ayak, 'LAH' hecesiyle çarkı tamamlamış olarak yere basar. Dört Selam'dan oluşan semada, Birinci Selam, insanın bilgiyle gerçeğe doğarak Yüce Yaradanını ve kendi kulluğunu anlamasıdır... İkinci Selam, insanın yaratılışından dolayı Allah'ın kudreti karşısında hayranlık duymasıdır... Üçüncü Selam, insanın hayranlık ve minnet duygusunun 'aşk'a dönüşmesiyle, aklın 'aşk'a kurban oluşudur. Bu tam teslimiyettir... Dördüncü Selam insanın manevi yolculuğunu tamamlayıp, kaderine razı olarak, yaratılıştaki görevine, kulluğa geri dönmesidir. Altıncı ve yedinci bölümlerde okunan dualarla sema töreni sona erer.

⁸ BALER, Yelda: SKYLIFE Dergisi, Aralık 2003

“Kavuşmanın Günü: Şeb-i Arus” adlı metni okuduktan sonra aşağıdaki soruları “doğru” veya “yanlış” şeklinde cevaplayınız.

- 1- Mevlana, eserlerinde tüm insanlığa hitap eder. ()
- 2- Mevlana bugünkü batılı felsefi sistemlerin temelini atmıştır. ()
- 3- Semazenler dönerek gerçek aşkı ararlar. ()
- 4- Bir rivayete göre ney çalgısı kendisine verilen sırları başkalarına anlatmıştır. ()
- 5- Mevlevi inancına göre ölüm günü, Allah’a kavuşma günüdür. ()
- 6- Mevlevi inanışına göre Müslümanlar iki kez doğarlar. ()
- 7- Sema töreni kudüm çalgısının sesiyle başlar. ()
- 8- Üçüncü bölümdeki ney taksimi Allah’ın nefesini temsil eder. ()
- 9- Dördüncü bölümde semazenler ebedi aleme doğarlar. ()
- 10- Sema töreninde semazenler Allah’ın birliğine şahadet ederler. ()
- 11- Hiçbir semazen, şeyhinden izin almadan semaya başlayamaz. ()
- 12- Semada sağ ayak Allah adının “AL” hecesini, sol ayak ise “LAH” hecesini temsil eder. ()
- 13- Mevlevilere göre bilgi sahibi olmayan, Allah’ı ve kendi kulluğunu anlayamaz. ()
- 14- Mevlevi inancına göre insan, yaratılışından ötürü Allah’ın kudretine hayranlık duymalıdır. ()
- 15- Semanın üçüncü selamı, Allah’a tam teslimiyeti temsil eder. ()
- 16- Mevlevilere göre insan, manevi yolculuğunu tamamladıktan sonra Allah’a kulluk görevine geri döner. ()

“Kavuşmanın Günü: Şeb-i Arus” adlı metni okuduktan sonra aşağıdaki diyalogda boş kalan yerleri doldurunuz.

Martin ve Şebnem internette yazışmaktadırlar:

-I-

MARTIN: Merhaba Şebnem, nasılsın?

ŞEBNEM: Teşekkür ederim, iyiyim. Sen nasılsın?

MARTIN:İyilik sağlık, ödevlerle uğraşıyorum. Şu anda Mevlana ve Şeb-i Arus töreni hakkında bir ödevle meşgulüm.

ŞEBNEM:Ne öğrenmek istiyorsun? Bana sor.

MARTIN:Lütfen dalga geçme Şebnem. Bu benim için çok önemli, bitirme ödevim olacak.

ŞEBNEM:.....?

MARTIN:Evet, senden ricam; benim için Konya’ya gidiş-dönüş otobüs bileti alabilir misin?

ŞEBNEM:.....?

MARTIN:Evet, otel rezervasyonu da lazım?

ŞEBNEM:Kaç gün kalacaksın ve hangi gün Konya’da olmak istiyorsun?

MARTIN:.....

ŞEBNEM:Demek sadece Şeb-i Arus günü.

MARTIN:Evet, bir gece kalacağım. Diğer günleri İstanbul’da geçirmek istiyorum. Dün akşam İsveç televizyonunda Şeb-i Arus törenini seyrettim. Çok ilginçti, ama pek bir şey anlamadım. Mesela törenin başlangıcında dua mı ediyorlar?

ŞEBNEM:.....

MARTIN:Gerçekten mi! Ben dua ediyorlar, sanmıştım. Peki methiyeden sonra çalınan çalgının adını da biliyor musun?

ŞEBNEM:.....

-II-

MARTIN:Ben bilmiyorum diye sen de bol keseden at bakalım. Peki başka bir soru: Bu çalgiya vurulan tek darbe neyi temsil ediyor? Herhalde bir şeyi temsil ediyordur?

ŞEBNEM:.....

MARTIN:Bana öyle geliyor ki sen, benle kafa buluyorsun, ama olsun. Benim için eğlenceli olmaya başladı. Bir soru daha : Beşinci bölümün başında semazenlerin siyah hırkalarını çıkarmaları ne anlama geliyor?

ŞEBNEM:.....

MARTIN:Vallahi bravo! Nereden buluyorsun bu cevapları. Sıkı dur, bir soru daha geliyor: Semazenlerin ayaklarına verilen adlar varmış. Onları da biliyor musun?

ŞEBNEM:.....

MARTIN:Hayal gücüne hayran kaldım. Peki sana son bir soru : Son bölümde ne oluyor?

ŞEBNEM:.....

MARTIN:Pes doğrusu! Şimdi inandım bildiğine, ama bu kadar şeyi nereden biliyorsun? Yoksa sen de son günlerin modası olan bayan semazenliğe mi soyundun?

ŞEBNEM:.....

MARTIN:Nereden bulabilirim bu dergiyi?

ŞEBNEM:.....

MARTIN:Yapma ya! Ben de adına bakıp yabancı bir dergi sanmıştım. Bu saatte Türk Hava Yolları bürosu kapalıdır. Yarına kadar gözüme uyku girmez benim.

ŞEBNEM:.....

MARTIN:O zaman bana müsaade, ben hemen girip bakmak istiyorum. Sonra görüşürüz. Marcus'a ve beni soran herkese selam söyle. İyi geceler.

ŞEBNEM:.....

ÜNİTE 16

"-Dİ" Lİ GEÇMİŞ ZAMANIN ŞARTI

Ben	Geldiysem	Ben	Gelmediysem
Sen	GeldiySEN	Sen	GelmediySEN
O	Geldiye	O	Gelmediye
Biz	Geldiysek	Biz	Gelmediysek
Siz	Geldiyseniz	Siz	Gelmediyseniz
Onlar	Geldiyseler	Onlar	Gelmediyseler
	(Geldilerse)		(Gelmedilerse)

Lütfen boşlukları geçmiş zamanın şartı ile doldurunuz.

- 1- Beğen....., senin için de bir tane önerim.
- 2- Anla....., tekrar anlatayım.
- 3- Gör....., niçin gördüğünü söyledin?
- 4- Kız....., söyle, bir daha sana şaka yapmam.
- 5- Git, bir bak, yemek piş....., ocağı söndür.
- 6- Beni bugüne kadar hiç sev....., neden hiç “Ayrılalım.” demedin?
- 7- Ahmet’e söyler misin? Kitabımı oku..... getirsin artık.
- 8- Beğen....., söyle, başka yemek getireyim.
- 9- Doy....., bir tabak daha koyayım.
- 10- Şeyda partide Hüseyin’i gör..... keyfi kaçmıştır.
- 11- Mehmet dön....., söyleyin, bana uğrasın.
- 12- Ver....., ben verdim, size ne!
- 13- Bağır....., bağırdım, sana ne!
- 14- Kızım, git kardeşine bak; uyan..... kahvaltıya çağır.
- 15- Acık....., sana yemek hazırlayayım.

Lütfen boşlukları geçmiş zamanın şartı ile doldurunuz.

- 1- -Alp'i görmem lazım.
-Ben dün gördüm.
-Gör..... niçin bana uğramasını söylemedin?
- 2- -Hüseyin Bey uğradı mı?
-Sabah uğradı. Yarım saat bekleyip gitti.
-Uğra..... niçin bana haber vermediniz? Ben odamdaydım.
- 3- -Dün işe gitmedim.
-İşe git..... bugün işten atılırsın.
- 4- -Elektrikler kesildi, ders çalışamıyorum.
-Elektrikler kesil..... mum yakıp çalış.
-Mum ışığında uykum geliyor.
- 5- -Kedim hasta oldu.
-Hasta ol..... veterinere götür.
-Burada veteriner yok.
-Veteriner yok..... doktora götür.
- 6- -Balkonun kapısı bozuldu.
-Bozul..... tamir et!
-Denedim, ama yapamadım.
-Denemedim, ama yapamadım.
-Yapama..... tamirci çağır!
- 7- -Sinemaya gidip "Köstebek" filmini seyredelim.
-Ben o filmi seyrettim.
-Onu seyret..... "Sürpriz Babalar'ı" seyredelim.
- 8- -Biraz önce ceketimin düğmesi koptu.
-Kop..... dik!
-Ama iğne, iplik yok.
- 9- -Bir araba aldım.
-Araba al..... artık bizi daha çok ziyaret edersin. Değil mi?
-Değil.

Lütfen boşlukları “-sEydi” veya “-diysE” ile doldurunuz.

- 1- Eğer onu çok sev....., neden onunla evlenmedin?
- 2- Eğer sana güven....., seninle evlenirdim.
- 3- Ali işten çık....., biraz sonra burada olur.
- 4- Ali işten çık....., çoktan burada olurdu.
- 5- Uçak zamanında kalk....., yarım saat sonra burada olur.
- 6- Uçak zamanında kalk....., şimdi burada olurdu.
- 7- Kitabımı oku....., bana bu soruyu sormazdın.
- 8- Kitabımı oku....., fikirlerimi biliyorsundur.
- 9- Beni iyi tanı....., bana bu soruyu sormazdın.
- 10- İşim ol....., emin ol ki gelirdim.
- 11- Mehmet, senin söylediklerini duy....., çok kızmıştır.
- 12- Sen, benim dediklerimi yap....., bu duruma düşmezdik.
- 13- İlaçlarını saati saatine al....., daha erken iyileşirdin.
- 14- Canın sıkıl....., çıkıp biraz gezelim.
- 15- Karım ne iste....., aldım, ama yine de beni terk etti.
- 16- Bu maçı kaybet....., finale kadar çıkabilirdik.
- 17- Kötü bir insan olduğunu düşün....., seninle samimi olmazdım.
- 18- Gökhan, senin geldiğini duy....., bugün mutlaka gelir.
- 19- Maaşımı al....., bugün kiranızı verecektim.
- 20- Kiracıım bugün maaşını al....., yarın kirasını getirir.

Lütfen boşlukları “-sEydİ” veya “-dİysE” ile doldurunuz.

- 1- Eğer bir kızın ol....., ona hangi adı koyardın?
- 2- Eğer Ali Ankara’dan dön....., mutlaka beni arar.
- 3- Eğer annen bunları bil....., babandan hemen boşanır.
- 4- Eşim bugün yeni bir cep telefonu alacaktı, eğer al..... eski telefonunu ben kullanacağım.
- 5- Ahmet Bey! Eğer işiniz bit....., erken çıkabilirsiniz.
- 6- Eğer çalışman gerek....., hangi işi seçersin?
- 7- Eğer çalış....., sınavdan korkma!
- 8- Eğer bu konuyu anla....., gelecek konuya geçelim!
- 9- Eğer sözlerimle kalbini kır....., çok özür dilerim.
- 10- Eğer ondan hoşlanmadığını bil....., partiye onu çağırılmazdım.
- 11- Eğer geleceğini söyle....., mutlaka gelir, biraz daha bekleyelim!
- 12- Eğer bu işten kovul....., çok kötü olur.
- 13- Eğer beni sevdiğine emin ol....., hemen ona evlenme teklif ederim.
- 14- Eğer o kitabı oku....., ben alabilir miyim?
- 15- Eğer eşin çok otoriter ol....., ne yapardın?
- 16- Eğer bir aktör ol..... kimle bir filmde oynamak isterdin?
- 17- Eğer market açıl....., bir ekmek de bana alır mısın?
- 18- Eğer tekrar geçmişe dönebil....., hangi şeyleri tekrar yaşamak isterdin?
- 19- Eğer tekrar dünyaya gel....., tekrar aynı kişi olmak ister miydin?
- 20- Eğer evde yiyecek bir şey kal....., biz de lokantada yeriz!

BİR DEDİKODU

Fatma : Geçen gün senin hakkında bir şey duydum.

Mehmet Ali : Benim hakkımda gene ne de.....? Anlat bakalım.

Fatma : Geçen hafta sonu seni genç bir kızla gör.....

Mehmet Ali : Nerede gör.....?

Fatma : Kemancı Barda.

Mehmet Ali : Tamam, hatırladım. O kız bir müşterimizdi.

Fatma : Ne zamandır müşterilerinizi diskoya götürüyorsunuz?

Mehmet Ali : Müşteri Antalya'dan gel..... ve İstanbul'da biraz gezmek iste.....

Patron da benim gezdir..... söyledi. Patrona “Yok, olmaz. Ben gezdiremem, eğer ben gezdir..... karım bana kızar.”mı deseyseniz?

Fatma : Evet, öyle de.....! Hem koca firmada senden başka adam yok muydu?

Mehmet Ali : Eğer bir daha böyle bir ol..... bunu patrona sen söylersin. Ben böyle bir şey söyleyemem. Sen benim işten kovul..... istiyorsun, herhalde.

Fatma : Ne münasebet, niye işten kovul..... isteyeyim ki! Ben sadece senin, beni aptal yerine koy..... kızıyorum. Herhalde o kızın sizin müşteriniz ol....., benim inan..... beklemiyorsun!

Mehmet Ali : Sen zaten hep başkalarına inanırsın. Ben ne söyle....., söyleyeyim; bana mümkün değil inanmazsın. Senin gözünde günah keçisi gibi oldum artık.

Fatma : Eğer daha önce de böyle kaçamaklarını yakala..... günah keçisi olmazdın, herhalde. Her neyse, eğer bir daha böyle bir şey yap..... seni boşarım. Bilmiş ol!!!

Mehmet Ali : Teşekkür ederim karıcığım. Bir daha böyle bir şey yap..... söz veriyorum.

DEYİMLER

Deyimleri açıklayan cevabı işaretleyiniz.

- 1- A- Uzun zamandır ortalarda yoktun.
Neredeydin?
B- İnan, **başımı kaşıyacak vaktim yoktu.**
a) Bu kişi çok meşguldü.
b) Başına saç ektirdi.
c) Bazı problemleri vardı.
d) Başı müthiş ağrıyordu.
- 2- A- Karından niçin ayrıldın?
B- Ona bir türlü **ayak uyduramıyordum.**
a) Karısıyla yürürken adımları birbirine uymuyordu
b) Adam düztaban.
c) Adamın davranışları karısıyla uymuyordu.
d) Karısının bacakları çok uzundu.
- 3- A- Bence ondan özür dilemen lazım.
B- Şimdi kızgındır. Biraz **arası soğusun.**
a) Havaaların soğumasını bekliyor.
b) O kişiyle soğuk bir ilişki düşünüyor.
c) Biraz zaman geçmesini istiyor.
d) Aralarında zaten soğuk bir ilişki vardı.
- 4- A- Mehmet ne zaman askerden geliyor?
B- Artık **gün sayıyoruz.**
a) Mehmet'i çok özlediler. Her geçen günü sayıyorlar.
b) Mehmet'in askerliğinin son günleri.
c) Mehmet'in askerliğinin bitmesine uzun zaman var.
d) Hiçbiri.

Deyimlerin yerine uygun olan cümleyi işaretleyiniz.

- 5- A- Nasıl, yazdığın kitap satılıyor mu?
B- **Ellerde dolaşiyor.**
a) Her okuyan başka arkadaşına veriyor.
b) Elden satılıyor.
c) Herkes eline alıp sadece bakıyor.
d) Çok satılıyor.
- 6- A- Senin hakkında söylenenler doğru mu?
B- Benim **alnim ak.**
a) Hiçbir şeyden korkmam.
b) Bu tip dedikodulara alıştım.
c) Söyleyenler ispatlasınlar.
d) Söylenenler doğru değil. Ben suçsuzum.
- 7- A- Ne oldu, bir çözüm bulabildin mi?
B- Çok **kafa patlattım**, ama çözüm bulamadım.
a) Çok düşündüm.
b) Çok başım ağrıdı.
c) Çok sıkıldım.
d) Hiçbiri.
- 8- A- Recai Bey nasıl öğretmendir. Sınavları nasıl okur?
B- Sınavları okurken **kılı kırk yarar.**
a) Çok düşük puan verir.
b) Çok yüksek puan verir.
c) Çok çabuk okur.
d) Çok dikkatli okur.

DOĞRU MU, YANLIŞ MI?

- 1- Daha önce sen bana yardım ettiysen, ben de şimdi sana ederdim.
- 2- Eğer üniversiteyi kazanacaksam babam beni tatile gönderecek.
- 3- Bu sorunun cevabını bilse bilse Ayfer bilir.
- 4- Dün gelecektin, çok geç kaldın.
- 5- Yarışmadaki son soruyu bilseydim, 100 bin lira kazanırdım.
- 6- Adem hata yapmasını belirtip özür diledi.
- 7- Toplantıya gelemeyeceğimi iki gün önce bildirmiştim.
- 8- Senin söylediğine herkes karşı çıktı.
- 9- Müdür oldu olalı herkese sert davranıyordu.
- 10-Eğer makalemi okusaydın, benim ne demek istediğimi anlıyorsundur.

ÜNİTE 17

GENEL TEKRAR

Lütfen uygun şekilde tamamlayınız.

- 1- Yanlış duy..... bana “Gerzek” dedin, öyle mi!
- 2- Özel şeyler konuş..... ben gideyim.
- 3- Ahmet, bir dakika gel.....; sana bir şey soracağım.
- 4- Patron işyerinde sigara iç..... yasakladı.
- 5- Eğer işin bit..... bana biraz yardım eder misin?
- 6- Sizinle tanış..... çok memnun oldum.
- 7- Geç de olsa benim doğru söyle..... anlaşıldı.
- 8- Doy..... sofradan kalk, yemekle oynama!
- 9- Hazır konu açıl..... benim de söylemek istediğim şeyler var.
- 10- Onu en son gördüğümde bir bankada çalış.....
- 11- Eğer isteseydi seni işe aldır.....
- 12- İnşaat normalde iki ay sonra bit....., tam iki ay erken bitirdik.
- 13- Eğer doy..... bir tabak daha koyayım.
- 14- Hatırlıyorum, onu ilk gördüğümde ben ilkokula yeni başla.....
- 15- Dans et....., birden ayağımı burkup düştüm.
- 16- İstanbul’u bırakıp başka şehre git..... kadar aptal değilim.
- 17- Eğer anla..... tekrar anlatayım.
- 18- Eğer anla....., dün neden sormadın?
- 19- Eğer uçak zamanında kalk..... Şükrü çoktan Londra’ya varmıştır.
- 20- Eğer uçak zamanında kalk..... Şükrü şimdiye kadar bizi aramalıydı.

GENEL TEKRAR

Lütfen uygun şekilde tamamlayınız.

- 1- Sabahları sadece bir tane haşlan..... yumurta yiyorum.
- 2- Senin için yap..... bir şey var mı?
- 3- Çocuklar hopla..... zıpla..... parka gittiler.
- 4- Gör..... bir olay hakkında bir yorum yapamam.
- 5- Özür dilerim, ne de..... duyamadım.
- 6- Senin, bana böyle bir cevap ver..... tahmin ettim.
- 7- Lütfen sessiz olur musun? Çalış..... engel oluyorsun.
- 8- Ona daha sabırlı ol..... tavsiye ettim.
- 9- Beni kızdırmıyorsa, kitabımı ona ver.....
- 10- Ben, sana de.....; o adamdan sana hayır gelmez diye.
- 11- Kızacağımı bilseydim, hiç sor.....
- 12- Haklısın, hata ettim; öyle bir adamla evlen.....
- 13- İşte..... ben sana çok daha iyisini alırdım.
- 14- Çalış..... girmeyeyim; daha sonra gelirim.
- 15- Yarın sabah sınava gir..... bugün iyice dinlenmelisin.
- 16- Eğer evi beğen..... hemen kontrat yapabiliriz.
- 17- Bu araba et..... et..... 5000 lira eder; daha fazla etmez.
- 18- Hazır buraya kadar gel..... Ayşe'ye de uğrayalım.
- 19- Ona davranışımın sebebini söyle..... rağmen beni affetmedi.
- 20- Eğer dün dersi anla..... niçin öğretmenine sormadın?
- 21- Hasan geldiğinde toplantı çoktan bit.....
- 22- Kesin gel..... bekleyeyim, gel..... beni boş yere bekletme.
- 23- Eşim, benim sigarayı bırak..... yardım etti.
- 24- Haftaya ülkeme dön....., ama buradaki işlerim uzadı.
- 25- Adamı çok iyi tanı..... halde ismi aklıma gelmedi.

GENEL TEKRAR

Lütfen uygun şekilde tamamlayınız.

- 1- Babam hoşlan..... kişilere güleryüz göstermez.
- 2- Sen işini bitir..... kadar ben burada beklerim.
- 3- Bir arabaya 50 bin lira ver..... kadar zengin değilim.
- 4- Ayşe, bana bekar ol..... ol..... sordu.
- 5- Gül..... gül..... gülmeyi unuttuk.
- 6- Babam arabasını kullan..... müsaade etmiyor.
- 7- Söz! Bir daha seni üz..... yemin ederim.
- 8- Çocuk az önce burada oyna....., gene nereye gitti?
- 9- Hazır başla..... bitirelim, yarına kalmasın.
- 10- Yarın paranı ver....., ama maalesef dün para lazım oldu.
- 11- Yaptığım pastayı beğen..... daha sonra gene yaparım.
- 12- Daha önce hiç boza iç.....?
- 13- Gençliğimde kızlarla konuşurken çok utan.....
- 14- Biliyorum, daha erken gel.....; özür dilerim.
- 15- Tam evden çıkacakken cüzdanımı unut..... hatırladım.
- 16- Yanlış hatırla..... üç ay önce oraya gitmiştim.
- 17- Beni dinle..... ben susayım, sen konuş.
- 18- Bir uzaylı gör..... ona ne sorarsın?
- 19- Keşke dilim tutul..... da anneme bağır.....
- 20- Sakin olun, kork..... bir şey yok.
- 21- Sular kesil..... çamaşır yıkayacaktım.
- 22- Tanık, bizim kendisiyle şaka yap..... çok kızmış.
- 23- Hiç kimsenin kötü ol..... arzu etmem.
- 24- Özür dilerim, gelemem. Pazar günü için veril..... sözüm var.
- 25- Buzdolabı bomboş. Ye..... hiçbir şey yok.

YUNUS EMRE⁹

Yaşamı konusunda yeterli bilgi olmadığı gibi onunla ilgili kaynaklarda anlatılanlar da birbirini tutmaz. Nerede, hangi yılda doğduğu kesinlikle bilinmiyor. Kimi kaynaklarda Anadolu'ya Doğu'dan gelen Türk oymaklarından birine bağlı olup, 1238 dolaylarında doğduğu söylenirse de kesin değildir. 1320 dolaylarında Eskişehir'de öldüğü söylenir. Yapılan araştırmalara göre şiirlerinin toplandığı kitap ölümünden yetmiş yıl sonra düzenlenmiştir. Anadolu'da "Yunus Emre" adını taşıyan ve Yunus Emre'den çok sonraları yaşamış başka şairlerin yapıtlarıyla karışan şiirlerinin bir bölümü dil incelemeleri sonunda ayıklanmıştır. Yunus Emre'nin şiirinde, edebiyat tarihi bakımından, dil, düşünce, duygu ve yaratıcılık gibi dört önemli sorun sergilenir. Bu sorunlar bir görüş ve inanış bütünlüğü içinde ele alınır, insan konusunda odaklaştırılır.

İnsan bir "sevgi varlığı"dır. İnsan sevgi yoluyla Tanrı'ya ulaşır, çünkü insanla Tanrı arasında özdeşlik vardır. Ancak, insanın bu madde evreninde bulunması, bedeninin tanrısal kaynaktan uzak kalması bir ayrılıktır. Bu ayrılık insanı, yaşamı boyunca Tanrı'yı düşünme, ona özlem duyma olaylarıyla karşı karşıya getirmiştir. Sevgi insanda birleştirici, bütünleştirici bir eğilim niteliğindedir. Yunus Emre, sevgiyi Tanrı ve onun yarattığı tüm varlıklara karşı duyulan bir yakınlık, bir eğilim diye anlar. Tanrı insanla özdeş olduğundan kendini seven Tanrı'yı, Tanrı'yı seven kendini sever. Çünkü sevgi kendini başkasında, başkasını kendinde bulmaktır. Sevginin olmadığı yerde, öfke, kırgınlık, çözülme ve birbirinden kopukluk gibi olumsuz durumlar ortaya çıkar. Sevginin değerini yalnız seven bilir, sevmek de bir bilgelik, bir olgunluk işidir. Sevgi bir çıkar aracı olmadığından seven karşılık beklemez. Dost kişi gerçek seven kimsedir (âşık). Dost başka bir anlamda da Tanrı'dır, kişinin gönlünde ışık nurdur.

Yunus Emre'de yaşamak tanrısal nurun bir yansıması olan evrende sevinç duymaktır. Çünkü, bütün varlık türlerinde Tanrı görünmektedir, bu nedenle severek, düşünerek yaşamayı bilen kimse her yerde Tanrı ile karşı karşıyadır. Yaşamak belli nesnelere bağlanmak, yalnız gelip geçici varlıkları edinmek için çırpınmak değildir. Böyle bir yaşama biçimi kişiyi yetkinlikten, bilgelikten yoksun kılar. Yunus Emre'nin dilinde bilge kişinin adı "eren"dir. Eren barış içinde yaşamayı, bütün insanları kardeş görmeyi, kendini sevmeyeni bile sevmeyi bilen kişidir. Onun gönlü yalnız sevgiyle, dostluk duygularıyla doludur.

Yunus Emre'nin şiirinde Yeni-Platonculuk'tan kaynaklanan Tasavvuf öğretisinin bütün sorunları bulunur. Bunlara yeni bir çözüm getirmez, Yeni-Platonculuk'un yöntemine dayanarak yorumlar ileri sürer. Bu nedenle onun şiiri Yeni-Platonculuk'un Türkçe açıklanışıdır. Yunus Emre'nin edebiyat tarihi bakımından, önemli bir yanı da Anadolu'da, Türkçe şiir dilinin öncüsü olması ve tasavvuf sorunlarını yalın, kolay anlaşılır bir dille söyleyişi nedeniyledir. Tasavvufun en güç anlaşılır kavramlarını, Türkçe'nin ses yapısına uygun biçimde dile getirir, şiirinde duygu ve düşünce birliğinden oluşan bir derinlik görülür. Yer yer yalın halk söyleyişine yaklaşan dilinde anlam-uyum bağlantısı bütüncül bir içerik taşır. Ona göre önemli olan bir sözü etkili biçimde söylemektir, insan ancak söz söyleme yetisiyle insandır.

⁹ www.kultur.gov.tr

SORULAR

Lütfen cevap veriniz.

- 1- Yunus'un şiirlerinde hangi sorunlar ele alınır?
- 2- Yunus'a göre Tanrı'ya nasıl ulaşılır?
- 3- Yunus'a göre dünyada olmak ne anlama gelir?
- 4- Yunus'a göre ne tip insanlar her an, her yerde Tanrı'yı görürler?
- 5- Yunus tasavvufi sorunlara neye dayanarak yorumlar yapmıştır?

Doğru mu, yanlış mı?

- 6- Yunus 1320 dolaylarında ölmüştür. ()
- 7- Yunus'un bazı şiirleri, başka şairlerin şiirleriyle karışmıştır. ()
- 8- Yunus'un şiirlerinde odak noktası insandır. ()
- 9- Yunus Şiirlerinde Kuran'ı açıkladığı için Arapça kelime çok kullanmıştır. ()
- 10- Yunus Yeni-Platonculuk yöntemini Türkçe'ye tercüme etmiştir. ()
- 11- Yunus şiirlerinin hepsini bir kitapta toplamıştır. ()

Yunus'un felsefesine göre aşağıdakilerden hangisi veya hangileri yanlıştır?

- I- İnsan yaşadığı müddetçe Tanrı'ya kavuşma özlemi duyar.
- II- Her insan, kendini bir başka insanda bulur.
- III- Yalnız bilgi sahibi, olgun insanlar sevebilir.
- IV- Evrendeki her şeyde tanrısal nurun yansıması görünür.
- V- İnsan dünyadayken mal, mülk gibi geçici şeylerle uğraşmamalıdır.

- A) Yalnız I B) I, III ve IV C) II ve V
- D) I, II, IV ve V E) III, IV ve V

"-me" EKİ İLE KULLANILAN FİİLLER (YAN CÜMLELER İÇİN)

fîl + me + iyelik + akuzatif

Benim	yapmamı	Benim	yapmamamı
Senin	yapmanı	Senin	yapmamamı
Onun	yapmasını	Onun	yapmamasını
Bizim	yapmamızı	Bizim	yapmamamızı
Sizin	yapmanızı	Sizin	yapmamamanızı
Onların	yapmalarını	Onların	yapmamalarını

arzulamak	kolaylaştırmak	tasvip etmek	zorlaştırmak
arzu etmek	onaylamak	tavsiye etmek	İSTİSNALAR
bölmek	öğütlemek	teklif etmek	beklemek
desteklemek	önemsemek	tembihlemek	belirtmek
engellemek	önermek	tembih etmek	bildirmek
emretmek	önlemek	temenni etmek	kabul etmek
haklı bulmak	sağlamak	umursamamak	reddetmek
hoş karşılamak	salık vermek	uygun bulmak	söylemek
istemek	rica etmek	uygun görmek	ümit etmek
istirham etmek	talep etmek	veto etmek	yazmak
kesmek		yasaklamak	

fîl + me + iyelik + datif

Benim	yapmama	Benim	yapmamama
Senin	yapmana	Senin	yapmamana
Onun	yapmasına	Onun	yapmamasına
Bizim	yapmamıza	Bizim	yapmamamız
Sizin	yapmanıza	Sizin	yapmamamanıza
Onların	yapmalarına	Onların	yapmamalarına

alışmak	karşı çıkmak	öfkelenmek	yardım etmek
anlam verememek	karşı olmak	mani olmak	yardımcı olmak
bozulmak	imkan sağlamak	müsaade etmek	yol açmak
destek olmak	imkan tanımak	neden olmak	İSTİSNALAR
engel olmak	imkan vermek	sebeup olmak	aldırmamak
gıcık olmak	itiraz etmek	sebebiyet vermek	aldırış etmemek
hiddetlenmek	kızmak	sinirlenmek	karar vermek
içerlemek	ön ayak olmak	tarafdar olmak	sevinmek
izin vermek	önem vermek	vesile olmak	üzülmek

fîl + me + iyelik + ablatif

Benim	yapmamdan	Benim	yapmamamdan
Senin	yapmandan	Senin	yapmamamdan
Onun	yapmasından	Onun	yapmamasından
Bizim	yapmamızdan	Bizim	yapmamamızdan
Sizin	yapmanızdan	Sizin	yapmamamanızdan
Onların	yapmalarından	Onların	yapmamalarından

Bıkmak	kaynaklanmak	sorumlu olmak	İSTİSNALAR
bezmek	iğrenmek	sıklamak	huylanmak
usanmak	nefret etmek	tiksilmek	korkmak
hoşlanmak	rahatsız olmak		

"-Ecek" ve "-Dik" ile KULLANILAN FİİLLERİN LİSTESİ
(YAN CÜMLELER İÇİN)

Akuzatif ile (-ı / -i; -u / -ü)

açıklamak anlamak anons etmek araştırmak belli etmek bilmek bulmak dile getirmek duymak duyurmak düşünmek fark etmek görmek göstermek	haber almak haber vermek hatırlamak hatırlatmak hesaplamak iddia etmek ilan etmek ileri sürmek incelemek inkâr etmek ispat etmek ispatlamak işitmek itiraf etmek	kaydetmek kanıtlamak kontrol etmek merak etmek ortaya çıkarmak ortaya koymak öğrenmek saklamak sanmak savunmak sormak tarif etmek unutmak ummak	vurgulamak yazmak zannetmek <u>İSTİSNALAR</u> beklemek belirtmek bildirmek kabul etmek reddetmek ümit etmek söylemek yazmak
--	---	--	---

Datif ile (-a / -e)

ant içmek emin olmak dikkat çekmek inanmak pişman olmak pişman etmek söz vermek şaşmak şaşırmak tanıklık etmek	yemin etmek <u>İSTİSNALAR</u> aldırmamak aldırış etmemek karar vermek sevinmek üzülmek
---	---

Yalnız İyelik ile

açığa çıkmak açıklığa çıkmak anlaşılmak belli olmak ortaya çıkmak	Not: Akuzatif ile kullanılan yukarıdaki bütün fiiller, edilgen olduğunda, akuzatifsiz olarak sadece iyelik ile kullanılır.
---	--